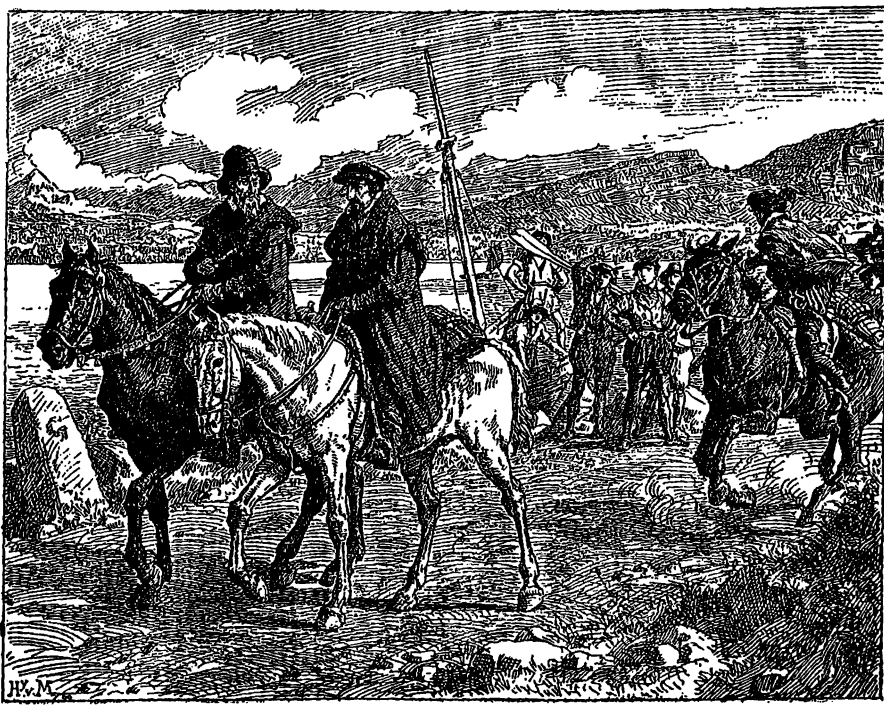

IGEHIRDETO

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Kálvint és Farel számúzik Genfből

Jubileumi Kálvin év
Huszdik évfolyam
2009. május

5

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Balázs Zoltán: Örüljetek! Filippi 4,4	199
Stile Gyula Zsolt: Kegyelmeddel vezérled. 2Mózes 15,13	202
Visky János: Az imádság titka. Kolossé 4,2–4	203

Prédikáció anyák napjára

Vincze Judit: Nemes küldetés. Máté 28,18–20	207
---	-----

Prédikációk mennybemenetel ünnepére

Czégé Imre: Az örök élet kezdete. 1Péter 5,10	210
Boros J. Attila: A mennyei örökség. Filippi 2,14–15; 3,14.20–21	212

Prédikációk pünkösd nagyhetére

Lőrincz István: Római keresztyének.	
Stakhis. Róma 16,9b	215
Apelles. Róma 16,10a	216
Aristóbulus rabszolgái. Róma 16,10b	218
Heródion. Róma 16,11a	220
A Nárcissus háznépe. Róma 16,11b	221
Három keresztyén asszony. Róma 16,12	222

Pünkösdi prédikációk

Csernák Béla: Istennel jární, lakozni. János 14,15–18	224
Máthé-Farkas Zoltán: Ami embereknél lehetetlen, de lehetséges Istennél! János 3,1–12	226
Pálfi József: Pünkösd Efézusban. Az apostolok cselekedetei 19,1–2	229
Soós József: Isten családja. Róma 8,14	233
Szatmári-Gergely Elemér: A Lélektől kapott bátorság. Az apostolok cselekedetei 4,13–22	235
Visky János: Ő kitöltötte – mi vegyük. Az apostolok cselekedetei 2,33.38	237

A Genezaret partján

Gyökössy Endre: Kapcsolatok az Úr által, az Úrért és az Úrban. Az apostolok cselekedetei 9,10–30	241
---	-----

Alkalmi prédikációk

<i>A Kálvin-év nőszövetségi bibliárára</i>	
Szathmári Ingrid: Kálvin tanítása a megigazulásról. Róma 3,23–26	244
Válogatott részletek Kálvin írásaiból	245
<i>Fiatal házások bibliáorája</i>	
Móra László Tibor: Ábrahám – a békességkedvelő. 1Mózes 13,1–2	248
<i>Keresztelési igehirdetés</i>	
Székely Attila: Tegyétek ezt a gyermeket Krisztus tanítványává! Máté 28,18–20	250
<i>Esketési igehirdetés</i>	
Illyés Tamás: A Lélek gyümölcse: hűség. Galata 5,22	251
<i>Temetési igehirdetés</i>	
Balla Árpád: Még ma velem leszel... Lukács 23,33.39–43	253

A címlapon: Kálvint és Farelt számúzik Genfből.

A hátlapon: *Kálvin János imádsága.* (Fordította Jenei Mária)

Vasárnapi prédikációk

Balázs Zoltán

Szilágykerked

Örüljete!

Alapige: Filippi 4,4

Bibliáolvasás: Ézsaiás 61,1–11

Istennek hála, hogy megérhettük *jubilare* vasárnapját, mert a régiek szerint az egyházi évben a mai vasárnap a jubilálásnak, az örvendezésnek a napja. A Biblia mind a teremtett, mind a megváltott étellel kapcsolatban sokszor és hangsúlyosan szól az örömről. Az öröm Isten lényéhez tartozik. Nála teljes boldogság van. Ezt bizonyítja már a teremtés első vonása is: az embert szeretetből és öröme teremtette. Így teremtette meg az ember életterét is: bármerre megy, bárhová néz, mindenütt új szépséget, új örömet fedezhet fel. Isten és a teremtett világ között akkor vannak rendben a dolgok, akkor van harmónia, békesség, amikor Isten örülhet alkotásainak, s az ember hasonlóképpen örül Istennek. Isten akkor örül az embernek, ha az féli őt, alázatosan jár előtte és örül Istennek. Mivel az öröm forrása Isten, ezért az embernek csak akkor lehet igaz és tartós öröme, ha kapcsolatban, közösségben van vele. Erről az Istenben megtalált és átélt örömről szól alapigénk.

Isten azt szeretné, hogy emberi életünkben minden nap új csoda, új öröm legyen a mi számunkra. Mennyivel szebb lenne életünk, ha komolyan vennénk a Krisztus által számunkra elhozott boldogságot, amely a keresztyén élet alapja és fenntartója. Mert nemcsak annyi örömet ad, amennyi a mi számunkra elegendő, hanem minden helyzetben, mindenkor jut belőle másoknak is. Ha örömünk igazi öröm, a környezetünk is megvidámodik általa. Nagy kiváltság az örömszerző Krisztussal együtt élni. Érezzük át, milyen nagy dolog, hogy mi élő közösségben lehetünk Krisztussal, aki életünket kiteljesíti, mert akkor jutna mindenkinek a családban, környezetünkben, még az ellenségeink számára is ebből a belső örömből, amiről alapigénk beszél.

Nem kell megijedjen senki attól, hogy Krisztus el akarja venni a gyermekektől, fiataloktól, felnőttektől örömeiket, mert a keresztyénség nem egy olyan szomorú életforma, amely kénytelen minden jóról lemondani, az élet örömeit megtagadni, hanem épp ellenkezőleg: a Krisztusban gyökerező élet egy olyan boldog életforma, amelyet semmilyen külső körülmény nem tud megszüntetni bennünk. Csak az a baj, hogy legtöbbször nem ezt látják rajtunk, mert inkább a szomorú oldalunkat vetítjük ki a világba, mintha állandóan gyászolnánk valamelyik szeretettünket. Templomba járásunkat, úrvacsorázásunkat is ez a komorság jellemzi, mintha nem a világ legnagyobb örömhírében részesülnénk, amit az evangélium (örömhír) szó jelentése is mutat, hanem valami gyászhiért hallgatnánk. Sajnos, ez a szomorúság nem vonzza a világot, ezért van az, hogy sokan más örömforrások után néznek, amelyek látszólag több boldogságot ígérnek. Élünk úgy, hogy megirigyeljék örömünket, vágyjanak minél többen ez után az érthetetlen öröm után, mert a keresztyéni élet örvendező élet.

Szerezzünk örömet egymásnak úgy, hogy mindenkor örüljünk. Adjuk tovább az Isten által számunkra kijelentett jó hírt! Mai médiafaló világunkban minden hír nagy hatással van az emberekre, hangulatunkra, pedig ezek emberi, földi hírek. Ha jót hallunk, az jó hatással van lelkiállapotunkra, kedélyünkre, még a keserűségben, nyomorúságban

is. Mekkora ereje kellene legyen annak az isteni hírnek, ami velünk közöltetik, ha igazán komolyan vennénk azt. Mindig így hallgassuk Isten Igéjét!

Mindenkinek álma az örömteli, boldog élet, amely nemcsak jó dolog, hanem olyan fontos szükséglete az emberi szervezetnek, mint a levegő vagy a napfény. Öröm nélkül élettelen a földi létünk. Mégis olyan nehéz mindig örülni. Pedig Pál apostol felhívása világos, félreérthetetlen: „örüljete az Úrban mindenkor!” Nekünk pedig meg kell értenünk, hogy van minek örülni, és ez nem csak múló gyermeki öröm, hanem egész életen át tartó boldogság, amely nem függ életkortól, nemtől, testi állapottól.

Sokszor mondjuk gyermekeinknek, ifjainknak: milyen jó nektek, mert gondtalan, örömteli az életetek! Jó a gyermeknek, fiatalnak, egészséges, nem terhelik nehézségek – mondják a felnőttek –, de mi legyen a halálhoz közelítő idős férfiakkal és nőkkel, akik magányosan vagy családi közösségben, de mégis magukra maradván élnek. Minek örüljenek azok, akikre senki nem nyitja rá az ajtót hétszámra, talán csak a nyugdíjat hozó postás. Vagy mi vidámita meg a lelkét az évek óta ágyát elhagyni nem tudó betegnek, aki az őt meglátogató lelkésznek azt mondja, hogy egyetlen öröme az lenne, ha meghalhatna végre? Lehet-e nekik még örömük? Pszichológusok kimutatták, hogy ahogy múlnak az évek, mindinkább örömtelenebbé válik az ember élete, mert olyan sok fájdalom, szenvedés, keserűség rakódik rá testünkre-lelkünkre, az öröm pedig mind ritkább időre látogat meg bennünket. Aztán keresi az ember az örömet töretlenül mindenben: szórakozásban, pénzben, hatalomban, házban, autóban. Hányan elmondják: akkor leszek boldog, ha elérem ezt vagy azt a kitűzött célt. Aztán amikor eléri, már annyira ki van égve, fáradva, annyira megszokja a rohanást, hogy ereje, ideje sincs örülni, és már újabb célokat kerget. Aztán rájön arra – jobb esetben –, hogy nem mindig öröm az, amire az ember vágyakozik, és ami végül beteljesedik életében. Vagy ha jelent is ez örömet, akkor is ez csalóka, tiszavirág-életű és gyorsan elmúlik. Felváltja helyét az újabb cél elérése miatti keserűség, vagy az éppen előkerülő szenvedés, betegség, személyes, családi vagy közösségi tragédia.

Ez volt a helyzet a Filippiben lakó hívek életében is, mert komoly nehézségek, veszedelem fenyegette őket, féltő volt, hogy a szomorúságtól, nyugtalanságtól lesújtva elveszítik bátorságukat, hitüket. Azt ajánlja ezért nekik az apostol, hogy örvendezzenek az Úrban, mégpedig az átélt zavarok, viszálykodások ellenére is. A lelki vizsgálatnak, amely által Isten újjáteremt bennünket, az a feladata, hogy nyilvánvalóvá tegye a benne rejlő erőt, főleg akkor, amikor minden okunk megvan a reménytelenségre. Pál apostol az egyik legkompetensebb ember, aki erről hitelesen tud beszélni, hiszen maga is sok szenvedésen ment át. Ha ugyanis vannak olyanok, akiket megrémítettek az üldözések, a börtön vagy egyéb bántalmak, sőt maga a halál, akkor ezek között első volt maga az apostol, aki a börtön mélyén, súlyos nélkülözések, szenvedések közepette nemcsak maga örvendezik, hanem másokat is örvendezésre buzdít.

Ez látszott meg rajta és Siláson, amikor éppen a filippi börtönben harminckilenc botütés után, kalodába szorítva, vérbe fagyva Istent dicsőítő éneket énekeltek. És nem akkor, amikor már kiszabadultak, amikor már túl voltak a bajon, hanem akkor, amikor sajgott a sebük, mert a kegyetlen verés után tenyéryei ép hely sem maradhatott testükön, amikor vérző sebeiket a nedves börtönfalnak támasztották, amikor a kalodának a vaspántja élesen hasított a húsukba, amikor a legkilátástalanabb volt a helyzetük, mert a következő nap bírósági tárgyalása sem kecsegtetett semmi biztatóval. Akkor dicsőítettek az Urat, amikor semmilyen okuk sem volt erre, hanem inkább szitkozódásra, sírásra, panaszkodásra lett volna okuk. Mégis volt kedvük örülni, énekelni. Isten gyermekeinek öröme ugyanis éppen abban különbözik a világ örömétől, hogy ez utóbbi csalóka, rövid ideig tartó, hívságos öröm, az Istenben megtalált öröm pedig teljesen független az em-

ber sorsának alakulásától, a börtönfalaktól, sebektől, szenvedéstől, kilátástalanságtól, a jövő kilátástalanságától. Mert ha az örvendező istendicséret a jó közérzettől lenne függő, vagy az életkörülmények megfelelő alakulásától, akkor nagyon kevés Istent dicsőítő ének szállna fel a mennybe a földről, mert nagyon sok olyan börtönajtó van, amelyik nem nyílik ki, sok olyan kereszt van, amelyik soha nem vétetik le az emberről. Amikor jól mennek életünk dolgai, akkor könnyű örülni, de ilyen helyzetben, amiben Pál és Silás volt, ez egészen különleges öröm.

Sokan megkérdezik: mi lehet ennek az örömnek az oka? Hogyan örülhet az ember ilyen helyzetben? Mi ennek a forrása? Alapigénk adja meg erre is a választ, amely egy aprócska kis szóban van elrejtve: az „Úrban”. „Örüljete az Úrban mindenkor” – ez azt jelenti, hogy Isten karjaiban van az életünk, és Mennyei Édesatyánk védő karjai úgy ölelnek át, olyan biztonságérzetet, védeltséget nyújtanak, mint kisgyermekkorunkban szüleink oltalmazó karjai, amelyek között mindig nyugodtan aludhattunk. *Egy parasztember kisfiával a szokásos évi vásárra igyekezett a közeli faluba. Útjuk egy kőhídon vezetett át. A híd a megáradt folyó miatt már omladozott. – Apám, gondolod, hogy megtart bennünket ez a híd? – kérdezte ijedten a kisfiú. – Majd fogom a kezéd! – válaszolt apja. A kisfiú édesapja kezébe helyezte kezét. Óvatosan haladt apja mellett, míg át nem értek a túlsó partra. Leszállt már az este, mire visszaindultak a vásárból. – És a folyó, apám? Hogyan kelünk át azon a veszélyes hídon? Én félek! – szolt útközben a kisfiú. Apja erős, izmos karjába vette a gyermeket, és azt mondta: – Karjaimban biztonságban leszel! Míg a parasztember értékes csomagjával előrement, kisfia mély álomba merült. Még azt sem vette észre, hogy a hatalmas áradat felett átjutott apjával a hídon. Másnap reggel ébredt csak fel puha ágyában. Mennyei Atyánk karjaiban öröm, nyugalom, békeség, oltalom van a szenvedések, bajok idején is. Ezt jelenti, hogy az Úrban, az Isten karjai között lenni. Pál számára ez nem egy szóvirág, elmélet, elvont eszme volt, hanem kézzelfogható valóság. Megtapasztalta sokszor, hogy ott van mellette az Úr, és az evangélium, amit ő másoknak hirdetett, az igaz. Rábízhatja az életét, ezért meg lehet halni. Ez örök életet jelent az ember számára. Átlátott a börtön falain, a betegségén, mintha nem is lett volna, és olyankor megtört a félelem dermesztő érzése. Ez a valóságos öröm, amit az apostol mond, hogy „mindenkor az Úrban”*

Érezni lehet, hogy ez nem egy mulatozó társaságnak, nem a jókedvnek öröme, hanem egy belső rendnek az öröme, sugárzó, csodálatos és érthetetlen öröm, amely ott van mindenütt, ahol Isten a megfelelő helyre került.

Végezetül ennek az igének egy érdekességét fontosnak tartom kiemelni. Sehol sem fordul elő a Bibliában, hogy kétszer megismétel valamit. Ez az egyetlen hely, azért, mert tudja, hogy milyen szomorúságra hajlamos, nyomorult emberek vagyunk, hogy nem élünk az Úr által felkínált lehetőséggel, nem merítünk kellően az örömnek abból a forrásából, amit kaptunk Krisztusban. Az Úron kívül olyan öröm van, hogy együnk, igyunk, vigadjunk, mert holnap úgyis meghalunk, az Úrban pedig olyan öröm van, hogy „együnk, igyunk, vigadjunk”, mert örökké élünk! És ez az öröm mindenre elégséges, és mindennél több! Ebből juttassunk házastársunknak, gyermekeinknek, munkatársainknak, szomszédoknak, rokonoknak, környezetünknek, ma is, holnap is, meg azon túl is! Ámen.

Kegyelleddel vezérled

Alapige: 2Mózes 15,13
Bibliailvasás: 2Mózes 15,1–21

Csodálatos hálaadó ének hangzik Mózes ajkáról, aki a vezetést, a szabadulást – egy szóval mindent – Istennek tulajdonít. Isten ereje hatalmas szabadító erő. Általa menekül a nép. Ez az egyetlen lehetőség a ránk kényszerített rabság, a felebarátaink szorongatásából való menekülésre. Mindenkor magunk előtt kell látnunk Isten szabadítását.

Mózes tudja, mi a dolga: hálát adni Istennek. Isten nem hiába teremtette az embert az Ő képére és hasonlatosságára. Az ember Isten szeretetének a tárgya. Az embernek mindig meg kell emlékeznie arról, hogy Istenhez tartozik. Isten a Teremtő, az ember a teremtmény. Isten a teremtésben mindent az embernek adott. Azért teremtette, hogy megszólíthassa, és erre a megszólításra az ember válaszoljon, hogy a teremtmény egész életében őt dicsérje és magasztalja. Közösségi és egyéni életünkben is ez a feladat: megismerni, hogy fogoly-állapotban vagyunk: a világ csábítása, a félreértelmezett kötelékek azok, amik ebben az állapotban akarnak tartani. Sokszor tömegben gondolkodunk, és ez nem jó. Mert a tömegben el lehet rejtőzni, de itt az egyéni életről van szó, nem lehet elrejtőzni előle: életem ideje alatt megszabadultam-e az események fogságából? Meglátom-e Isten szabadítását, hálát adok-e neki érte? Megfigyelhető, hogy sokszor az élet egyszerű történései nagyobb hatással vannak ránk, mint Isten szabadítása, hatalma.

Isten fiai látják Isten szabadítását és ezért éneklük dicséretét és mondják el az Ő hatalmas tetteit. Eddig a dicsőítésnek, magasztalásnak egy hangját sem halottuk Izráel fiainak szájából. Hallottuk segélykiáltásukat, amikor Egyiptom rabságában szenvedtek, hallottuk hitetlen csüggedésük jajszavát, amikor nehézségeiket leküzdhetetlennek látták. De dicsérő ének eddig nem hagyta el ajkukat. Csak miután megszabadultak, és Isten szabadításának bizonyítékai vették körül őket, nyitották meg ajkukat győzelmi énekekre. Csak miután a felhő és a tenger „kereszttségén” átestek és látták a gazdag zsákmányt, érezte hatszázezer férfi annak szükségét, hogy győzelmi éneket zengjen. Isten keze az Ő hatalmát jelképezi. Itt nincs helye az „én”-nek, itt egyedül Isten cselekszik, Róla van szó!

Tudni kell, hogy Isten hatalma minden emberi hatalomnál erősebb. Ezt a hatalmas Istent csak alázattal lehet megismerni. A felhő- és tűzoszlopban maga Isten vezette népét. „Elöl és hátul körülzártál engem, és fölöttem tartod kezedet” – mondja a 139. zsoltár 5. verse. Milyen jó annak a népnek, egyénnek, aki ennyire érzi Isten gondoskodását. „Oh Isten, milyen drága a te kegyelmességed, az embernek fiai a szárnyaidnak árnyékába menekülnek” – kiált fel Dávid a 36. zsoltár 8. versében. Átölel, véd és gondoskodik rólunk. Mint az anyamadar, mikor látja, hogy ég a fa és a fészek, mégis kimentí fiókait. Így tesz Isten is: lehajol, amikor sivárrá válik az élet: megsajnál, átölel megtisztít, megnyugtat.

Elöl ott a szabadság, hátul az egyiptomi sereg fenyegetése. Ebben a sorsdöntő helyzetben érezzük meg, hogy semmit sem ér a mi erőnk. Kitérésí lehetőség nincs, valaminek történnie kell. Isten cselekszik, nem hagyja magát bizonyosság nélkül, megmutatja szabadító erejét, utat nyit Izráel népe számára. Jó lenne végre elhinni, hogy Isten szeretete nagyobb, mint a mi aggodalmaskodásunk. Isten mindig átvezet a tengeren szent lakóhelyére.

Isten Jézus Krisztust küldi érettünk, őt áldozza fel a golgotai kereszten. Ez az ő szeretete, az Ő szeretetének a mértéke (Jn 3,16). Ezért vagyunk drágák az Ő számára és fontosak egyen-egyenként.

A magyarázók szerint ebben az igében előre van vetítve Jézus keresztsége (Mt 3,16). A hullámok Krisztust is ellepték, de utána a Lélek mint galamb ráereszkedett: megnyílt az út a menny felé. Isten a választott nép előtt utat nyitott, az üldözők előtt pedig utat zárt. Ők odavesztek, minden elcsúszott, ellenségnek nyoma sincs, de túloldalt már énekelnek, mert Isten megszabadította népét (Jel 5,9).

Sokszor érezzük mi is, hogy elborít az ár, pedig mi nem üldözünk senkit, nem bántunk senkit és mégsem válik ketté a tenger. Imádkozunk, énekelünk, de a tenger nem válik ketté. Azt jelenti, hogy még gyenge a hit, még piciny mustármagnyi, de ha komolyan veszem Isten ígését, akkor növekedni kezd, láthatóvá válik, fává nő. Mi már tudjuk: „... megjelent az Isten idvezítő kegyelme minden embernek” (Tit 2,11). Isten gyermekei vagyunk, megnyílt az ég, fel kell emelkednünk a hitetlenség napjaiból. Olyan dolgokat élünk át és látunk napjainkban, hogy elmegy az életkedvünk. Ezt Isten nem engedi meg. Nem gyötrelmek által akar magához édesgetni, hanem szabadon és örvendező lélekkel.

Az örvendezés alapja, hogy Isten Jézus Krisztusban megszabadított. Isten mindig gondoskodik az öveiről. Önerőből nem lehet felemelkedni, valaki kell erősítsen. Hol ígérte Jézus, hogy gyermekeit nem érheti csalódás, bántódás? (Lk 9,23) Fel kell venni a keresztet. De azt ígérte, hogy erőt ad a kereszt hordozásához!

Jókai Anna írja: „A harang csak akkor szól, ha van nyelve.” Az ige harangját csak az átélt események után és csak hittel lehet megkongatni. Hadd éljen bennünk Isten igéje, szabadításának öröme, a túlsó part reménysége. Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Az imádság titka

Rogate vasárnapra

Alapige: Kolossé 4,2–4

Bibliavásolás: János 16,23–28

Az egyházi év beosztása szerint a mai nap latin neve *rogate*. Magyarul azt jelenti: imádkozzatok. A Szentírás szerint akár az ószövetségi, akár az újszövetségi embernek a mindennapi életéhez szervesen hozzátartozik az imádság. Valaki azt mondta: nincs semmi más, amiről többet beszélnek, de kevesebbet gyakorolják, mint maga az imádkozás. Ha ez így igaz, akkor rögtön kérdezhetnénk: miért is kell nekünk ma egy igehirdetést hallanunk az imádságról? Miért kell elméleti előadást hallgatni egy olyan gyakorlati dologról, amiről nem beszélni kell sokat, hanem gyakorolni kellene többet?

Azért, mert az imaélet keresztyénységünknek egyik gyenge pontja. Alapigénk első sorában olvassuk: az imádságban állhatatosak, kitartóak legyetek. Isten előtt szégyenérzettel kell bevallanunk: nem tudunk eléggé állhatatosak lenni a könyörgésben. Ha például egy probléma van az életünkben, s néhányszor Isten elé visszük azt, de nem jön a megoldás, ha késik a válasz, hamar föladjuk az imaharcot.

Egyszer egy lelkipásztor azt mondta egy lovat szerető férfinak: testvér, adok neked egy lovat, ha leülsz, és két percig csendben csak Istenre figyelsz és imádkozol. Hát, mi sem könnyebb ennél – gondolta ez a magabiztos férfi. Leült, elcsendesedett, próbált imádság-

ban Istenre koncentrálni, de egy perc múlva fölugrott, odaszaladt a lelkészhez, s azt kérdezte: Mondja, uram, a lóval együtt a nyeret is megkapom? Kiderült hát, hogy egy perc után nem az imádságra gondolt, hanem a nyeregbe, amiről nem tett ígéretet a lelkész.

Testvérek, nagyon leleplező ez a kis történet, mert bizony, amikor le is ülünk és elcsendesedünk imádkozni, akár otthon, akár bibliaórai vagy nagy gyülekezeti közösségekben, a gondolataink hamar elkalandoznak. A templomban talán éppen azon töprengsz, hogy bezártad-e otthon az ajtót? Vajon lezártad-e a gázt, mielőtt elindultál volna? S egy ilyen kis gondolat máris elég ahhoz, hogy kikapcsoljon az imádságból. Vagy mielőtt kiléptél a házból, valami apró bosszúság ért, s azon rágódsz végig az istentisztelet alatt. Talán már fél órája itt ülsz a templomban, de még mindig nem tudsz figyelni, nemhogy az imádságban tudtál volna igazán komolyan elmélyülni az Úr előtt.

Nem véletlenül mondja hát Pál apostol a kolossébelieknek az első század második felében: az imádságban állhatatosak legyetek, vigyázzván abban hálaadással. Ilyen téren nagyon ránk fér az intés és a kérés. Itt Pál nem kategorikus parancsokat osztogat a gyenge hitű, bukdácsoló, imádságban állhatatlan, vigyázni képtelen keresztyéneknek, hanem testvérként szól a testvérekhez. Imádkozó emberként szól az imádkozókhöz, mint aki maga is átélte, mit jelent, ha nem bír állhatatos lenni, s nem tud végig Istenre figyelni az imádságban. Ezért tanácsolom családlátogatáskor, vagy lelkigondozói beszélgetésben, hogy otthon, a maga csendjében ki-ki gyakorolja a hangos imádkozást. Amikor hangosan beszélsz Istennel a te imakamrában, nem tudsz elkalandozni az imádság témájától.

Van erre példa a Bibliában. Ott van az Ószövetség híres imádkozója, Dániel. Annak idején Babilonban Nabukodonozor király kiadta a parancsot, hogy rajta kívül senki máshoz nem fordulhat imakéréssel egyetlen babiloni polgár sem. Amikor ezt megtudta a fogságban levő zsidó származású fiatalember, Dániel, a korábbi szokásához híven felment az emeleti szobájába, s nyitott ablaknál, hangosan imádkozott az egyedül igaz Istenhez. Leskelődő ellenségei beárulták a királynak, aki bedobatta az oroszlánok veremébe. Kérdezhetnénk: miért nem volt óvatosabb? Miért nem imádkozott halkan, a maga csendjében, hogy Istenen kívül senki más ne hallja meg a szavát? Miért kellett hangos imájával provokálnia az ellenségeit?

De, kérdezzük csak tovább: vajon az imádkozás egy szégyellnivaló gyakorlat? Amikor az éhes gyermek vacsorát kér az édesanyjától, vajon szégyellnivaló dolog ez? Amikor az ember bajban van és a lelke mélyéről feltör az Isten iránti őszinte kérés, ez áttör minden korlátot, s nem fog szégyenkezni amiatt, hogy ő ezt a kérést Isten elé tárja.

Testvérek, sokszor az is gond, hogy nem vigyázunk eléggé arra, milyenek a mi imádságaink. Valaki azt mondta, hogy az imádságot a mélységével lehet mérni, nem a hosszával. Aki a közösségben hosszasan imádkozik, tanújelét adja annak, hogy nincs rendben a magános imaélete. Mivel ott nem mond ki mindent Isten előtt, ezért viszi a nyilvánosság elé, ahol sokszor unalmassá lesz a hosszú és önmagát ismétlő imádkozás.

Bizony, az imádkozásnak is megvannak a maga szabályai. Itt megint az egyszerű hétköznapi képre utalok: amikor éhes a gyermek, nem fog egy esszét elmondani, sem egy regényt elszavalni az édesanyjának, hanem egy tömönatban közli a kívánságát. Ezért mondja Jézus: amikor imádkozol, ne légy sok beszédű. Mondd el tömören a lényegét Istennek. Amikor közösségben gyakoroljuk az imádságot, akár több ízben is megszólalhatunk imádságban, s a rövid, határozott és hangos kéréseket úgy tárjuk Isten elé, hogy arra mindenki rámondhassa az áment.

Valaki ezt mondta az imádság kapcsán: a tragédia nem a meg nem válaszolt imádság, hanem az el nem mondott imádság. Sokan éppen azzal magyarázkodnak, amikor imádságra ösztönözzük őket, hogy megpróbáltak többször is imádkozni, de Isten nem válaszolt reá. Ezért nem is gyakorolják többet. Azaz: Isten a hibás azért, ha nem imád-

koznak. Úgy-e, meredeknek hangzik ez a megfogalmazás? Pedig nem azzal van a baj, ha néha Isten hallgat, vagy nem mindig válaszol azonnal, hanem az a baj, amikor én hallgatok és nem tárom Isten elé az érzéseimet, a gondolataimat, a vágyaimat, kéréseimet, fájdalمامat vagy örömet. Pedig, ha ember nincs is mindig kéznél, Isten mindig a közelünkben van. Szentlelke által velünk van a világ végezetéig.

A Szentírás másik ismerős embere, Jónás esete szintén különös példája az imádságnak. Isten elküldte őt Ninivébe, hogy intse meg a romlott várost: elpusztul, ha nem fordul Istenhez. Engedetlenségében más irányba futott, rá is fizetett, mert kidobták a viharos tengerbe. Elnyelte egy cethal, s annak sötétjében, a mélységben nagyon szépen tudott Jónás imádkozni. Amikor kutyaszorítóban van az ember, őszinte szavak tudnak feltörni a szíve mélyéről. Amikor már semmi egyéb nem fontos neki, csak a megtartás, akkor többé nem okoskodik, nem filozofál arról, vajon van-e Isten vagy nincs, szóba áll-e a bűnös emberrel vagy sem. Akkor marad a lényeg: a könyörgés.

Dávidról, az Ószövetség nagy imádkozójáról tudjuk, hogy bizony nem volt olyan szent életű ember. Súlyos bűnökbe keveredett, majd kétségbeesetten könyörgött, amikor a paráznaságból Betsabétól született gyermeke halálos beteg lett. Milyen őszintén tudott könyörögni gyermeke gyógyulásáért! De Isten nem hallgatta meg ezt a kérését. Meghalt a gyermek. Nem gyönyörködhetett sokáig tiltott szerelmének gyümölcsében. Mondhatta volna Dávid: Isten nem hallgatta meg az imádságomat. Minek imádkozni tehát? De ő nem így következtetett. Később olyan gyönyörű bűnbánati imádságok következtek, amelyekben bocsánatért könyörgött. Mert rájött arra, hogy bűnbeesett lelkének tisztulásáért és gyógyulásáért kell imádkoznia.

Azért tanulságos ez számunkra, mert nem mindig az a legfontosabb kérés, hogy testileg meggyógyuljunk, hanem az, hogy gyógyuljon meg a lelkünk. Ezt bizonyítja Jézus újszövetségbeli gyakorlata is. Ő előbb megbocsátotta a bűnt, aztán jött a testi gyógyulás. Mert ha csak testileg épül fel, utána újra könnyen vétkezik.

Arról is sokat lehetne beszélni, hogy mit viszünk bele imádságainkba. Benne van abban sokszor a panaszos nyöszörgés, benne van a keserűség, a pesszimizmus, a lemondás, a csalódás hangja is. Itt Pál a hálaadásra hívja fel a figyelmünket. Olyan jó lenne mindig hálaadással kezdeni az imádságot! Akkor is, amikor valamilyen nagy hiányérzet tudatában megyünk Isten elé. Lehet, éppen az gyötör, hogy nincs egészséged, vagy nincs békességed, vagy nem ért meg a gyermeked, a szülőd. Talán csalódtál a barátodban, vagy anyagilag csődbe jutottál, s nyilvánvalóan a lelked mélyéről éppen az arra a helyzetre vonatkozó konkrét kérés törne fel: Uram, add meg nekem ezt vagy azt.

Pedig hálaadással kellene kezdened. Nem rögtön megnevezni azt az egy dolgot, ami nincs, hanem elsorolni hálaadással mindazt, ami van. Megköszönni mindazt, amit kaptam tőle. Lehet, hogy éppen most nincs egészségem. De nem úgy kellene kezdeni akkor is az imádságot: Uram, köszönöm, hogy 30 vagy 40 éven át egészséget adtál nekem? Talán most éppen szűkölködsz anyagilag, de hálát adtál-e akkor, amikor bőségben éltél? Lehet, most a szülőd nem ért meg, de, kedves fiatal barátom, hálát adtál-e azért, hogy egyáltalán vannak szüleid, akik gondoskodnak rólad, s nem vagy eldobott, árvaházban tengődő gyermek?

Hálaadás! Két szóból álló kifejezés ez: hála és adás. Adni valamit Istennek, miközben kérni mégy elébe. Adni valamit. De, mit adjak, hisz olyan üres és szegény vagyok? – kérdezhetnéd. Mit adj? Hálát adj. Hálát adj a kevésért is. Ahogy Pál mondja a filippiekhez intézett levelében: megtanultam, hogy mindazokban, amikben vagyok, megelégedett legyek. Tudok bővölködni, de tudok szűkölködni is. Bővölködni valamilyen, ráadásul hálás szívvel – nagy művészet. Szűkölködni tudni – szintén hálás szívvel, hasonlóan nagy lelki művészet. Sok ember a bőség idején nem tud mit kezdeni azzal a

helyzettel. S egyáltalán nem hálás érte, sőt elprédálja azt, amiye van, s ezért lesz szűkölködővé. Lehet, hogy valamikor neked is sok pénz ment át a kezeden, s nem becsülted meg, nem gyarapodtál s nem haladtál semmit előre. S most nem tudod elviselni a szűkös helyzetet, mert nem tanultad meg a bőség idején a takarékos életet.

Testvérek, rengeteg gyakorlati példát lehetne itt még felsorolni, s egyikben-másikban ki-ki ráismerne önmagára, saját nyomorúságára, s megdöbbenne azon, miért van annyi panasz, keserűség, depresszív érzés még a templomos, bibliás, imádkozó emberek életében is. Isten ugyanis most rólunk és velünk beszél, akik éppen itt vagyunk a templomban. Saját imaéletünkről beszél velünk, hogy azt meggyógyítsa és helyreállítsa.

Végezetül még egy gondolatot szeretnék kiemelni, amit alapigénk kihangsúlyoz. Azt mondja Pál: miután megtanultatok álhatatosan és hálaadással imádkozni, imádkozatok érettünk is, az evangélium szolgálóiért, hogy Isten nyissa meg előttünk az Ige ajtaját, hogy szólhassuk a Krisztus titkát, hogy nyilvánvalóvá tegyük azt úgy, ahogy szólunk kell.

Testvérek, Pál nagyon jól tudja, milyen fontos a másokért való közbenjáró ima. Ha elkezdünk imádkozni másokért is, nem csak magunkért, akkor lépünk ki az imaélet önző kis köréből. Ezért mondja Pál: imádkoztatok érettünk is, az evangélium terjedéséért, hogy nyíljk ajtó az Ige előtt sok szívben.

Pál nem önző módon kér. Azt mondja: imádkoztatok álhatatosan, hálaadással tárjátok elő saját kéréseiteket, de tartsátok nagyon fontosnak az evangélium szolgálatáért való könyörgést is. És itt meg lehetne kérdezni: szoktál-e imádkozni az igehirdetőkért? Szoktál-e imádkozni azért, hogy Isten úgy szóljon az igehirdető által, hogy az ne legyen altatódal, hanem ébresztő szózat legyen, ami a szívig jusson, ne csak a fülig. Úgy szóljon, hogy az tüzet gyújtson a didergő szívekben s átmelegedjenek a rideg lelkek. Úgy szóljon, hogy az Ige hasson, s válassza el a világosságot a sötétségtől. Gyógyítson és vigasztaljon az Ige, s a csüggedt lelket emelje fel. Ha nem így szól az Ige, akkor hiába szól. Ha egy igehirdetés csonka, suta, lehet, hogy nemcsak az igehirdető hibás azért, hanem talán azok is, akik nem imádkoznak eleget Isten gyarló szolgálóiért.

Nem magamat akarom mentegetni, de minden igehirdető esendő ember. Netán éppen rosszul aludt az éjjel, vagy fogfájással ébredt, s mégis fel kell mennie a szószékre, össze kell szednie gondolatait, s minden rossz hangulatot le kell győznie, hogy építő módon szólhasson. Talán nem is gondolunk sokszor arra, mennyi emberi tényező befolyásolhatja az Ige áldását. Nos, ezért is kell imádkozni az Ige szolgálóiért! Én ezért örvendek annak, hogy gyülekezetünkben vannak, akik ezt megteszik, sőt néhányan vasárnap reggel eljönnek korábban, s egy félórás közös imádságban kérik Isten áldását az istentiszteletre.

Spurgeon hatékony igehirdetése s a mindig többezres gyülekezet láttán valaki megkérdezte, mi a titka ennek. Akkor ő kinyitotta a hatalmas templom egyik oldaltermét, ahol az ő igehirdetése alatt harminc ember végig imádkozott az áldásért. Ez volt a titka a nagy lelki ébredésnek Spurgeon idejében.

Amikor Mózes népe a pusztai vándorlás elején harcba keveredett az amálekítákkal, Mózes egész nap imádkozott fenn a hegyen a győzelemért, úgy, hogy kétfelől ketten segítették fenntartani a kezeit, s estére megjött a győzelem. Ha egy családban van három imádkozó ember egy akaratton, ott Isten hatalmas győzelmeket tud adni sok problémás helyzetben.

Ha egy gyülekezetben van harminc imádkozó ember, akik egy akaratlan ostromolják az eget, kérve az ébredést és a megújulást, ott Isten hatalmas dolgokat fog tenni, hogy igazolódjon: nem hiabavaló az imádság. Ezért hát, halljuk még egyszer a mai vasárnapi igei felszólítást latinosan: *Rogate – imádkozzatok!* Könyörögjétek álhatatossággal, kitartóan, tüzesen, elszánással, erővel, s hisszük, akkor sok látható, áldott gyümölcse lesz egyéni és közösségi imaéletünknek. Amen.

Prédikáció anyák napjára

Vincze Judit
Nagyvárad

Nemes küldetés

Alapige: Máté 28,18–20
Bibliolvasás: Filippi 2,5–13

Isten (Igéje által) mindig bölcs céllal szól az Őt hallgatókhoz, az a célja, hogy Igéje által pozitívan hasson ránk, a szerinte való jó irányba változtassa életvitelünket. Ma is ez a cél, hogy meghalljuk Őt, engedjük az Igét rajtunk elhatalmasodni, bennünket formálni. Ekkor és így lesz eredménye a mai alkalomnak. Anyaszentegyházunk missziói parancsát hallottuk. Azért szól ma ezáltal Isten hozzánk, hogy megerősödjünk, megbátorodjunk küldetésünkben.

Anyák napján nem csak azt kell meghallanunk, hogy gyermekeink szeretnek minket, hálásak nekünk, szót fogadnak, teljesítik kéréseinket és ezért mi boldog, kiegyensúlyozott édesanyák lehetünk. Vagy ennek az ellentétét: gyermekem hálátlan, szófogadatlán, nem engedelmes és még folytathatnám a felsorolást, aminek következtében pedig az élet hétköznapijain, bizony sokszor szomorú, kisírt szemű, imádkozó édesanyák vagyunk.

Amennyiben csak az emberi oldalát vesszük észre ennek a mindennapi életnek, úgy hamar kiapad a lelkünk. Épp ezért szól bele Isten az életünkbe az egyetemes missziói parancs által, hogy ezek a kimozdulásra motiváló igék minket is életünk sokszori holt pontjairól kilendítsenek, és visszalendítsenek ahhoz a forráshoz, mely Isten Igéje, életünk ereje.

Anyák napja ünnepén természetesen szeretettel, hálával, köszönettel gondolunk az édesanyákra, de azokra is, akik miatt ez a küldetés, feladat a miénk lehet: hitvestársakra és gyermekeinkre. Isten nagy családjában, a gyülekezetben ez így van rendjén. Elé állítjuk az egész nagy családot, a gyülekezetet, a társadalmat, amelynek részei vagyunk.

De a társadalom, ahol élünk – milyen? Mennyire érvényesül ott a missziói parancs? Mennyire vagyunk képesek édesanyákként teljesíteni küldetésünket? Nos, ezekre a kérdésekre nagyon sok negatív jelzőt lehet mondani, amelyek javarészt valóságosak is.

Nemrégem beszélgettem valakivel, aki épp amiatt fakadt ki, mert híret vette annak, hogy egy családba a negyedik gyermek van érkezőben. Azt mondta felháborodva: ebbe a mai világba, egy ilyen társadalomba miért, kinek? Felelőtlenség!

Ez borzasztó, de ilyen a mai társadalom, s benne az ember, aki teljesen megfélemedezett arról, hogy a gyermek Isten ajándéka, Isten áldása, az Ő szeretetének a kifejezése.

A 21. század keresztyén édesanyáinak ez az első nagy feladata: amit Isten értékékként adott az embernek, ami az évezredek során mára ennyire devalválódott, ezt a keresztyén értékrendet a maga helyére visszaállítani. Ma a missziói parancs ezt jelenti!

Borzasztó, mivé lett a társadalom. Azonban be kell ismernünk, hogy a társadalom én, te, mi is vagyunk a magunk helyén. Mi is alakítjuk, formáljuk édesanyákként, szülökként. Hogyan? Hát az által, ahogyan gondolkodunk, cselekszünk és élünk.

Nos, ebben a közegben kell a mai édesanyáknak helytállni, gyermeket, jövődőt nevelni. De hogyan? Ki képes erre?

Sokszor beszélgetek fiatal édesanyákkal, a legtöbben panaszkodnak: nehéz a mindennapi élet, a munkahely, a család, valaki, valami mindig lemarad, nélkülöz, bezzeg régen... Azért lehet a régiekről „bezzeg” jelzővel szólni, mert a régiek, nagyanyáink

egészen más szokások, tradíciók világában éltek. Ott Isten Igéje dominált, ők elfogadták és megélték, hogy a gyermek Isten ajándéka, áldása, szeretete, tudták, hogy csak ajándékba kapták, hogy neveljék és őrizzék Isten tiszteletére. Imával kezdődött a nap, imával folytatódott és imával fejeződött be. Nem panaszcra nyíltak az ajkak, hanem hálaadásra. Ilyen életformát hordoz magában, sőt követel a mindenkori embertől a mai alapige is. Az Úr Jézus hagyta ezt örökségként a mindenkori édesanyák számára.

Mit kell tehát tenni?

1. El kell menni, vagyis **ki kell mozdulni**.
2. Meg kell keresztelni a kisgyermeket, **oda kell szólni őket Istennek**.
3. Meg kell tanítani őket a krisztusi parancsra, hogy ők is másokat **szeretve éljenek**.

Kedves szülők és édesanyák! Ezt a három felsorolt feladatot önmagunk erejéből képtelenek leszünk teljesíteni. Ehhez szükségünk van arra a Krisztusra, Aki munkálja bennünk az akarást.

A kimozdulás azt jelenti, hogy nemcsak magamra, a mindennapi gondokra, az élet mélypontjaira koncentrálok, hanem kinyitom a lelkem, a szívem ajtaját és megpróbálok felfelé, Isten felé tekinteni. Édesanyákként tapasztaljuk, hogy minden napnak megvan a maga baja, nehézsége. De hívő Krisztus-követőkként tudnunk kell azt, hogy nem vagyunk magunkra hagyva. Ő itt van velünk és csak arra vár, hogy erejével megajándékozhasson. Csak Őt követve válhatunk **hódító** keresztyénekké, ami azt jelenti, hogy hozzátartozóinkat, gyermekeinket odahódítjuk a megtartó Istenhez.

A kérdés az, hogy akarsz-e megajándékozott édesanya lenni, a virág mellé Isten jelenlétét is életedben megtapasztalni, az Ő jelenlétét ajándékként megkapni?

A következő lépés a nagy parancs teljesítésében: oda kell szólni gyermekeinket Istennek.

Van az embernek egy nem túl szép szokása: ha először találkozunk valakivel, a legjobb természetünket mutatjuk, kedvesek, előzékenyek, segítőkészek vagyunk, Korántsem így viselkedünk azokkal, akiket mindennap látunk, velük szemben megengedjük a kiabálást, civakodást, önzést. Sokszor a gyermekekkel szemben is ezt tesszük, mert elfogy a türelem, az energia, **elfogy a szeretet**. Márpedig az Istennek való odaszánás abból áll, hogy szeretettel imára neveljük őket, lassan-lassan felfedjük előttük Isten csodálatos világának nagyszerű voltát. Elvezetjük őket arra a helyre, ahol mindig biztonságban érezhetik magukat. De ide csak az ima, a beszélgetések, a szeretet által érkezik el az ember.

Anyai küldetésünk következő nagy próbája az, hogy úgy neveljük gyermekeinket, hogy képesek legyenek a másik embert elfogadni, szeretettel megérteni. Ezt akkor érzjük el, ha megtanítjuk őket a keresztyén élet értékeire.

Kedves asszonytestvérem, te, aki már idősebb édesanya vagy, tudod, melyek ezek az értékek, hiszen akkor lesz könnyes a szemed, a szíved akkor telik meg tartalmas emlékekkel, amikor eszedbe jut, hogyan tanított téged édesanyád imádkozni, hálát adni, templomba menni, templomi verset szavalni. Nem akkor, amikor arra gondolsz, hogyan tanított a ház körüli munkára, a kerti munkára, a beszerzésre. Az igazi, Istentől kapott emberi értékek örök érvényűek.

Mindezeket hallva, reánk nehezedik Isten Igéjének súlya, és feltevődik bennünk a kérdés: hogyan leszek képes ilyen küldetést teljesíteni, így élni? Hiszen a mindennapi életem egy göröngyös, sokféle gonddal, bajjal teli életút, nincs nekem időm ilyesmikre.

Kedves testvéreim, amíg **csak** panaszkodunk, addig nem is leszünk képesek a göröngyös utat simára taposni, nem fogjuk csak az élet nehézségeit érezni, átélni. Isten Igéje azonban azzal a céllal hangzik felénk, hogy beleszóljon, átváltoztatva életünk eddigi menetét. Ehhez segítséget is nyújt, hiszen Isten mindig úgy parancsol meg nekünk

valamit, hogy eszközöket is ad a megvalósításhoz. Tulajdonképpen két tartópillér között helyezkedik el ez a harmadik üzenet. Krisztus jelenléte az életünkben egy hídhöz hasonlítható. Ha ez a híd jól van felfüggesztve, akkor azon könnyedén, minden nehézség nélkül át lehet menni, lehet haladni. Kelljen hát nekünk ez a híd! Melyek ezek a pillérek?

Az első pillér: **Enyém minden hatalom**, ez pedig a szeretet, türelem, megbocsátás, siker hatalma. A második pillér a biztatás: **Én veletek vagyok** minden napon a világ végéig!

Kedves édesanyák, akik ezzel a tudással és hittel járjátok, járjuk végig életünk minden napját, azok számára egyszer csak elkezd a göröngyös életút simává, járhatóvá válni. Mert Krisztust és keresztjét a magunk keresztjével együtt hordozva, a miénk lesz a sikeres élet, amelyben helye van az őszinte örömeink, békességnek, és a nagyszerű keresztény értékeknek. Adja Isten, hogy tanítása szerint éljünk, változzunk, legyünk küldöttei, az Ő dicsőségére, családjaink, társadalmunk, a világ hasznára és örömére. Ámen.

Alex Rogers*

Miért vétkezett Ádám?

Arról vitáztak minap nálunk a vének: hogy is van megírva a Bibliában Ádám dolga és a bűneset?
Az asszonyok persze Ádámra kenték: „Ki volt annak a szeme nyílván!”
A férfiak meg bólogattak: „Hát az bizony lehet.”
Én Ádám pártjára keltem s megvédtem, közbeszólva:
„Igaz, bűnös volt Ádám, de nem tehetett róla.

Ádámnak sohasem volt anyja, ki ölbe véve óvja,
Féltse a rossztól, intse a jóra
s legyen védője, pártfogója.
Én biztosan tudom, hogy nem kellett neki az az alma,
De Ádámnak, szegénynek, sohasem volt édesanyja.

Nem ismert játékos, édes, bohó gyermekséget,
nem volt kis purdé, ki kóstolt volna anyamellett.
Az életbe mindjárt, mint felnőtt nagy ember lépett:
Honnan tudhatta, mi helyes – kivált egy rossz feleség mellett?
Igen, ha lett volna anyja, akkor nem fogta volna meg a csábítás tőre.
Fülébe súgta volna: 'Fiam, ne fogadd el tőle,
Vigyázz, baj lesz belőle!'

De hát Ádámnak sohasem volt anyja, ki ölbe véve óvja,
Féltse a rossztól, intse a jóra
S legyen védője, pártfogója.
Én biztosan tudom, hogy nem kellett neki az az alma,
De Ádámnak, szegénynek, sohasem volt édesanyja.”

* Alex Rogers – amerikai költő. Versét Maksay Albert, egykori kolozsvári teológiai professzor fordította magyarra.

Prédikációk mennybemenetel ünnepére

Czégé Imre
Arad-Gáj

Az örök élet kezdete

Alapige: 1Péter 5,10
Bibliaviasítás: Lukács 15,11–32

Mi, emberek, mindig a végső kérdésig, a gyökérig kell kérdezzünk. Így tesz a gazda is, midőn egy fát átültet, amikor valami hibát talál az életmódjában, de mindent úgy akar cselekedni, hogy meg legyen annak az oka és a célja.

A felnőtt ember nem akarja tudomásul venni azt, hogy ő egyszerűen ott van, talán azért, mert nem is tehet róla, talán véletlenül, vagy éppen akarata ellenére. Tisztába akar lenni az ember a maga helyzetével. De minden téren így van ez! Egy gépezetet is a legutolsó darabjáig szétszednek, ha átalakításról van szó, vagy ha igazán meg akarják nézni, hogy milyen annak az állapota, helyzete. És a szétszedett darabokból építik fel újra az egészet. Tegyük ezt mi is az Anyaszentegyház életével.

Természetesen úgy, ahogy azt nekünk ez a szent hely és maga a szent kérdés megengedi. Félve kell hozzányúlunk, mert ez, amiről szó van, nem a miénk, és mi nem is vagyunk a mesterei... Mi csak hit által és isteni félelemmel nyúlhatunk hozzá, mindig az Úrra, az egyház Urára nézve, hogy jól van-e az, amit mi teszünk. A mi munkánkat, kísérletünket Ő vizsgálja felül, és Ő mondja ki rá az ítéletet.

A Lukács 15,11–32. részében szó van egy atyai házról, amelyet a kisebbik fiú, az elveszettnek nevezett fiú elhagyott és idők múltán ide tért vissza. Először is szeretnének azt világosan látni, hogy ez a kisebbik fiú nem más, mint az élő ember, az élő embereknek az a fajtája, aki tudja, mert rájött, hogy az élete azon a vonalon, amelyen haladt, nem mehet tovább, neki más rendeltetése van: ő fiú volt, és most pedig idegen. Neki haza kell jutni...!

Most ő bűnbánatot tartott, eszébe vette az ő állapotát, azt, hogy mit tud ő az atyai házról, és megindult hazafele. A döntés után van! Ez volt nehéz, hogy neki az atya mellett van a boldogsága, nemcsak a boldogsága, az élete is... És ebből az elhatározásból és ismeretből születik meg az új élet.

Az egyháznak tehát nem a tökéletes emberek a tagjai, akik ebben az életben semmi rosszat nem követtek el, mert nem egy ilyen emberi szervezkedés lehetősége áll fenn, hanem az egyház azoknak a társasága, akiket Jézus Krisztus az Ő szent Igéjével és Szent Lelkével visszahív, egybegyűjt azért, hogy megtapasztalják Isten kegyelmét. (HK 54)

Erre van a templom, erre van a Biblia, erre van a lelkipásztor, erre vannak a presbiterek, erre van mindenki ebben a gyülekezetben is, hogy ezt hirdesse: Isten kegyelmes. Noked Hozzá kell visszajönnöd. Az Ő szavát kell hallanod, az Ő kedvét kell keresned, az Ő törvénye szerint kell élned. Nála kell megtaláld az életed értelmét, mert Ő üdvösségre választott téged.

Ha egy szerszámot készít a gazda, annak helye van, nem hagyja az utcán, nem engedi, hogy valahol kint ázzék, romoljék. Isten helyet készít az övének! Az a hely a templom, amely az Ő híveinek a háza. Régen várfalak voltak körülötte, amelyek minden ellenségtől megvédték a híveket.

Most olyan falakká kell ezeknek lenniük, amelyek a gonosz gondolatok és a rossz indulatok ellen kell megvédjenek. Mikor ide a templomba belép valaki, azt kell tudja, hogy ide az ellenséges indulat nem léphet utána, ide nem szabad behoznia a haragját, a kétségeskedését, aggodalmaskodását... Itt mindent le kell raknia annak lábai elé, aki ennek a templomnak, ennek az egyháznak az Ura: Jézus Krisztus elé! Annak a gondolatnak kell uralkodnia a lelkünkön, hogy mi az Övéivé lettünk...!

Az, ami bennünket ezzel az Úrral a templomban egybeköt: a gyermeki engedelmeség, a nagy alázat. Ezt nevezzük mi hitnek!

A nagy emberek sohasem szoktak kérkedni az ő erejükkel, ők tudják azt, hogy náluknál van sokkal erősebb személy. Most erről az erősebből szóljunk. Míg a kicsik birkózni szeretnek, addig a nagyok már a kis unokákat gyöngéden veszik a kezükbe. Valami másban akarnak erősek lenni...

Ha valaki tőlünk pénzt követel, milyen erősek tudunk lenni az igazságunkban. Beteg a feleségünk, az édesanyánk, a gyermekünk, nem kell kérni, van egy hatalom, ami nagyobb ennél: nagyobb az én takarékoságomnál, józanságomnál. Ez a **szerelem**. Ez elveszi a pénzt a helyéről. Az ember odaadja azt a pénzt, mert a szeretet irányítani tud minket. De honnan van ennek a szeretetnek ez a hatalma? És egyáltalán honnan van a szeretet?

Most meg kell mondani, ha eddig hallgattunk róla, hogy azért van egyház, mert Jézus Krisztus meghalt és feltámadott érettünk. Aki enélkül a kereszthalál nélkül szeretne az egyházban lenni, az ebben az egyházban éppen az éltető napot nem látná... Az itt a földön örökké a mély pincék homályában járna! Itt az teszi az életet, hogy mi Jézus Krisztus bocsánatának, érettünk kihullott vérének a következtében mindennap gondolhatunk a keresztségünkre, hogy a megtisztulásunk vize figyelmeztethet bennünket arra, hogy minket Isten az ő szövetségébe fogadott. Így tehát annak, hogy mi az egyházba hittel beletartozhatunk és engedelmeskedhetünk Jézusnak, az az oka, hogy Ő a maga életét adta érettünk, és most a keresztyén embernek az élete olyan, mint amikor a nap rásüt az ablakra, a tükörrre, s akkor fénylik és visszatükröződik. Ez a visszatükröződés a hála, ez az öröm, ez a boldog élet, ezt kell tennie az embernek. Néha a kaszán vagy a kapán, vagy egy más fényes vason is ragyog... de nem ragyog a nem tiszta ablakon, a rozsdás vason! De ragyog az olyan embernek az életén, aki megtapasztalta, hogy ő nem született tiszta, nem jobb, mint a másik azért, mert más családból vagy más körülmények között látta meg Istennek ezt a szép világát, hanem **azért más, mert Krisztus tisztította meg!** Ezt a tisztítást nem a tudunk nélkül végzi el Krisztus. Ezt hirdeti nekünk az egyház. Ezt a tisztítást végzi el az igehirdetés, amidőn megtérésre hívogat, amikor új életre ébresztget, olyan életre, mint a Krisztusé. Mert a feltámadott Úr, Jézus Krisztus az ő népét vezetni akarja, és ebben az új életben akarja vezetni.

Akik Jézus Krisztusban hisznek, azok tudják, hogy nem ők támasztották fel Jézus Krisztust, nem ők hozzák el az új életet az egyházba, nem ők a garanciái az egyház jövőjének: **az egyháznak a reménysége Jézus Krisztus**. Ő a garanciája, hogy itt is találkozni fognak az emberek vele... Hiszen nem történik más, mint hogy mindenki vágyik utána. Jaj volna, ha valamiképpen mi mindent elkészítenénk és nem Jézus Krisztus volna az, aki az emberek gondolkozását átjárja, akinek a szava foglalkoztatja szüntelen, amint az Ige mondja: „**A te törvényedről gondolkozom nappal és éjjel...**”

Ezt a sereget Ő oltalmazza. Az Ő szeretete nem olyan, mint a szanaszét csúszkáló zabszalma, Ő kévébe köt bennünket, mint a tiszta búzát. Rendet ad ennek az egyháznak. Ő oltalmaz itt és Ő tart meg. Ő az emberi életet nagyon sokszor hasonlította a búzához... – nézzük meg így a mi életünket! Van-e olyan időszaka a búza életének, amelyik felesleges? Talán a vetés ideje? A tétlen gyermekkora? A serdülő ifjúkor, a virágzás? A

szárbaszökkenés felesleges talán? Vagy talán az az idő, amidőn a gazda a tövist irtja az arasznyi búza közül? Amikor gyermekei seregében nem akarja megtúrni a rosszat? Vagy felesleges az, hogy az érett búza egybetakaríttassék? Tudjuk, hogy ez az egész emberi lét jelképe: **kenyérre kell lenned**, amikor megöregszel, lehajtod a fejedet és betakarítanak, akkor is érezd, Isten ezt a rendeltetést adta neked, hogy az Ő országába, az Ő csúrébe juss. Ez az örök élet, ott lenni: **„Jól vagyon jó és hű szolgálám, kevesen voltak hű, menj be a te uradnak örömébe.”**

Amikor mi egyházunknak a céljáról beszélünk, az lebeg előttünk, hogy amikor Isten előtt megállunk, boldogan álljunk meg. A mi ősi református hitvallásunk olyan kifejezően mondja: **„Felemelt fővel várom ítélőbírámul a Krisztust...”** Mindig erre nézünk...

Azzal a kérdéssel indultunk, hogy mi úton járó emberek vagyunk, akik hazafele tartunk... Igen, itt az Anyaszentegyházban nem végállomás van, az igazi otthon ott lesz Istennel, de itt az egyházban **„érezem szívemben az örök élet kezdetét...”** Itt légy kész, mikor ebből a láthatóból átvisz a láthatatlanba. Ámen.

Boros J. Attila

Rév

A mennyei örökség

Alapige: Filippi 2,14–15; 3,14,20–21

Bibliailvasás: 2Korinthus 12,1–10

Minden embert átjár a biztonságtudat akkor, amikor nehéz élethelyzetben, esetleg távol a kenyéradó hazától, azt a hírt kapja, hogy szűkebb-tágasabb pátriájába szeretettel várják haza.

A keresztyén embert a nem keresztyéntől az különbözteti meg többek között, hogy az előbbi tudja azt, hogy minden forgandó-mulandó, de amikor földi pályafutása a végehez ér, földi hazából egy másik világba kerül, „mert a mi országunk a mennyekben van, honnét a megtartó Úr Jézus Krisztust is várjuk.” (Fil 3,20)

Az igazán hívő ember, aki már itt a földön „mennyei polgár”, lelki ember, az gyermeki hittel fogadja mindazokat a bibliai híradásokat, amelyek az égi szféráról, az isteni „negyedik” dimenzióról szólnak, vagy éppen azokról, akiket Isten a mennybe emelt.

Az evangéliumi lelkiséget képviselő lény gyermeki hittel és csodálattal hall Enoch vagy Illés mennybemeneteléről, s mindenekfelett Jézus égbe szállásáról, s igyekszik is azon, hogy életét úgy rendezze, hogy esélye lehessen neki is majd arra, hogy oda kerüljön, ahol az Úr helyet készít az övéinek, a mennyei világba, ahol „sok lakóhely van”. (Jn 14,2–3)

Pál apostol volt az, akinek életében a legradikálisabb változásokat a Jézussal való, damaszkuszi úti találkozás adta, s az a „fénypompa vízió” és paradicsomi elragadtatás, ami teljesen átvezette Krisztushoz.

A népek apostola mindent „kárnak és szemétnak” ítélt ahhoz viszonyítva, amit megtapasztalt az Úr „bűvöletében”. Tizennégy kőkemény, aszketikus és imádságos pusztai év, majd sok-sok küzdelem az evangéliumi küldetésben: mindezek csak megerősítették a Saulusból lett Pált abbéli hitében, hogy Jézus visszajön ítélni a Földre és övéit a mennybe vezetni. Egészséges megszállottsággal vallotta azt is, hogy a hústest „elváltozik” és angyalszerű, dicsőségghordozó lényekké változnak az Úr „érintése” által a lelki emberek, akiknek a test csak nyűg itt a világban (Fil 3,21).

A filippibeli tanítványi körnek fenséges üzeneteket nyújtott levele által az apostol, mind a földi életben elérhető üdvösség, mind a mennyei életben való reménység vonatkozásában, de egyben – saját példáját adva eléjük – jelezte azt is, hogy tenni kell valamit a megváltozottságért.

Pál tudatosította azt, hogy az üdvösségnek és a mennyei koszorúnak ára van: szakítani kell a régi, romlott étellel és a mennyei polgárságra megtisztult és szelíd, fegyelmezett étellel illik felkészülni.

Hamvas Béla, a 20. század egyik „legbeavatottabb” íróegyéniisége szerint az emberiségnek volt aranykora, amikor békében, önzetlen kedvességben éltek egymással az emberek, népek, nemzetek. Ez a kor eltűnt, és a jelenben, a „vaskorban”, a fegyver és gyűlölet érájában élünk. Hamvas szerint viszont, ha az ember(iség) tudatilag ki tud szabadulni a zavar, a turba kavarásból, és a béke ősi rezgéseire mint alapállásra helyezkedik, lassan egy új, megtisztult emberiség születhet.

Jézus így szólott: „...nálam nélkül semmit sem cselekedhettek”. (Jn 15,5b) Az ember(iség) az Úr nélkül nem juthat az „aranykori” üdvösségbe, legkevésbé a mennyei örökségbe.

A Krisztusban békét nyert Pál belső egyensúlyt, erőt kapott és ennek birtokában tudta csak hitelesen írni a filippibelieknek: „Mindeneket zúgolódások és versengések nélkül cselekedjétek.” (Fil 2,14)

Fölösleges és teljesen értelmetlen dolog „békesség Istentől”-lél köszöntgetni egymást, míg az Úr békéje és egyfajta „égi erő” át nem járja a lelkeket, és örök konfrontálódásban, bábeli nyelv- és zürzavarban vergődik az ún. keresztyén ember egyéni, családi és közösségi élete.

A „mennyei polgárosodáshoz”, túl a spirituális-mentális evangéliumi alapálláson, elengedhetetlenül szükséges még egy immorális, sőt, amorális világban is egy egészséges erkölcsi tartás. Az apostol is tudta, hogy a filippibeliek is igen kitettek ama kísértésnek, hogy a görög–római, meglehetősen szabados életvitelt folytassák. Tudta azt, hogy saját korában is „elvetemedett nemzetség között” kell az Úr gyermekének, népének „fénylenie, mint a csillagok” és egyszerű, feddhetetlen és szeplőtelen életet élnie. (Fil 2,15)

Képzőművészetileg is a sötét háttér az, ami kiemeli az alakot, a történést. Az égi fénytől megvilágított krisztusi ember nem folyhat bele környezetébe piszkosszürke amalgámjába, nem lehet része annak az erkölcsi fertőnek, tisztátalanságnak, ami a világ fiainak és leányainak medus vivendije. A mennyei életre predesztinált egyén, csoport nem lehet korrupt, hanem feddhetetlen kell maradjon a legdurvább kihívásokban és kísértésekben is. A Krisztus vérében megtisztultak nem lehetnek részei annak a fertőnek, mocskoknak, ami áradt a római korban és ami ömlik gáttalanul a globalizált világ csatornáiból. Amikor a kor trenddé, standarddá teszi a kötetlenséget és lazaságot családi, baráti és társadalmi vonatkozásokban, az Úr elhívott gyermekei még mindig hisznek a házaság tiszta szentségében, a családi egység nélkülözhetetlenségében, a becsületben, a házában, az egyetemes és nemzeti kultúra szent és megbonthatatlan erejében. Némely ország állampolgárságáért sok-sok követelménynek kell eleget tenni. A mennyei polgárságért is bizonyos „tesztnek” meg kell felelni. Ez utóbbi mindenkinek megéri!

Minden, abszolúte minden azon dől el, hogy az ember hitelesen él-e, megfelelően azzal, amit vall. Hitelesen és tudatosan, keresztyénekről lévén szó, nem szektás hókuszpókuszban gondolkodva, hanem mindenkor az Úr szellemétől, lendületétől, akaratától „áttüzeltlen”.

Pál is, aki egykor Saulus volt, egyszer leírta és megvallotta régi élete eseményeit és azokat „kárnak és szemétnak” ítélte. Aztán „helyére tette” a dolgokat, bűnbánatot tartott és teljesen új emberként élte azután életét és teljesítette nehéz szolgálatát.

A népek apostola gyakran élt a sport képeivel, bizonyára részt vett viadalokon, versenyeken, amelyek az ő korában (is) igen felkapottak voltak.

A filippibelieknek is a futás példájával illusztrálja, hogy mit is jelent egy nem romlandó koronáért, koszorúért futni, hiszen úgy gondolta, hogy részesedhet „Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülről való elhívása jutalmára.” (Fil 3,14b)

Pál tudta azt, hogy minden bizonyágtétel, tett, szó – az ember egész megnyilvánulási formája –, „futása”, intézkedései, lépései, kreativitása az égi mérlegen az Égi Bíró által megmértetik, s az ember a kihívásoknak vagy megfelel, vagy nem. Ő minden igyekezetével azon volt, hogy ne szenvedjen csorbát az evangélium ügye, és gyengesége, betegsége dacára is meg volt arról győződve, hogy az igazság koronája, a mennyei élet öröksége az övé lesz, miután a nemes harcot megharcolta, futását elvégezte, és hitét megtartotta. (2Tim 4,7–8)

Mennybemenetel ünnepén tudunk-e élő hittel az égre tekinteni, ahonnan minden drága áldás fejünkre hull, vagy továbbra is lecsüngő orral, földre szegzett tekintettel és bősziúltén élünk?

Tudjuk-e, hogy az „Ég Bajnoka” ránk adta a béke palástját, és zúgolódás- és tolokodásmentesen kell éljünk?

Képesek vagyunk-e magunkat egy egyre szennyesebb világba Krisztus tisztító vére és szent tüze alá és elé helyezni, vagy együtt piszkoskodunk, piszkolódunk és piszmogunk a világ fiaival?

Felsőbb és nemes célokért futunk, harcolunk, vagy a mindennapok kicsinyes csetepatéiban tipródunk?

Akarjuk, vagy nem akarjuk, az Úr a mennyből visszajön és megmér bennünket, s vagy örök világosság, vagy örök sötétség fog követni minket. Élünk Üdvözítónk evangéliuma szellemében, és bátran kiáltunk: Maran atha! Jövel Urunk Jézus! Ámen.

Prédikációk pünkösöd nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely–Alsóváros

Római keresztyének*

Stakhis

Alapige: Róma 16,9b

Isten kegyelméből ezen a nagyhéten folytatjuk a tavaly megkezdett igehirdetési sorozatunkat a római keresztyénekről. Azokról, akik az első században Róma városában Krisztus gyülekezetének tagjai voltak. Most mi 2000 évvel később szintén egy keresztyén gyülekezet tagjai vagyunk, s mint ilyenek, sokat tanulhatunk e régen élt testvéreinktől. Hiszem, hogy ahogy a múlt évben, úgy ebben is sokat tanulhatunk és gyarapodhatunk a hitben.

A mai estén Stakhis kerül figyelmünk középpontjába. Nem sokat mond itt róla Pál, csak annyit hogy „szerelmesem” Nehogy félreértsük ezt a szót, tudjuk, hogy Károli Gáspár idején a „szerelem és szeretet” szó jelentése még nagyon összefolyt, ma a „szerelem, szerelmes” szavakat csak inkább a férfi és nő kapcsolatára használjuk, de 400 évvel ezelőtt e két szó jelentése még nem volt így elkülönülve egymástól. Akkor a fokozott, szenvedélyes szeretet kifejezésére használták. Az új fordításban így olvassuk ezt az ígeverset: az én szeretett Sztakhüszomat.

Sok kérdés fogalmazódhat meg bennünk vele kapcsolatosan. Ki is volt ő és milyen ember lehetett? A legtöbb emberről, akit Pál köszönt, legalább néhány dolog fel van jegyezve, sokszor szép és nagyszerű dolgok. Akvilláról és Priscilláról, hogy ők a nyakukat tették le, hogy Epenétus Akhája zsengeje volt, hogy Mária sokat munkálkodott a gyülekezetben. Stakhisról azonban csak annyi van feljegyezve, hogy ő egy szeretett ember. Hát milyen egyszerű és nyomorúságos ember lehetett ez a Stakhis – mondjuk szinte bosszúsan –, hogy róla csak ennyit lehetett feljegyezni. Igaz, hogy ebben a fejezetben még sok olyan ember van, akinek a neve mellé semmi se került, ilyenek: Ásinkritus, Flégon, Hermás, Pátróbas, Merkurius. Akkor feltevődik a kérdés: miért nem ezek között találjuk Stakhist is? Miért veszi ki őt Pál ebből a sorból és említi őt külön? Valószínű azért, mert jöllehet ez a Stakhis valóban nagyon egyszerű ember lehetett, mégis az ő életében különös módon felragyogott az Isten kegyelme, olyan ember volt, aki különösképpen is kiérdemelte Pál szeretetét. Az is könnyen lehet, hogy ő visszahúzódó, félelmes szívű ember volt, aki sokáig vonakodott a gyülekezethez tartozni. Az is lehetséges, hogy Pál, épp ezért, ezzel a külön köszöntéssel őt bátorítani, erősíteni akarta. Mintha azt üzenté volna neki: ne félj, mert te is hozzánk tartozol, mi nagyon szeretünk téged. Valami keveset azért csak tudhatunk erről az emberről. Ő a római–görög pogány világból származott, hisz a neve görög név. Mi nagyon jól tudjuk, hogy az első században ez nem kis problémát jelentett, hisz a zsidók és pogányok között óriási szakadék tátongott. A hithű zsidók, ha csak tehették, kerülték a pogányokkal való érintkezést. A zsidók valósággal irtóztak a pogányoktól. Pál apostol is ilyen volt a megtérése előtt. Ő akkor kézzel-lábbal tiltakozott volna, hogy a nevét együtt említsék egy ilyen pogány ember nevével. De most szerelmesemnek, szeretettemnek nevezi ezt a görög

* Wilhelm Busch gondolatainak felhasználásával.

férfit. Azért lehetséges ez, mert mind a kettőjüknek az életében történt valami. Mind a ketten Jézus tanítványaivá lettek, és ez azt is jelentette, hogy le tudták tenni előítéleteiket, át tudtak lépni olyan határokon, amelyeknek átlépése azelőtt teljességgel lehetetlennek tűnt számukra. Pál erről az Efézusi levél második fejezetében így ír: Ő a mi békeességünk, aki eggyé tette mind a két nemzetséget, és lerontotta a közbevetett választófalat.

Ma is ez kell jellemezze a keresztyéneket: hogy ők le tudnak győzni olyan előítéleteket, amelyek a világban oly sok gondot és keserőséget okoznak. Hány embert választ el egymástól a vagyoni helyzet, a tudás, a bőr színe. Mekkora választóvonal volt még ezelőtt húsz évvel Kelet és Nyugat között. Milyen jó, hogy Krisztusban leomlanak a választófalak. Itt nincs sem zsidó, sem görög, sem férfi, sem nő, sem szolga, sem szabad. A Krisztust követő ember a másikban csak egyet láthat: olyan testvért, akiért Krisztus szintén meghalt. Aki Krisztusban hisz, mint élete Megváltójában, az nekem szeretett testvérem kell legyen, akkor is, ha más nyelvet beszél, más templomba jár, vagy más a bőrének a színe.

Tudjuk azt is, hogy Pál a legtöbb levelét diktálta, így azt is tudjuk, hogy a Római levelet egy Tertius nevű ifjú írta le. El tudjuk képzelni ezt a pillanatot, amikor Pál épp ezeket az üdvözlő sorokat diktálta. Elérkezik Stakhishoz, egy pillanatra megáll, habozik afelől, hogy mit is diktáljon, hirtelen nem jut eszébe semmi különös vele kapcsolatban. Mert Stakhis szegény ember lehetett, neki nem volt háza, amit felajánlhatott volna, a gyülekezet rendelkezésére bocsáthatott volna. Nem volt különösebb szóbeli tehetsége sem, amit a missziói munkában lehetett volna hasznosítani. Nem volt különösebben bátor, sőt, valószínűleg visszahúzó ember volt. Ezért Pál nem tud különöset mondani róla. Köszönetet Stakhist – és itt elakad a Pál hangja. Tertius felemeli a tollat és vár. S Pál ekkor mondja tovább, az én szerelmesemet, akit én szeretek. És ez valami nagyszerű dolog. Mert ez azt jelenti, hogy Krisztus gyülekezete nem olyan embereknek a társasága, ahol mindenkinek valami nagyot kellene produkálni. Krisztus gyülekezetében annak is helye van, aki semmi különös dolgot nem tud tenni. Krisztus szereti az ilyen Stakhisokat, akik semmi különöset nem tudnak tenni, akik semmi különösebb kegyelmi ajándékkal sem rendelkeznek, akiket nem lehet az Isten országában nagy dolgokra felhasználni. Sőt, a gyülekezet legnagyobb része ilyen emberekből áll. Épp az ilyen emberek számára legyen bátorító és vigasztaló: Jézus szeret és értékeli engem is. Nem tudok semmi különöset se tenni, de a gyülekezetnek mégis tagja lehetek.

De bármennyire is egyszerű ember volt ez a Stakhis, azért a legfontosabbat megértette: hogy Krisztus érette is meghalt, hogy az Ő vére által bűnei megbocsáttattak, hogy most megbékélt Istennel és új élete lehet Isten kegyelméből. És ez elég volt neki, ennél többre nem is volt szüksége. Mert hiába nagy tudós valaki, de a Szentírásnak ezt az egyszerű tanítását mégsem érti meg. Hány olyan ember van, aki sokat tud, de mivel ezt a legfontosabbat nem tudja, boldogtalanul és céltalanul éli le az életét. Stakhis nem tudott sokat, nem tett sokat, de a legfontosabbat tudta és meg is tette. Bárcsak egyre többen tudnánk hasonlítani hozzá! Ámen.

Apelles

Alapige: Róma 16,10a

Amikor egy gyülekezeti tag elmegy egy másik gyülekezetbe, akkor azt át szoktuk jelenteni. Kezébe adunk egy igazolást és megkérjük, hogy menjen el az új gyülekezetének az irodájába és jelentkezzen be. Ilyenkor mindig nagyon kíváncsiak vagyunk arra,

hogyan találja fel magát az új gyülekezetben, hogyan találja ott meg a helyét. Nincs nagyobb öröm annál, mint amikor azt halljuk, hogy az illető jól beilleszkedett a gyülekezetbe, legjobb esetben még valami munkát vagy épp tisztséget vállalt abban. Mert általában kétféle keresztyén ember van. Vannak olyanok, akiket mindig támogatni, pátyolgatni kell. Ezek a keresztyének mindig panaszkodnak, például arra, hogy a lelkipásztor még mindig nem látogatta meg őket, meg hogy velük senki se törődik. Mindig panaszkodnak, nyavalyognak valamiért. Hála Istennek, vannak olyanok is, akik oszlopok Isten házában. Akik nem azt várják, hogy mindig mások pátyolgassák, támogassák, segítsék őket, hanem épp fordítva van, ők támogatnak, bátorítanak, vigasztalnak másokat. A mai estén egy ilyen keresztyénnel ismerkedünk meg. Néhány fontos dolgot tanulhatunk meg tőle, ami gazdagítani fogja a mi életünket. Köszöntsétek Apellest, aki Krisztusban kipróbáltatott, az új fordítás szerint: Krisztus kipróbált emberét.

Az első dolog, amire gondolunk, hogy ő olyan ember volt, akiben meg lehetett bízni. Kétségtelen, hogy ez is jellemezte őt. Olyan ember lehetett, akiben százszázalékosan meg lehetett bízni. Nem kellett attól félni, hogy nem végzi el a rábízott munkát, vagy elkotyog egy titkot, amit bizalmasan lelkére kötöttek. Ő kétségtelenül megbízható ember volt. De valami többről is szó van itt. A megpróbáltatott, vagy más szóval kipróbált ember nem az, aki bebizonyítja, hogy benne meg lehet bízni, hanem aki életével azt tanúsítja, hogy Krisztusban meg lehet bízni, minden élethelyzetben rá lehet hagyatkozni. Apelles olyan ember lehetett, aki minden élethelyzetben megtapasztalta, hogy Krisztusban érdemes bízni.

Mert az emberek ma is keresik azt, akiben megbízhatnak. Annyi mindenben csalódtak már, annyi mindenből és mindenkiből kiábrándultak már, vágynak valami igazi után, amire építeni lehet, ami megáll, ami nem inog meg. Sajnos, az emberek már az egyházban sem bíznak. Ott is csak beszélnek, s sokszor az ellenkezőjét cselekszik annak, amit mondanak. S az még szomorúbb, hogy sokszor ebben igazuk is van. Ezért jó most egy ilyen Apellest látni, aki azt mutatja meg nekünk, hogy Jézus az az igazi alap, akire építeni lehet, hogy az Ő ereje egy olyan erő, amiből meríteni lehet, az Ő Lelke egy újjászültő Lélek, s hogy a Krisztussal járó élet egy boldog és beteljesedett élet.

A második dolog, amit Apellesről elmondhatunk, hogy ő nagy próbákat állt ki. Pontosán nem tudjuk, hogy milyen próbák voltak az életében, de az biztos, hogy sok mindenben keresztül kellett mennie. Itt feltevődik mindenekelőtt az a kérdés, hogy miért kell Isten gyermekének nehéz próbákat kiállnia? Hisz mi sokszor úgy gondolnánk, hogy az lenne jobb, ha Isten megőrizne minket a próbáktól, a szenvedésektől, ha ezek messze ívben elkerülnének minket. De ez nem így történik Isten gyermekeinek az életében. Világosan kell azt látnunk, hogy miután egy ember komolyan megtér Istenhez, Jézus Krisztust élete Urának fogadja, annak az embernek az életében a Sátán mindent meg fog tenni, hogy visszahódítsa magának. Ez az oka annak, hogy az ilyen embernek sok kísértése és próbája van. Azt is meg kell lássuk a próbákban, hogy a mi erőnk elégtelen lenne arra, hogy a próbákban diadalmaskodjunk. De térjünk még vissza ahhoz a kérdéshez, hogy milyen kísértései, próbái lehettek Apellesnek? Megtérése előtt ő is a görög-római világ fia volt. Ismerte ennek a világnak a csillogását, ismerte azokat a szórakozásokat, amiket a világ kínált. Hányan csalogathatták a régi barátai közül: gyere vissza közénk. Ne kegyeskedj már, hagyd a keresztyénséget, nem neked való. De nemcsak ez lehetett próba számára, hanem a hamarosan elkezdődött keresztyénüldözés is. Róma ilyen szempontból egy rendkívül nehéz hely volt. Naponta látta, hogy a gyülekezet tagjai közül sokan vértanúhalált haltak. Talán őt is letartóztatták és bíróság elé állították, ahol nem kisebb volt a tét, mint élet vagy halál. Őt is felszólították, hogy tagadja meg

hitét, de ő ezt bátran visszautasította. Kétségtelen, hogy voltak neki is személyes próbái a családban is, sokszor lehetett magányos, sokszor tört rá a félelem, de Apelles mind ezeket a próbákat kiállta.

És most ezek után próbáljunk meg egy kicsit magunkba nézni. Nem szégyenülünk-e meg, amikor ennek a római keresztyénnek a kitartását látjuk? Vajon el lehet-e rólunk is mondani, hogy kipróbált emberek vagyunk? Mert az biztos, hogy mi is lehetünk ilyen emberek. Az is biztos, hogy ez nem sikerül a magunk erejéből. De van nekünk egy hatalmas Istenünk és egy erős Megváltónk. A mi megromlott, emberi természetünk jellemzője az ingadozás, az állhatatlanság, az ide-oda kapkodás. De Isten a megtört nádat nem törri el és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, mert Isten épp abban dicsőül meg, hogy Ő a megtört nádszázból oszlop-keresztyéneket, a pislogó gyertyabelekből világító fáklyákat tud formálni. S ehhez nekünk csak egyet kell tenni: magunkat teljesen átengedni az Ő kezébe, hogy Ő formálhasson minket. Ha ezt megtesszük, magunk is rá fogunk csodálkozni arra, hogy a legnagyobb kísértések sem fognak legyőzni, hogy azokban is felettébb diadalmaskodunk Az által, aki minket szeretett. Apelles kiállta a próbát, diadalmaskodott, bizonyára megkapta az élet koronáját is. Miért ne lehetne ez a mi részünk is? Ámen.

Aristóbulus rabszolgái

Alapige: Róma 16,10b

Egyházi, de világi körökben is sok szó esik manapság az igehirdetésről. Sokat beszélnek az emberek arról, hogy milyen is kellene legyen a jó prédikáció. Sokan panaszkodnak és nem is jogtalanul amiatt, hogy a prédikációk nem érintik a mai égető kérdéseket, amelyek az embereket nap mint nap foglalkoztatják. Ehelyett régi dolgokról beszélnek, egy olyan világról, ami már rég elmúlt, olyan emberekről és olyan helyzetekről, amiken mi már úgymond rég túl vagyunk. Nos, azt hiszem, hogy ennél az igénél is ez lesz az első benyomásunk, hisz néhány névtelen rabszolgáról fogunk beszélni, akiknek még a nevét se ismerjük, akik 2000 évvel ezelőtt egy egészen más világban, egészen más körülmények között éltek. Azt mondhatná valaki csillagászati nyelven, hogy olyan messze vannak tőlünk, mint a Hold a Szíriusztól. Pedig egyáltalán nem felesleges nekünk régi emberekkel és az ő életükkel foglalkoznunk, még akkor is, ha ma már – hála Istennek – nincs rabszolgaság, nincsenek olyan rettenetes körülmények és állapotok, amilyenek akkor voltak. Nos, testvéreim, bármennyire is messze vannak tőlünk ezek az emberek térben és időben is, mégis van üzenetük számunkra, akik úgymond egy modern korban élünk. Azért van ez így, mert Isten valamit elvégzett, kijelentett az ő életükben, az ő szegény életükben is felragyogott valami olyan fény és gazdagság, ami még minket is beragyoghat és meggazdagíthat. Ezt a gazdagságot szeretném a mai estén nektek átadni.

Először is azt tanulhatjuk meg tőlük, hogy őket mindenekelőtt nem a környezetük befolyásolta. Manapság gyakran hangoztatott alapelv az, hogy az ember a környezetének a függvénye, más szóval: az ember olyan lesz, amilyen a környezete. Ha megváltoztatjuk a körülményeket, akkor maga az ember is meg fog változni. Ha jobbak lesznek a körülmények, akkor maga az ember is jobbá lesz. Ezen elmélet szerint a körülmények alapján egy emberről pontosan elmondható a jellemvonása, a tulajdonságai. Nos, ha ez így lenne, akkor azt is el tudnánk mondani, hogy milyenek voltak ezek a rabszolgák. Mivel ők Rómában éltek az első század második felében, egy olyan korban, ame-

lyet a teljes erkölcsi lazaság jellemzett, ahol minden vallásnak megvolt a temploma, de egyiket se vették komolyan, ahol az élvezetek hajszolása mindenekfelett uralkodó elv volt, ahol mindenki mindenkinek ellensége volt, akkor ez azt jelenti, hogy ezek az rabszolgák is ilyen emberek voltak: züllöttek, szabadosak, léhák. Ráadásul még bűnbarlangban is éltek. Hisz Aristóbulus egy zsidó herceg volt a heródiánusok házából. Ez a család a sok gyilkosságról és házasságtörésről lett híres, még inkább hírhedt. Micsoda környezet lehetett ez! Ha a gazda ilyen volt, milyenek lehettek a szolgálái? Pál Aristóbulust nem is köszönti, ez is mutatja, hogy ő nem volt keresztyén, nem volt a római gyülekezet tagja. A szolgák naponta látták a sok feslettséget, züllést, s mivel ráadásul még műveletlen emberek is voltak, ezért még rosszabbak lehettek, mint a gazdájuk. De ha valaki ezt így gondolná, az nagyot téved, mert ezek a szolgák nem hasonlultak a környezetükhöz.

Ez így lehet ma is. A keresztyén ember nem a környezetéhez, hanem Jézus Krisztushoz lesz hasonlónak. A keresztyén élet azt jelenti, hogy nem a világ és annak törvényei irányítják az életemet, hanem Isten és az Ő Igéje, hiszen minket Isten hívott el, választott ki, igazított meg. Ezek a rabszolgák a Krisztus-követésük által egy magas méltóságot nyertek. Ez nevetségesnek tűnik, hisz ők rabszolgák voltak, az akkori világ legmegvetettebb emberei. Rómában a társadalmi-szociális körülmények is rettenetesek voltak. A rabszolgáknak legtöbb esetben még nevük se volt, ők csak tárgyaknak, beszélő „szerszámoknak” számítottak. De ők hit által Krisztus kegyelméből a legnagyobb tisztességet és méltóságot nyerték meg, ami ezen a világon létezik: Isten gyermekeivé lettek. Ha mi is Isten gyermekei vagyunk, akkor ez a legnagyobb méltóság, amire ember eljuthat. Nem baj, ha a társadalomban, a világban nincs magas pozíciónk, még az se baj, ha megvetettek vagy lenézettek vagyunk, mert Isten és a gyülekezet számára értékes emberek vagyunk. Ezek a szegény rabszolgák hitük által a sorsukat is sokkal jobban el tudták fogadni és hordozni. Abban a korban a rabszolgák tele voltak keserűséggel, haraggal és lázadozással. Ebből ma is nagyon sok van, még akkor is, ha ma nincsenek rabszolgák és rabszolgatartó urak. Mégis hány szegényebb sorsban élő ember irigyli a „patronokat”, a gazdag vállalkozókat, a befolyásosabb, magas polcokon levő embereket. Csak a hívő ember megelégedett. Ha neki megvan az elegele és a ruházata, többre nem is vágyik és nem irigyli a gazdagokat, mert tudja, hogy az nem tudja igazán boldoggá tenni az embert.

A harmadik üzenet, amit ki szeretnék emelni az, hogy mi is Aristóbulus házához kellene tartoznunk. Hogy miért egy ilyen emberhez, aki egy olyan családnak a feje, ahol gyilkosság és paráznaság van? Az Aristóbulus név azt jelenti: aki a legjobbat akarja. Ki az, aki a legjobbat akarja? Ilyen ember csak egy élt ezen a földön, és ez maga Jézus Krisztus. Ő mondta, hogy azért jött, hogy megkeressen és megváltson minket, hogy üdvösséget adjon, hogy boldoggá tegyen már itt és majd odaát is. Mi hozzá tartozhatunk. Ez a földi Aristóbulus, akinek a szolgálairól itt szó van, pénzen vásárolta meg őket. A mi mennyei Aristóbulusunk pedig, Jézus Krisztus nem aranyon vagy ezüstön, hanem az Ő drága vérében váltott meg minket és tett a maga tulajdonává. Legyünk és maradjunk életünkben és halálunkban az övéi. Ámen.

Heródion

Alapige: Róma 16,11a

Újra és újra feltevődik a kérdés: érdemes-e ezekkel a római keresztyénekkal foglalkozni? A válaszom pedig az, hogy igen. Különösen közel érezhetjük magunkat lélekben ezekhez az emberekhez. Bár ezek a nevek idegenül hangzanak a mi fülünknek, azért érdemes lenne megjegyezni őket. S még inkább azt, amit az ő életükön át üzen Isten nekünk. Sokszor a filmekből vagy a regényekből adnak nevet szülők a gyermekeiknek. Sokkal jobb lenne, ha ezeknek a római keresztyéneknek a nevét adnák, ezzel is kifejezve irántuk való tiszteletüket. Egy missziói lapban olvastam nemrég, hogy egy afrikai házaspár épp a Római levélből ihletődve Andronikusnak és Juniának keresztelte gyermekeit.

Itt Pál Heródiót köszönti, akit az „én rokonomnak” nevez. Heródion tehát vérrokon volt Pál apostolnak. Pál a nagybátyja volt, s ő Pálnak unokaöccse. Két egészen különböző családból származtak. Pál származását jól ismerjük. Ő egy szigorú farizeusi családból származott, ahol Isten dolgait, a törvényt nagyon komolyan vették. Kerültek minden érintkezést a pogányokkal, megtartották pontosan a szombatnapra szóló előírásokat, egyszóval Istenfélő emberek voltak. Ma azt mondanánk: egy hívő, egyházas család. Ezzel szemben Heródion egészen más családban nőtt fel. Már a neve is arról árulkodik, hogy szülei a Heródes családjával szimpatizáltak. Ez a család világias volt. Itt kacagtak Isten dolgai felett. Nekik sokkal inkább a pogány életstílus feküdt. Ma ezt így mondanánk: liberális, szabados életmódot folytattak. A heródiánusok igazi világfiak voltak, minden gátlás nélkül. Heródion egy ilyen családban nőtt fel. Lehet, hogy névlegesen tagjai voltak a zsinagógának, de az semmi többet nem jelentett nekik. Pál és Heródion, ennél különbözőbb két családot és származást nem is lehetett volna elképzelni. Ég és föld a különbség közöttük – mondanánk mi ma. De Isten előtt nincs lehetetlen, és ez a két, egymástól annyira különböző rokon, a szigorú farizeus és a léha világfi egyszer csak találkoznak Jézus keresztye alatt. Pál apostolnak meg kellett tanulnia, hogy minden farizeussága, vallásossága semmit sem ér Isten előtt. Heródion pedig azt kellett megtanulja, hogy ennek a világnak a dicsősége elmúlik, ez a világ nem tud minket igazán boldoggá tenni. Mind a két ember szakít a múltjával és Jézusé lesznek. Most már egy helyen vannak, a Krisztus gyülekezetében, mind a kettő csak Krisztussal dicsekszik. Így van ez ma is. Sok ember van, aki vallásos ugyan, de még önmagában bízik, a saját érdemeiben, az ilyen embernek is megtérésre van szüksége. Neki öngazultságából kell megtérnie, a másiknak pedig a világból, annak gyönyöreiből, bűneiből kell Istenhez fordulnia. Mindkét fajta ember így kerülhet igazán a Krisztus gyülekezetébe és itt találhatnak igazi közösségre egymással, ahogy Pál és Heródion közösségre talált. Ezért köszönti Pál rokonát, Heródiót a Krisztusban. Talán azt gondolhatja valaki, hogy túl sokat olvastam ki a Heródion nevéből. De ez nem véletlen. Nem véletlen, hogy két rabszolgcsoport köszöntése között találjuk a Heródion köszöntését. Minden valószínűség szerint Heródion is Aristóbulus háznépéhez tartozott, de nem volt rabszolga, és Pálnak rokona volt. Ezért is köszönti őt külön. Lehet, hogy épp Aristóbulus titkára vagy jó barátja volt ez a Heródion. Nagy csoda már önmagában az is, hogy Heródion itt, ebben a házban találta meg Jézust és hitre jutott.

Nagy dolog, hogy nemcsak az Aristóbulus rabszolgái, hanem íme, a titkára vagy jó barátja Krisztus követője lett. Jézusnak van hatalma még ilyen környezetből és ilyen állásban levőket is megmenteni. Végül próbáljunk válaszolni még egy kérdésre: ha Heródion a Pál unokaöccse volt, tehát közeli rokona, akkor miért kerül olyan hátul a

köszöntöttek sorában? Mi általában a vér szerinti rokonainkat vesszük előre, ha köszöntésről van szó, és csak azután vesszük a távolabbiakat, a barátainkat. Világosan kell látnunk azt, hogy ha valaki hitre jut, aki Isten gyermekévé lesz, az egy újfajta kapcsolatba kerül mindazokkal, akik Jézus Krisztus tanítványai, Isten gyermekei lettek. És ez a kapcsolat sokszor sokkal mélyebb és szorosabb, mint a vérségi kapcsolat. Sokszor a vérségi kapcsolatok épp azért hidegülnek el, mert a családban lesznek olyanok, akik megvetik, lenézik családtagjaik istenfélő, hívő életét. Mit mond Jézus: aki az én Atyám akaratát cselekszi, az az én fiútestvérem, nőtestvérem és anyám. S ilyen összefüggésben már az a fontosabb, ezért nincs Heródiön közelebb, mint mások. Persze ez nem jelenti azt, hogy a vér szerinti rokonai kapcsolatainkat elhanyagoljuk, hisz érettük nagyobb felelősséget hordozunk. De egy másik családnak is tagjaivá lettünk és ott is mindenki testvérünk – az Úrban. Ámen.

A Nárcissus háznépe

Alapige: Róma 16,11b

Mindnyájan nagy hálával gondolunk a reformációra. Ez kétségtelenül Isten áldott munkája volt. Nem arról volt szó, hogy néhány pap dogmatikai kérdésekről vitázott. Nem, hanem Isten Lelke újra fújni kezdett és emberek megtalálták Krisztusban üdvösségüket és békességüket. A reformáció nem volt más, mint visszatérés az alapokhoz, visszatérés az első keresztyénekhez. Mert van mit tanulnunk tőlük. Az első keresztyén gyülekezetekben nagyon sok volt a „kisember”. Ezt ebből a köszöntési listából is nagyon jól láthatjuk. Ezek a szegény rabszolgák a Nárcissus házából is ide tartoztak.

Az első, amit róluk elmondhatunk, hogy ők olyanok voltak, mint a bárányok a farkasok között. Ez a kifejezés és kép magától Jézustól származik, hisz Ő mondta tanítványainak: elküldelek Titeket, mint bárányokat a farkasok közé. Ez volt a helyzet a Nárcissus házában levő rabszolgákkal is. A Bibliából a nevéen kívül semmit nem tudunk Nárcissusról, annál többet tudunk azonban a Biblián kívüli forrásokból. Három nagy történetíró is említi a nevé: Plinius, Tacitus és Suetonius. Ezeknek a történetíróknak egybehangzó feljegyzései szerint Nárcissus kezdetben Claudius, római császár rabszolgája volt. Nagyon okos, sőt rafinált és ravasz ember is volt, emellett rendkívüli becsű és törtetés is jellemezte. Nagy hatást gyakorolt a császárra. A császár nemsokára felszabadította és tanácsadójává nevezte ki. Ilyen minőségben sokáig munkálkodott. Így Nárcissus egy tekintélyes, nagy hatalommal rendelkező ember lett Rómában, akitől mindenki rettegett. Aki útjába mert állni, aki ellent mert mondani neki, az halál fia volt. De egy idő után kiesett a császár kegyeiből. Felfedték az intrikáit és gyalázatos módon ki is végezték. Ez volt tehát az a környezet, amiben ezek a szolgák éltek és dolgoztak. Ezenfelül egy olyan világ városban éltek, ahol Krisztus tanítványait üldözték és gyűlölték. Nem tudjuk, hogyan, de ezek a szolgák kapcsolatba kerültek az evangéliummal, meghallották a Jó Pásztor hangját, aki őket bárányokként küldte a farkasok közé. De ez a kijelentés ma is igaz. Mert bármennyire nem élünk egy olyan kegyetlen világban, mint ezek az emberek, de egyre nyilvánvalóbbá lesz, hogy Krisztus igazi tanítványai úgy vannak és úgy élnek, mint bárányok a farkasok között. Ez a világ gyűlölni fog titeket, mondta Jézus, és ez így van, ennek be kell teljesednie. Pál apostol most köszönti ezeket a rabszolgákat. Ez most nekünk természetesnek tűnik. De abban az időben, amikor a rabszolgákat adták és vették, éppúgy, mint az állatokat, egyáltalán nem volt mindennapi és természetes dolog. Pál jól tudta, hogy mit jelentett ez. De azt még jobban tudta, hogy

minden ember Isten teremtménye, és hogy minden ember az Istennek egy szép gondolata. A keresztyén ember tudja, hogy Isten előtt minden ember olyan értékes és drága, hogy Ő az Egyszülött Fiát adta érte, s ezt Nárccissus rabszolgái is megértették. Mármost azt, hogy Krisztus annyira szerette őket is, hogy értük adta az életét. Itt újra feltevédik a kérdés, hogy miért nem lázadtak fel a keresztyén rabszolgák a rabszolgaság és a rabszolga-kereskedelem ellen? De már az is hallatlan volt ebben a korban, hogy valaki rabszolgákat köszöntsen. A pogány szabad ember számba se vette, de íme, Pál szeretettel köszönti őket. Az előbbi kérdésre kétféle választ adhatunk. A keresztyének olyan emberek, akik egy nehéz helyzetre is igent tudnak mondani. És mégis a keresztyénség volt az, amely a rabszolgaságot megszüntette, hisz a keresztyénség mutatott rá arra, hogy milyen érték az ember. Ma nem lehetne szó szakszervezetekről, emberi jogokról, emberi méltóságról, ha a keresztyénség erre a világot meg nem tanította volna. A keresztyének nem forradalmárok, mégis átalakítják a világot. Luther se akart forradalmat, csak egyszerűen követte az Igéhez igazodó lelkiismeretét, és egy óriási változás következett be az akkori világban. Ha a világ ma nem változik, akkor ez a mi hibánk és mulasztásunk is. Az egyház bűne. Nem tudunk áldást árasztani a világra, nem tudunk eléggé hatni rá. És van még egy üzenete ennek az igének. Isten gyermekei minden fenyegettségük ellenére rejtve és védve vannak Isten kezében és szeretetében. Most még egyszer térjünk vissza oda, ahonnan elindultunk. Ezek a rabszolgák olyanok voltak, mint a bárányok a farkasok között. Ők, mint emberek, és még inkább, mint keresztyének, állandó félelemben, fenyegetettségben és bizonytalanságban éltek. De itt van egyetlen szó: az Úrban. Ők Jézus tulajdonává lettek, s ahogy valaki szépen fogalmazott, az ilyen ember Isten szívében él. Az ilyen ember tudhatja, hogy Isten vigyáz rá. Hogy vigyázott Isten a reformáció idején is Lutherre, Kálvinra és a többiekre. Mi is tudhatjuk, hogy életünk el van rejtve Krisztusban, tudhatjuk, hogy semmi sem történhet velünk Isten akarata nélkül. Tehát ne féljünk és ne aggodalmaskodjunk. Ámen.

Három keresztyén asszony

Alapige: Róma 16,12

Talán feltűnő, hogy eddig elég kevés asszony volt a köszöntöttek sorában. Hallottunk Priscilláról és Máriáról, de zömében mégis férfiakat köszönt Pál az ő levelében. Ezért az lehetne az érzésünk és benyomásunk, hogy ez a gyülekezet nagyobb részt férfiakból állott. De íme, most egyszerre több asszony is feltűnik a láthatáron, hisz őket köszönti most Pál. Pedig lehet, hogy akkor is úgy volt, ahogy az ma nálunk is van, hogy a gyülekezetekben sokkal több az asszony, mint a férfi. Én magam is vettem részt olyan istentiszteleten, főleg bibliaórán, ahol egyetlen férfi sem volt. Egy kis humorral talán azt lehetne mondani, hogy ha Pál ma köszöntené a gyülekezetet, az arány épp fordított lenne, nagyon sok asszony és kevés férfi lenne. Az is humoros, de mégis igaz megfogalmazás, hogy a templomokban sok az asszony, a börtönökben pedig sok a férfi. Érdemes ezen a kérdésen is elgondolkodni, de most nem ez a feladatunk. Inkább forduljunk e három asszony felé és lássuk meg, hogy mit tanulhatunk tőlük. Az első dolog, amit meg kell említenünk, hogy ők egyáltalán ott vannak a köszöntöttek sorában. Olyan világban éltek, ahol a görög filozófusok azon vitakoztak, hogy az asszonynak van-e egyáltalán lelke? Ezzel szemben a Bibliában egész könyvek viselik asszonyok nevét. Gondoljunk csak a Ruth vagy az Eszter könyvére. Az asszonyok nagyon megalázott helyzetben voltak ebben az időben. Úgy tekintettek rájuk, mint egy élvezeti cikkekre, a férfiak méltóság-

gon alulinak tartották még azt is, hogy egyáltalán beszélgessenek róluk, s ha meg is tették ezt, csak megalázó, lealacsonyító módon művelték. Úgy, ahogy az istentelen emberek ma is beszélni szoktak. Hallgassunk csak bele egy kocsmai beszélgetésbe, ahol asszonyok, nők kerülnek szóba. Legtöbbször egy szó se hangzik el ilyen helyeken az asszonyok méltóságáról, ami értékelné az ő életüket, szerepüket, munkájukat.

Milyen más a helyzet a Bibliában! Mindjárt a Biblia első lapján azt olvassuk, hogy Isten teremté az embert, férfiúvá és asszonnyá teremté őket. Az Ószövetségben találunk szeretetre méltó asszonyokat (Ruth), hős és vitéz asszonyokat (Debora), prófétanóket (Hulda). Jézus követői között szép számmal vannak asszonyok, ők ott állnak Krisztus keresztye alatt is. Nekik jelenik meg először az Úr húsvét reggelén. Pál kimondja az ebben a korban hallatlan mondatot: Krisztusban nincs sem férfi, sem nő. A Biblia évezredekkel azelőtt beszél az asszonyok egyenjogúságáról, amikor még különböző szervezetek még nem is léteztek, akik a nők jogaiért harcoltak volna. Jézus és az evangélium az asszonyokat kiszabadította megalázó, lealacsonyító, méltatlan helyzetükből. Érdekes, hogy Pál itt az egyik asszonnyal kivételt tesz, őt még inkább kiemeli. Az első kettőről azt mondja, hogy ők munkálkodtak, a harmadikról, hogy ő szeretett és sokat munkálkodott. Ma erre azt mondaná valaki: miféle diszkrimináció, megkülönböztetés ez! Ha ezt ma tenné valaki, akkor abból súlyos és komoly sértődés lenne. Pálnak nem kellett félnie attól, hogy ezek az asszonyok megsértődnek, mert ezek az asszonyok alázatosak voltak. Énjük Krisztussal együtt megfeszítettett, Krisztus élt bennük. Milyen messze vagyunk mi ettől! Mennyi sértődés és sértődékenység van manapság a keresztyén gyülekezetekben! Nem kellene ezeknek így lenni. Ez is mutatja, hogy mennyire nem az Úrban élünk és munkálkodunk. Ezek az asszonyok nem a maguk dicsőségét és javát keresték, hanem az Úr dicsőségét és a gyülekezet javát és előmenetelét. Van mit tanulnunk ezekről az asszonyoktól, akik nem sértődtek meg akkor sem, ha az egyiket jobban kiemelte és megdicsérte Pál. Sőt valószínű, hogy az első két asszony tudott a harmadik dicséretének őszintén örülni. Ez csak akkor lehetséges, ha az ő-emberünk már megfeszítettett és Krisztus él bennünk.

A harmadik kérdés, ami feltevődik: mi előzte ezt meg? Mi történhetett velük? Hogyan kerültek ők a Krisztus gyülekezetébe? Sajnos, erről semmit se tudunk. Erről hallgat a Biblia. Azért nem szól erről, mert nem ez a fontos. De fontos az, hogy ezeknek az asszonyoknak megvan a maguk története, még ha részleteiben nem is ismerjük meg hitre jutásuk történetét. Mi nem tudhatjuk, de ők jól tudták ezt, és Isten is tudta, és ez a fontos. Ez a történet minden keresztyén ember életében más és más lehet, de két dolog nem hiányozhat belőle. Az egyik az, hogy meglátjuk, hogy mi is elveszett bűnösök vagyunk, a másik dolog pedig az, hogy felragyog előttünk Krisztus és az Ő keresztye. Ez a kettő a mi életünkben se hiányozhat.

Itt most befejeződik a római keresztyénekről szóló sorozatunk. De Isten Lelke tovább írja ezt a csodálatos történetet. Hadd kerüljön bele a mi nevünk is, nem a római keresztyének névsorába, hanem az Élet Könyvébe. Ámen.

Pünkösdi prédikációk

Csernák Béla

Bihar

Istennel járnai, lakozni

Alapige: János 14,15–18

Bibliaviasás: 1Péter 3,8–15

Milyen lélekkel indultunk ma Isten hajlékába? Milyen gondolatokkal kezdtünk készülni e mai nap megszentelésére? Hiszen tudjuk, ünnep van. De midőn e szót halljuk, hogy ünnep, elsődlegesen a karácsonyi vagy húsvéti külsőségek sora villan át tudatunkon. Sokak tudatában éppen ezért nehezen találni helyet a pünkösdeknek.

Lehet, hogy a zajos-látványos külső megkönnyíti az ünnepre való hangolódást. De azt is tudjuk, hogy aki ennél lehorgonyoz, annál gyorsan tovasiklik az ünnep pillanatnyi hangulatával, s ő ott marad tétova, epekedő lélekkel. Megszívlelendő figyelmeztetés: az ünnep nem hangulat, nem kedv – hanem forrás, kijelölt szegeletkő, hogy arra valami felépüljön, abból valami kisugározzon. Ha tehát a teremtő és gondviselő Isten ilyen ünnepet szerzett, akkor nekünk rendelt feladat ahhoz felnőni, azt megérteni s abban szilárdan megkapaszkodni.

Teremtényéről maga a Teremtő állapította meg, hogy számára nem jó a magány, az egyedüllét. Rendelt számára társat, hozzá illőt. S ettől kezdve, mintha Isten mindig megkülönböztetett figyelemmel lenne teremtényére, mert cselekedeteiben, tetteiben úgy nyilvánul meg, hogy az ember felfedezhesse és megérezhesse, hogy hozzá illendően s méltóan cselekszik vele, s neki teremtő Istene. A bűn az embernek ezt a sajátos felfogóképességét tette tönkre. Nem érti, hogy Isten mindent érte és neki cselekszik –, őt akarja ki- és felemelni. Gyönyörködni lehet abban, ahogyan hihetetlen hosszú időfolyamban, pátriárkák s próféták megjelenése nyomán miként üzen Isten az embernek úgy, hogy érezhesse a megbecsültséget: figyel rád Isten, nem fordult el tőled s hozzá illően jelez. Gondolunk-e arra, miként üdíti életünket Jézus Urunk figyelmeztetése: „veletek vagyok minden napon”? A kényelmeseknek, menekülőknak, hátrálóknak figyelmeztetően szólott az Úr: az ő kínálata nem elérhetetlen, nem megfoghatatlan. (5Móz 30,10–15) Önmagukat zárják ki, akik egy életen át csak magyarázkodnak, sóhajtoznak anélkül, hogy megéreznék a felkínált, a kapott méltóságot. Mert ennek a méltóságnak és méltatásnak legbeszédesebb kifejezője Isten Fiának testet öltése. „És Ő lakozott mi közöttünk s mi láthattuk az Ő dicsőségét”, jóllehet a világ nézvéen nézte, de nem látta s nem volt képes befogadni Őt. De midőn átérték halálát, azonnal megtapasztalták, mit jelent: nélküle. A nélküle való állapot olyan szájalomra méltó és kétségbeejtő, hogy mindnyáján elbűjtak, bezárkóztak.

Az igazi ünnep tehát nem emberi felfedezés, nem emberi kitalálás – hanem isteni kínálat. S ne feledjük, Isten nem önmagáért kínál, hanem azért, hogy a megkínáltnak szerezzen békességet és örömet. Hát csodálkozhatunk-e azon, hogy legátfogóbb ünnepeink éppen Jézus Krisztus életéhez kapcsolnak bennünket, hiszen benne teljesedett be minden ígélet és reménység, mellyel az ember e földi siralomvölgyet végigküzdötte a maga 70 vagy 80 esztendejével. Hát persze, hogy vele együtt lenni jó, és áldozatát látva s megértve, nem is marad más válasz-viselkedés, mint szegyenkezve elbűjni. De mi azt is tudjuk, hogy az óceán fenekéig hátrálhatunk, vagy akár egy cet gyomrába – Isten ott is utolér. Üdvözítők, feltámadása után, az Atya megfoghatatlan jóságából, ismét visz-

szatér övéihez, s kihozza őket bezárkózottságukból, kicsinyes szorongásaikból s félelmeikből. Ezek a tanítványok azután örömmel nézik, ahogy Jézus felmegy a mennybe, s már nem látják méltatlannak az új állapotot, pedig megint egyedül maradtak. Feltámasztásával az Úr Jézus megértette velük, hogy minden érettük történt. Az emberi keresésre, az emberi vágyakozásra a legteljesebb isteni válasz: Jézus Krisztus közénk jött, hogy megmutassa Isten akaratát s megtisztítson vétkeinktől. Legméltóbb válasz Ő az Atyától.

Azt mondhatjuk, hogy adventtől áldozócsütörtökig magasztaló lélekkel ünnepeleltük meg, hogy velünk az Isten. És innen tovább egy picit fordul a meghatározás kiindulópontja, azt mondhatnánk: mi együtt maradunk meg benne. Tudjuk, hogy Jézus körül mindig sokaság hullámozott. Még azt is magával ragadta, aki csak hozzáérhetett vagy akár az út menti fáról megpillanthatta. Igazán az tud hiányolni valakit, aki megtapasztalta az illető személy jelenlétének erejét, értelmét és értékét. Nem csodálkozhatunk, hogy a tanítványok életében mennyire meghatározó a Jézushoz való kapcsolatuk. Bár soha nem mondják, de mindvégig érzik: vele lenni jó, nélküle lenni nem kívánatos. Vele biztonságban érzik magukat, bizalommal mernek kérdezni még olyasmit is, amiért később pironkodnak. De az együttlétben felfedezik az erőforrást, az erőkészletet. Mindvégig érzékelik, hogy környezetük másként viselkedik, nyilvánul meg, de ők tudják, Jézus másra ösztönözte őket s mást vár el tőlük. Egy káromkodó, vélt igazát ordítva üvöltő, gonoszul beszélő s nyilatkozó korban Jézus követőinek meg kell fontolniuk a megszólalás módját, tartalmát. Szomorú sebet ejtethet az indulatos ajak egyén és közösség lelkén egyaránt. Péter apostol a felolvasott üzenetben hangsúlyozottan figyelmezteti a keresztyén közösséget a belülről kifelé való élésre, és nem fordítva. A jézusit kell kifele sugározni, az Úrtól tanultakat kell magunk körül plántálni s terjeszteni. Fordulj el a gonosztól – figyelmeztet Péter apostol. Sokszor sokkal egyszerűbb lenne megváltozni, mintsem gondolnánk. Nem kiszakadni, nem átformálni kell, hanem ott, ahol az ember áll, ott kellene „beállni”, a helyes irányba fordulni. Hiába van ezernyi jel, ha nincs ami felfogja. Ha szív és lélek, értelem és figyelés más irányba tekint, bekövetkezik a „se nem lát, se nem hall” állapot.

Mivel ennyire gyengék vagyunk, mondja az Úr, elmenetele után olyan vigasztalót kér Atyjától, aki mindvégig velünk maradjon. Jóllehet semmilyen érdemünk nincs, mégis az egyetlen, ami méltóvá tehet minket Isten kegyelméhez, ha képesek vagyunk kitárulkozni és befogadni az örökre nekünk rendelt Lelket. Nekünk rendeltetett, hogy velünk legyen s bennünk lakozzon. Jézus egy képzeletbeli vonalat húz: ez a Lélek az övéiben jelen van, de a külvilág nem ismeri. Ez szomorú korjellemzés: íme, magyarázata annak, hogy miért csak kevesek ünnepe a pünkösöd. A Szentlélek nélkül lehet csodálni Jézus bölcsességét, alázatát, szelídségét, mélységes hitét, titokzatos hatalmát – de Jézusnak nem csodálókra, szemlélődőkre van szüksége, nem ezért küldetett. Ő azért jött, hogy halászt–orvost–vámszedőt, férfit–nőt, gondolatszomjú ifjút–tépelődő bölcs öreget ugyanazzal a megszólítással figyelmeztessen: kövess engem! Az utcanőnek, a kolduló vaknak vagy a magabiztos törvénytudornak az üdvösség bizonyosságát kínálja. S valóban, belőlük áll össze a kettő-hármas induló serege, akik érzik és élék, hogy valami olyan titokkal ajándékoztattak meg, mely a külvilágnak láthatatlan, de számukra valóság. Valakiknek érzik magukat, nem az élet árváinak. Ezt jelentette számukra a pünkösdi figyelmeztetés: nem hagylak titeket árvául.

Mi el is mondhatjuk Pál apostolra utalva: nekünk nem a tudás vagy a földi kincs a legnagyobb ékszerünk. Értékek azok, de nem szabad az értékrendet összekeverni. Csak az nem keveri össze a dolgokat, aki érti Péter apostol figyelmeztetését: legyetek készek megfelelni a bennetek levő reménységnek. Ebből is született egy tudomány, de minden bölcsesség kezdete az Úrnak félelme. Igazi pünkösdi ünneplés: úgy megállni a világ-

ban, hogy belőlünk ne kétségbeesett elhagyatottság, félelem vagy bizonytalanság áradjon, hanem az a bizonyosság, hogy a Szentlélek letéteményesei s Krisztus elpecsételt tagjai vagyunk. Nem elhagyatottság, árvaság határozza meg hangulatunkat, hanem annak bizonyossága, hogy a Szentlélek cserépedényei vagyunk. Ő irányít bennünket, hogy miképpen forgolódjunk. (1Pt 3,11)

Ünnepeink szerzője a kegyelmes Isten. Az első pünkösdöt álmélkodással élte meg párthus és méd, elámiták s rómaiak, krétaiak és arabok. Imádkozzunk, hogy e mai pünkösdünnepet minden nemzet kiválasztott gyermeke, mint a Szentlélek megérintettje és kiválasztottja tudja megünnepelni, messze úzva az árvaság világias érzetét, s elfordulva a világias lelkülettől. Krisztus imádkozik értünk, hogy e Lelket elnyerhessük, s Ő mindvégig velünk, s mi a Szentlélek által vele maradhassunk. Ámen.

Máthé-Farkas Zoltán

Uzdiszentszépéter

Ami embereknél lehetetlen, de lehetséges Istennél!

Alapige: János 3,1–12

Bibliaviaszás: János 3,13–21

Egy ember elmegy Jézushoz. Nem tudunk sok dolgot ennek a találkozásnak a körülményeiről. Nem tudjuk, hogy hol, és pontosabban mikor történt, csak azt tudjuk, hogy ezt az embert Nikodémusnak hívták, és éjjel ment Jézushoz. Azt is hozzáfűzi János evangélista, hogy a farizeusok közül való volt, méghozzá főember. Ha arra tekintünk, hogy ő farizeus és főember, akkor azt mondhatjuk, hogy Jézus ellenségeinek a csoportjához tartozik. Azokhoz, akik törvényismerők, és a törvény ismeretének tudatában akarják Jézust később elveszíteni.

Nikodémus vallásos, ennél fogva törvénytudó és főember. Mégis elmegy Jézushoz. Miért? Lássuk meg először azt, hogy meddig tart az emberi felismerés és a Nikodémus felismerése, majd azt, milyen lehetőséget kínál fel Isten, végül pedig, hogy ez hogyan válik a mi lehetőségtünk. Nyilvánvalóvá válik mindez ebből a beszélgetésből.

I.

Nikodémus törvényismerő, vallásos ember volt. Kimondhatta azt, hogy sokat megtanult Istenről, sokat tud róla. Minden bizonnyal, ezeknek az ismereteknek a birtokában, felépített magában egy világnézetet, és eszerint élt; – az erényes, erkölcsös emberek közé volt sorolható, mint Izráel vallási vezetői általában.

Egyszer csak feltűnik valaki, aki csodát tesz egy menyegzőn, majd megtisztítja a templomot, ahol furcsa dolgokat mond: a templomot az ő Atyja házának nevezi, majd arról beszél, hogy ha lerombolják a templomot, akkor ő három nap alatt felépíti azt.

Ez olyasvalami, amit Nikodémus nem tud megemészteni, de társai, a többi farizeus sem. Nikodémus nem érti ezt a Jézust; ami történik általa, nemigen illik be az ő eddigi elképzeléseibe. Példaértékű számunkra az, ahogyan Nikodémus a kérdés megoldását keresi: elmegy Jézushoz. Bárcsak mindent, amit nem értünk, nem tudunk megemészteni, Jézushoz tudnánk vinni, s egyben vállalni azt, hogy ő a hatalmasabb, és mi vagyunk a gyengébbek, a mi vallásosságunk és erényeink ellenére is.

Igénkben nem olvasunk arról, hogyan is kezdődött ez a találkozás; az evangélista számunkra azt írja le, ami igazán fontos volt Nikodémusra nézve, ami fontos a mi számunkra is.

Nikodémus elmondja Jézusnak, hogy mit tud, mintegy bemutatja a maga vallásos felfogását Jézusról. Azt mondja, hogy Jézus Istentől jött, mert csak azok cselekedhetnek így, akikkel Isten van. Nikodémus elismeri, hogy Jézus próféta, hogy nem varázsló vagy felelőtlen néplázító, hanem hogy ő Istennek igaz prófétája. A templom megtisztításakor a farizeusok azt kérdezik Krisztustól, hogy milyen joggal tette mindazt, amit tett. Krisztus akkor nem beszélt nyíltan küldetésének a háttéréről, de itt Nikodémus igenis vallást tesz arról, hogy Jézus azért tehetette a kánai jelet, és azért tisztíthatta meg a templomot, mert ő Istentől jött, Isten hatalmazta fel őt arra, hogy ezeket cselekedje.

Azonban Nikodémus nem tud továbblépni, mert nem tud arról, hogy egyáltalán van-e következő lépés? Azt hiszem, hogy sajnos, nagyon gyakran mi is csak eddig tudunk „ellépegetni”, hogy ésszerűen elmondjuk a magunk vallásos nézeteit a világról, Istentről, Jézusról, valami azonban mégis hiányzik, amikor erről beszélünk – vagy talán nem mer a felszínre kerülni...? Nikodémus csak az *ember* Jézusról tud beszélni. Csodálattal talán, elismeri őt tanítónak, mesternek, csodatevőnek, igaz prófétának, de többet nem tud elmondani, és elhallgat.

Mindaz, amit eddig elmondott (1–2.), most mintha a levegőben lógna. Nem tudjuk, hogy hízelgés volt, vagy kérdés, vagy egyszerűen csak okoskodás. Nikodémus nem tud mit kezdeni a vallásos ismereteivel úgy, ahogyan mi is feltesszük a kérdést sokszor, hogy mit ér a mi templomba járásunk, bibliaolvasásunk, egyháztagságunk. Röviden azt lehet elmondani Nikodémusról és rólunk, amikor ilyen kérdésekkel küszködünk, hogy nem volt pünkösdi élményünk, vagy azt, hogy az elhalványult, valahogy kívül került rajtunk.

II.

Ha nem kimondottan kérdés az, ami eddig elhangzott Nikodémus részéről, de kimondatlanul is benne van Nikodémusban egy kérdés. Jézus ezt a kimondatlant látja meg ebben az emberben akkor, amikor az eljön hozzá, és akkor, amikor az néhány mondat után elhallgat. Erre céloz Jézus, mert azt látjuk, hogy Krisztus „válasza” nem kapcsolódik ahhoz, amit a főember mondott. Nikodémus elmondta, hogy ő látta a csodákat, és ezek meggyőzték arról, hogy Jézust Isten küldte. Isten országa azonban csak az újjászületettek számára látható – mondja Jézus. Nikodémus elindul „lentől”, az embertől, de ott is marad. Jézus azonban „fentről” indulva el mutatja meg a lehetőséget és az ítéletet is egyszerre. Lehetőség, mert valami újról beszél, és egyben ítélet is, mert kívül lehet maradni rajta.

Az újjászületés nem emberi lehetőség, úgy, ahogyan az első pünkösödöt sem az emberek „hozták össze”, teremtették meg. Az eredeti kifejezést úgy is lehet fordítani, hogy „felülről születés”. Akit Isten újjászült „onnan fentről”, az megláthatja az Ő országát.

Nikodémus jelzi, hogy nem érti Jézus szavait. Koros ember már ő. Talán az „újjászületés” szó hatására visszanez a saját életére, a szép vagy a rossz időkre, a megjavított és elrontott dolgokra, ami egy emberi életben benne van; – és felsejlik előtte, hogy talán, ha újra lehetne kezdeni, mindent másképpen tenne. Hallja a lehetőséget – az Isten országa (ami a zsidók számára jól körülhatárolt „fogalom” volt) láthatóvá lehet; de nem képes felfogni, csak annyit, hogy valaminek-valakinek újonnan kell születnie.

De hogyan történik mindez? – teszi fel a kérdést.

Jézus Krisztus itt azt mondja el ismét Nikodémusnak, amiről a pünkösöd ünnepén többször is hallunk, azaz hogy miben áll a Szentlélek munkája. „Vízről és Lélektől” kell születni – mondja, és ez jelenti a bűnbánatot, bűnbocsánatot és a felszabadult, megújult,

öntudatos keresztyén életet. Rámutat itt Krisztus arra, hogy ez merőben különbözik attól, amit az ember tehet és tesz, hogy ez más, mint amiről Nikodémus beszélt.

Nikodémus újrakezdésre, újraszületésre gondolt, de ez még mindig ugyanazt az embert jelenti. Jézus azonban egy MÁSFAJTA életről beszél, amelyet Isten szül meg bennünk, ami a vele való családtagságot, a fiúságot, a gyümölcstermő életet jelenti. Ez az élet az, amely meglátja Isten országát, mert Istenéből való. Ha elolvassuk a Szentírásban Jézus beszédeit az Isten országáról, láthatjuk, hogy ő úgy beszél erről, mint már itt a földön megtapasztalható valóságról. Úgy foglalhatjuk össze, hogy számunkra Isten országa itt a földön Istennel való együttélés, az ő akaratának cselekvése, amit a hívő ember tapasztal meg.

Jézus a 6. versben erős ellentétbe állítja az istenit és az emberit. Azt hallottuk, hogy Isten országát az ő akaratának való engedelmeskedés jelenti. Ezzel szemben áll az, ami „testi”: amikor az általam felállított elképzelések a fontosak, amikor nem érdekel, hogy van-e egyáltalán Isten, hogy egyáltalán akar-e valamit Isten az én életemmel? – Az ilyen ember nem tud mit kezdeni a Szentírással, és az egyházzal sem. De itt van a pusztaság, formális vallásosság is, és azt hiszem, ez közelebből érint bennünket. Mondhatja a vallásos ember: „ha Isten országát azok látják meg, akik az ő akaratát cselekszik, akkor én, betartva Isten törvényét, meglátom azt”. Ezt mondta Nikodémus is. Azonban az újjászült élet nem a jótetteink halmaza, mi nem tudunk „befizetni” Istennek az örök életre, a Vele való közösségre. A csak vallásos gondolkodás zsákutcába vezet, oda, amikor kimondjuk – vagy ha nem merjük még magunknak sem kimondani, de érezzük –, hogy nincs értelme keresztyénnek lenni, mert belefáradtunk a lemondásokba, a parancsoknak való engedelmeskedésbe.

A lélektől való születés éppen azt jelenti, hogy nem ilyen alapon cselekszünk, hanem azért, mert *nekünk jó ez így*. A „testi” ember őszintén a maga javát keresi, a „lelki” (ebből a szempontból nézve most) ugyanúgy. A „testtől született” azonban be van zárva a saját lehetőségeibe, a saját erejében bízhat egyedül, ezért nem is képes többre, nem is akar többet. A „lélektől születettség” azonban nyíltságot jelent Isten felé. Nem egyedül, a magam pusztán emberi lehetőségeivel, hanem *Istennel együtt* élem az életem, az ő „erőforrásaiból”.

Krisztus kétszer mondja: „ámen, ámen” („bizony, bizony”). Ezzel kihangsúlyozza azt, és felhívja a figyelmet arra: csak ez az egyetlen út Istenhez – ha újjászülsz bennünket a Lélek.

III.

Nikodémusban továbbra is benne van az értetlenség: „Mi módon lehetnek ezek?” – kérdezi már másodszor (9.). Jézus itt rápirít: Izráel tanítójaként ő nem tud ezekről? Nikodémusnak most emlékeznie kellett volna az Ez 36,24–26-ra, ahol Isten éppen erről beszél, de ahogyan ő nem tudott mit kezdeni Jézus személyével, ugyanúgy az ószövetségi ígéret is érthetetlen maradt számára. Ismét látható, hogy ebben az egész folyamatban *Isten az, Aki cselekszik*. Nem lehet biológiailag újjászületni Isten számára, nem lehet vallásos úton „elfejlődni” az újjászületettség állapotába, nem lehet beleszületni a hitbe, a keresztyénségbe – Isten az egyetlen, aki megcselekedheti az újjászületés csodáját bennünk.

Erről szól az Ószövetség, erről szól Jézus a prófétákkal együtt (11–12.); de ha ezt nem érti meg az ember, és nem látja be Istenre szorultságát, akkor az újjászületést sem érti, és Isten országáról sem tud valójában.

Azonban a csoda éppen az, hogy amikor az ember belát, elfogad és hisz, akkor már a Lélek munkálkodik benne. Titokzatos ez, mint a szél fúvása (8.). Nem igazán tudjuk megmondani, hogy mikor kezdtünk el hinni, vagy egyáltalán mikor hallottuk először Isten nevét. De ez már a Szentlélek munkája volt velünk és bennünk. És az, hogy ünnepkor ott vagyunk a templomban, és ezt nem kötelességtudatból tesszük, hanem azért, mert ez jó nekünk, és tudjuk ezt – ez mind a Szentlélek munkája. Nem volt nyilvánvaló, titkos volt, mi sem tudtunk, és most sem tudunk róla, de *hallható, látható, megtapasztalható* a mi felszabadult, örvendező életünkben. Nem tudjuk, mi történt, egyszerűen csak megváltozott a gondolkodásmódunk és életvitelünk. És újra kihangsúlyozva: az a csodálatos, és ez bizonyítja valóságát ennek, ha ez a változás nem kárhozottól való félelemből, vallásos kötelességtudatból, hanem „természetesen” történik. Ez különbözteti meg a „lelkit” a „testitől”. Nem *külső* parancsnak engedelmességek, hanem az új szív *belső* hangjának.

Mindezek után, talán vannak olyanok, akik ezt hallva elcsüggednek, hiszen gyakran nem megfogható számunkra a Szentlélek munkálkódása. Jézus azonban nem visszariasztani akarja Nikodémust, és minket sem akar kétségbe ejteni, ha ezt érezzük, saját képtelenségünket látva, hanem arra akar indítani, hogy az első pünkösdi gyülekezethez hasonlóan mi is feltegyük a kérdést: „Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?” (ApCsel 2,37b) Ha ezt megteesszük – és ez az, amit *mi tehetünk meg* –, akkor kapjuk az ígéretet, ami minden bizonnyal valóság is, éppen azért, mert kértük: „Térjete meg és keresztelekjetek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatára; és veszitek a Szentlélek ajándékát.” (ApCsel 2,38) Ámen.

Pálfi József
Nagyvárad–Rét

Pünkösdi Efézusban

Alapige: Az apostolok cselekedetei 19,1–2
Bibliaviasítás: Az apostolok cselekedetei 1,1–14

Keresztyén Testvéreim! Jézus Krisztus nagyvárad–réti ünneplő gyülekezete!

Néhány héttel korábban húsvét szent ünnepén azt hirdettük – az énekmondóval együtt –, örvendező szívvel és szájjal, hogy *Krisztus feltámadott / Kit halál elragadott / örvendezzünk vigadjunk / Krisztus lett a vigaszunk* (236. ének). A 13. századi hitvalló énekessel együtt vallhattuk, hogy Krisztus Urunk feltámadása lett az egész útközben eltorzult teremtett mindenség, s benne a mi személyes feltámadásunk biztos záloga, élő reménységünk szilárd fundamentuma. Krisztus feltámadása az emberi reménység **csúcsevangéliuma**.

Ha ötven nappal korábban azt hirdettük, hogy Krisztus által lehet ma élő reménységünk, akkor itt és most *pünkösdi jeles napján*, ünnepi istentiszteleten arról vallhattunk, hogy a Jézus Urunk feltámadását munkáló Szentlélek Isten a mi személyes gyülekezeti és nemzeti életünket is megújíthatja, sőt hibernáló vegetációjából cselekvő, dinamikus, lelkes életre lobbanthatja. Ehhez azonban a búcsúzó Jézus **húsvéti ajándékát**, a Lelket kell ma nekünk is imádságos lélekkel kérnünk, megragadnunk, és Számára szívünkben lakozást biztosítanunk.

Jézus Urunk úgy távozott a földről és tért vissza az Atya jobbára, hogy megígérte övéinek, hogy nem hagyja mindenkori gyermekeit magára. Nem hagy árván, apátlan, anyátlan, Krisztustalan, Isten-híján bennünket. Gondoskodott rólunk, és elküldte a Vigasztaló, a Bátorító és az Életadó Szent Lelket, mert Ige nélkül nincs Lélek és Lélek

nélkül nincsen Ige, miként vallotta Kálvin. Nem a Szellemet, hanem azt a Lelket, Aki tele van étellel, új teremtésre kész elevevésséggel, erővel és hatalommal. Azt a Lelket, Aki – Ezékiel szavaival élve – képes bármely élethelyzetben bennünket is megragadni, lábra és talpra állítani belénk áradó, bennünket eltöltő, megszentelő erejével. Azt a Lelket, Aki egyedül képes helyreállítani a megbomlott rendet, az egyes emberben csakúgy, mint az ismert vagy a számunkra ismeretlen kozmoszban. Azt a Lelket, Akit ha az Úr visszavon – Kálvint parafrázálva – minden visszatér a teremtett rend, a harmónia és a rendszer előtti sötét semmibe, az élet nélküli nihilbe és káoszba. Azt a Lelket, Aki a mi testünknek is temploma kellene legyen, mert Nélküle a bennünk lévő lélek csak szomorúan, erőlenül, megoltottan bujdoskol. Megfáradt, megpróbált, sokszor lelketlen testté degenerálódó életünk pedig az életet megelevenítő, regeneráló Szent Lélekért kiált és nyújtja imádságra kulcsolt, könyörgő élet-kezeit a magasba. *Isten élő lelke jöjj / Áldva szállj le rám / Égi lángod járja át / Szívem és a szám...* (250. ének) – énekeltük, vágytunk, óhajtottunk, kértük ma is egy szívvel-lélekkel, miként egykor az apostoli kor gyülekezete.

Az elmúlt „időkben”, „félidőkben” olyan sok minden történt Isten teremtett gyermekeivel, de sajnós, mégis nagybetűvel írható a számlánkra az, hogy a bennünk lévő bűn, amelyet sokszor nem akartunk megcselekedni, legtöbbször mégis felülkerekedett. Az életünket megszentelő Lelket pedig, Aki templommá, sőt otthonos, bensőséges és meghitt katedrálissá akarta alakítani testünket, egész életünket, inkább megszomorítottuk, elnyomtuk, vagy figyelembe nem véve kikerültük, zárójelbe kergettük. De Istennek hála, hogy az Ő hosszútűró kegyelme mindezekig megmaradt, nem mondott le rólunk, és esztendőről esztendőre, alkalomról alkalomra nem szűnt meg ébresztgetni, emlékeztetni, figyelmeztetni arra, hogy „Isten Lelke bennünk is lakik” (Róm 8,9).

A mai ünnepi istentiszteleten Huszár Gál énekével könyörögjünk *Az Istennek Szent Lelkének / Bocssássa ki magas Mennyből fénylő világát / Vegyel el mi szívünknek minden homályát / Hogy érthessünk Istenünknek mindenben akaratját* (253. ének), hogy Istenünk új életet és élő reménységet fakasztó igei üzenetét tisztán és érthetően fogjuk fel lelki radarjainkkal.

I.

Pál viszi az Igét, és a Lélek viszi Pált Efézusba. A felolvasott és meghallgatott igerészlet egy nagyobb egységbe vezet bennünket: az Efézus-kontextusba. Ide hozza a Lélek immár másodszer Isten emberét. Pál pedig hozza, viszi, hirdeti az evangélium magvát, lényegét.

Pál apostol efézusi missziója egyáltalán nem jelentéktelen. Ma sem, közel 2000 esztendő múltán a mai ember számára sem. Szabad nekünk néhány olyan ismeretet megtudni Efézusról, amely egyértelműbbé teheti bennünk az ige megértését. A várost a kor ötödik legnagyobb megapoliszaként, hatalmi központjaként tartották számon. Ugyanakkor „templomi őrvárosként” olyan szellemi gócpontja volt Ázsia ezen részének, melyet az evangélium terjesztése során nem lehetett sem figyelmen kívül hagyni, sem mellőzni. Tudta ezt Pál is, aki képzettségének, felkészültségének, precíz kor-, ember- és helyismeretének köszönhetően pontosan tudta, hogy hova jön és mit akar, de azt is, hogy miért kell annyi energiát fektetnie és a missziói utak során miért kell a legtöbb időt fordítania az efézusi misszióra.

A gazdasági és kereskedelmi központként lüktető határ- és kikötő-metropolisz a korabeli szellemi és vallási pluralizmus meghatározó fészke volt. Az apostol pontos diagnózissal rendelkezett, mielőtt a térítő munkát folytatta volna a városban. Jól ismerte azt

a felhalmozott, titkos és nyilvános vallási és szellemi arzenált, amelyek között ez a sokistent imádó, de az egy, igaz Istent nem ismerő városlakó ember naponta rabszolgáltatáson csetlett-botlott. Ismerte a pogány kultuszokat, az ehhez kötődő vallásos gyakorlatokat és praktikákat, a „pszichobiznisz” minden formáját, a libertinus életszemléletet és életvitelt, a megszámlálhatatlan mennyiségű templomot és istenszobrot.

A népek, vallások, filozófiák és szellemi irányzatok szabad áramlásának és keveredésének kohójában jól látta, hogy mekkora a bábéli zűrzavar, a démonikus zsvíaj, a morális mocsár romlottságában topogók sokasága. Jól látta a fény, a pompa, a krúzusi gazdagság efézusi jóléti és fogyasztói társadalmának felszíne mögött a káoszt a fejekben és a szívekben, a mindennapi ember bizonytalanságát, a holnap kiszámíthatatlanságát, a családokra, különösen a fiatalabb korosztályra leselkedő rejtett és nyilvános veszedelmeket.

Az efézusi valóság mellett és ellenére is az apostol a lelki ember érzékenységeivel hallotta meg a szabadelvű „összevisszaság-város” embereinek megváltó után kiáltó hangját. Ez nem csoda, hiszen ő amúgy is érzékeny volt erre, mivel saját kora pulzusán tartotta a kezét, és jól látta, hogy az egész teremtett mindenség milyen embert-próbálóan nyög, nyöszörög, vajúdik, reszket, háborog, patvarkodik, és ugyanakkor tudta is, hogy a mindenség várja Isten fiainak a megjelenését (Róm 8,19). Az apostol olyan városba jött a Krisztus-misszió számára **stratégiai fontosságú hídfőt** létrehozni, melyet a világ hét csodája között tartottak számon, a gigantikus méretű – 24 000 férőhelyes – Diána temploma miatt. Isten emberének a filozófiák, a szinkretikus misztériumvallások, a kultikus prostitúciótól füledt ember és Isten alatti, buja meleg égövi, termékenységi kultuszok árasztotta áporodott levegőben kellett hirdetni meggyőződéssel a lelkileg szomjúhozó és meg nem elégített, de mohó, Istent kereső embereknek, családoknak, hogy *Isten Lélek, és akik Őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják* (Jn 4,24).

II.

Pál apostol nagyon jól tudta azt, amit Jézus a Jákob kútjánál mondott a samaritánus asszonynak. Ezért is kezdte efézusi igehirdetését egy **gyökérférdéssel**, amit a 2. vers elején olvasunk: *vettetek-e Szent Lelket?* A kérdés meghökkenítő, megdöbbentő. Akár ma, itt és most, tőlünk is megkérdezhetné: nagyváradi-rétiak, vettetek-e, befogadtátok-e, kaptátok-e, vagy megérintett-e, megragadtok-e, bírjátok-e Istennek Szent Lelkét? Ha nem, akkor mi az oka? Miért nem vettétek, miért nem kértétek? Ha igen, meglátszik-e ebből valami mindennapjaitokban? Kihallatszik-e ez a beszédekből? Jellemzi-e ez egymáshoz való viszonyulásokat, emberi kapcsolataitokat? Az apostol efézusi kérdése nyugodtan elhangozhatna minden gond nélkül itt a templomban ma is, 2000 esztendő múltán. Még akkor is, ha mi nem az Apollósok, a Keresztelő Jánosok tanítása szerint éljük hitéletünket, miként az efézusiak, akik az istenismeret és a keresztyén élet gyakorlásában leragadtak valahol **félúton**. Jézusról ugyan hallottak, de még nem volt bennük. Még nem, mondhatták el magukról, hogy *él bennem a Krisztus* (Gal 2,20), és Úrnak sem nevezhették igazán Jézust, mert azt csak a Szentlélek által tehetik.

Pál kérdése bennünket is elevenen érint, akár vettük, akár nem, mindenképpen önvizsgálatra, felülvizsgálatra készítet. Az efézusiak mentségére legyen mondva, nem csoda, hogy nem ismerték, nem vették és még nem fogadták be az Isten Lelkét. Egyfelől azért, mert információ és ismeret hiányában voltak. Bár a régi írásokat, jóvendöléseket ismerték, de a pünkösdi evangélium még nem jutott el hozzájuk. Pál ezért is hirdeti nekik a Szentlélekről szóló evangéliumot, tudatosítván bennük is, hogy a *hit hallásból van* (Róm 10,17). Másfelől azért sem igazán csoda, hogy ott és akkor az efézusiak azért

nem ragadták meg Isten Lelkét, mert a korszellem ördögi mellékvágányra terelte a nagyváros népét, s közöttük szinte azt a néhány tanítványt is, akik más úton kívántak járni, mint a többiek. Az apostol tudta, hogy a korszellemet nem szabad figyelmen kívül hagyni. Efézusban nagy volt a szemfényvesztés, a pszichés tömegszuggeráció, mely „orránál fogva” vezette és kötötte meg az ember lelkét, eszét, hitét. Itt minden a jól megkoreografált Dianára terelte a figyelmet, a külső pompára, a látványra, a show-ra, vagy a babonás rettegésre, melyet mágikus szertartásokkal manipuláltak. Ez nem csoda, hiszen az Efézus korabeli oligarcháknak, a Demeter-féle kalmár-kereskedő kufároknak, gazdasági potentátóknak, akik „megélhetésüket féltették”, olyan távirányítással működtethető tömegmasszára volt szükségük, akik némi cirkusszal, kenyérral és ehhez járulékos elemként kötődő kultikus „extasykkal” könnyen kábíthatóak és irányíthatóak voltak. Az sem csoda, hogy a Simon mágusszerű embereknek semmi sem volt drága, látván a Szentlélek hatalmát, hogy a tökéletesebb pszichobiznisz fenntartása és működtetése érdekében bármekkora áldozatot meghozzanak.

Az apostol nem véletlenül kezdte Efézusban a legfontosabb dologgal. A városban Jézus Krisztus egyházát rövid időn belül a feloldódás, a szinkretizmusba való beleolvadás, a Nikolaiták szektájának megerősödése fenyegette. Ez utóbbi a kor és a hely szelleméből táplálkozva gátlástalan kompromisszumra csábította a keresztyénséget, hogy az meghitt viszonyba kezdjen a teljesen szabadelvű világi életformával. A mérhetetlen szabadelvűségnek köszönhetően akkor és azóta bárhol fellazulnak, majd pedig megszűnnek a határok a keresztyén életforma és a pogány vallásos gyakorlat között. Ennek következtében a felhígulás és az összemosódás rendjén Jézus Krisztus egyháza is beleolvadhat a nagy tégelybe. A hitélet, a külsőség, a világi játékszabályok lesznek a meghatározóak. Isten kiszorul, sőt nemkívánatos személy lesz, Akire nem tartanak igényt a mindennapi élet keretei között. Isten szinte már kényelmetlen, felesleges, zavaró tényezővé válik az ember életében. Meg is fogalmazódik a sötétségre „felvilágosodott” ember hangja: ne akarjon Ő igényt tartani a teljes életünkre. Isten értse meg az embert, fogadja el úgy, ahogy van, ne tartson igényt a megtérésére. Az ember szabad, független lény, és azt tesz, amit akar az életével. Az apostol előre látta a korszellem és kor hangulatából, hogy mivé fajul az Anyaszentegyház élete. Az efézusi gyülekezet sem azért szűnt meg mint egyház, mert jött Mohamed a maga kemény térítő fegyverével, hanem azért, mert az efézusiak elhagyták első szeretetüket (Jel 2,1–7), feladták öntudatos, hitvalló, Krisztus-hű Szentlelkes életüket.

Pál, miután hallotta válaszát az efézusi tizenkettőnek, „sőt még nem is hallottunk, hogy van Szent Lélek”, megkeresztelte őket Jézus Krisztus nevében. Hirdette nekik az igét, imádkozott értük, és kérte a Mindenható Istent, küldje el Szentlelkét nekik is. Kézrátételével áldást osztott. Nem holmi tetszetős, mágikus produkcióval ámitotta őket. A kézrátétel nem egy önmagától ható misztikus erő- és lélekátruházás, hanem csak jelképes cselekedet, mely imádságának, forró fohásának külső jele volt.

Isten embere látta, hogy az efézusiaknak, s velük együtt nekünk is minden időben kimondottan nagy szükségünk van a Lélek kiáradására, vételére, megragadására. Szükségünk van ma is a Lélek-cserére, mely kiegészítheti mindnyájunkból az efézusi szabadelvű szellemet és Jézus Krisztusnak és az Atyának Lelke által megerősítheti, képessé teheti bármire életünket. Csak ez a krisztusi Lélek ébresztheti fel a bennünk lévő lelket is. Csak Ő világosíthatja meg lelkünk, értelmünk vakságát. Csak a Lélek munkája nyomán válhat a szabadság hínárjába fuldokló lét Krisztusban megszabadított, élhető léletté. Csak a Szentlélek tud ma is az ige kétélű kardjával igazi korrekciót elvégezni a családok, az Anyaszentegyház és a nemzet életében.

Fejünket és életünket meghajtva, gyertek Őt lélekben és imádságban leborulva, egy szívvel-lélekkel kérjük ma, hogy jöjjön, vegyen lakozást személyes és közösségi életünkben. Ámen.

Soós József
ny. lelkipásztor
Medgyes

Isten családja

Alapige: Róma 8,14
Bibliailvasás: János 14,1-6

Pünkösöd ünnepe keresztyén ünnepeink közül az ún. sátoros ünnepek közül való, s bár nem oly nagy érdeklődést és látogatottságot élvező ünnep, mint a karácsony és a húsvét, de épp csendesebb és lelkibb tekintetével bensőséges és gazdagító. Általában ünnepi alkalmainkon, istentiszteleteinken az ünnephez kapcsolódó bibliai történetek szólnak meg. Azt keressük hittel, imádsággal, figyelő engedelmességgel, hogy mit üzen Isten és mi az aktualitása a mi mostani életünkben egy-egy ünnepkörhöz tartozó történetnek. Nem szeretnék most példákat idézni, hisz emlékeinkből tudjuk, hogy nemcsak emlékezetünkben, de szívünkben hordozzuk e történeteket. Azt is érezzük, tudjuk, hogy nemcsak közel állnak szívünkhöz, de szinte magától beszélő üzenetek, történetek ezek. Oly igen jól ismerjük és mégis oly nagyon hozzátartoznak nemcsak ünnepeinkhez, de gondolatainkhoz, ünnepi szokásainkhoz és életünkhöz. Azonban vannak ezek mellett a leíró és elbeszélő, szinte önmaguktól megszólaló üzenetek mellett rövid, magvas, néhány szóból álló, többnyire egymondatos igék. Ezekre legjobban a költő szójátéka találó: „Betűz a nap az ablakon s szókat, mondatokat betűz.” Úgy érzem, az imént felolvasott egymondatos, tömör igénkben Isten Szentlelkének napsugara ragyog be templomunkba, pünkösdi gyülekezetünkre és betűzi, magyarázza és hozza a Lélek világgosságának, melegségének, vigasztalásának, biztatásának gazdaságát mostani ünnepünkbe és ünneplésünkbe. Ezeknek az igéknek a szívünkbe zárásához több engedelmesség, alázat és odafigyelés szükséges. Hiszem azt, hogy ezen az ünnepen és ezen az istentiszteleten az egymondatos ige áldásában és ajándékában a pünkösöd csodájának részesei, a Lélek kiáradásának megélői lehetünk.

Már az első hallásra és odafigyelésre körvonalazódik az a két kérdéskör, mely köré csoportosul az üzenet. Az első a vezetés, vagy pontosabban a vezetettség kérdése, a második szoros összefüggésben a vezetettséggel az, hogy kiket nevez a Biblia Isten gyermekeinek. Még közelebbi meghatározás szerint, kik tartoznak Isten családjához, mint gyermekek, mint fiak és leányok, s mint ilyenek, kik az öröksei Isten országának. Kikről máshol így szól az Írás: „Jertek én Atyámnak áldottai és örököljétek ez országot, melyet kezdettől fogva, nektek készített az én Atyám.” Van azonban egy harmadik kérdéskör, mely nem szó szerint, de az előző kettőnek összefüggésében elválaszthatatlanul szól meg e rövid ige által. Nevezetesen a Heidelbergi Káté kérdésfeltevésével: mi a haszna vagy mi a következménye, mi az áldása annak, ha nem szóval, de lélekkel, cselekedettel és léttel tudjuk megválaszolni pünkösdi kérdéseinket?

1. Természetünkből adódóan mindnyájan tudjuk és érezzük, hogy van bennünk valamilyen tiltakozás, ellenállás az ellen, hogy valaki befolyásolja döntéseinket. Abból adódóan, hogy a magunk urai szeretnénk lenni, már indulóban elutasítjuk azt, hogy rajtunk kívül álló akaratnak, vezetésnek engedelmeskedjünk. Különösen így van, ha ez ellentétben van a mi elképzelésünkkel, terveinkkel vagy terveink megvalósításának a

módjával. Erről az oldaláról nagyon nehéz lenne, vagy szinte lehetetlen megközelíteni igényeket, mely a Lélek vezetésének való engedelmességről tanít elsősorban. Sokkal jobb közeledési lehetőség és könnyebb a megértés útja, ha az ellenálló magatartás következményeire tekintünk. Nevezetesen arra, hogy épp e magatartás miatt életünk tele van keserőséggel, nyomorúsággal, amiatti fájdalommal, hogy félrevezettek, becsaptak, átverték és még sorolhatnám. Különösen a mai világ változó körülményei között, amikor egy egész nemzedéken söpört végig a változások mindent átformáló szele, annyi sóhajlás és fájdalom hallatszik mindenünnen. Valahogy úgy vagyunk, mint az emmausi tanítványok, akik fájdalommal szívükben térnek haza Jeruzsálemből, és szomorúan beszélik egymás között csalódottságukat és fájdalmukat a nagypénteki események miatt. Önmaguktól csak fájdalmat és szomorúságot tudnak vinni életük egyetlen biztos pontja: az otthonuk felé. Fájdalommal és csalódottsággal hazafele tartó vándorok vagyunk, s még tetőzi fájdalmunkat, hogy sokszor a biztos pont is hiányzik, nem leljük otthonunkat a szülőföldünkön és hazánkban. Nemzetünket országhatárok és politikai döntések szabdalják szét, s valahol úgy érezzük, ahogy Illés Gyula írja versében: ködben menetelő, eltájolódot, zászló nélküli népcsoporttá lettünk, és utunk nem más, mint e menetelés a ködben. Isten akarata nem ez. Ő nem ezt akarja, hanem azt, hogy út- és irányvesztésben menetelő életünkhöz odaszegődjön és vezessen a Lélek által az Úr Jézus Krisztus. Fogadjuk úgy a pünkösdi ünnepét és a Szentlélek ajándékát, hogy gyengeségünkön és csalódottságunkon túl a Lélek vezetésével Ő fogja meg kezünket, és üzeni ma neked és nekem, csalódott és szomorú embereknek, a jézusi ígérettel: „Én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához csak énáltalam.” Így érezzük meg, hogy az Atyához menni, utat lelni, otthonot találni Isten Lelkének pünkösdkor kiáradó csodája és ajándéka, amit így fogalmaz tömören igényk: Isten Lelkének vezetése.

2. Egymondatos igényk második ajándéka a pünkösdi ígérete: azok, akik engedelmesen követik a Lélek vezetését, Jézus Krisztus földi családjának tagjai, Isten fiai és leányai lesznek. E drága ígéret átzeng az egész Szentíráson. A János evangéliuma tömör bevezetésében így szól e drága ígéret és ajándék: „Valakik befogadták Őt – a Jézus Krisztust, a testté lett Igét – hatalmat ad azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek”, és pedig Isten Szentlelkének újjászülő csodáján keresztül. Akik nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születnek. Ez az ígéret teljesedik be az első pünkösdi csodájában, mikor kettős tüzes nyelvek szimbólumával kitöltetik a Szentlélek és a félénk, remegő szívű tanítványok engedelmeskednek a Lélek vezetésének és parancsának, és a pünkösdi bizonyosságtevői lesznek. Kilépnék félénkségük és elhagyatottságuk szorító magányából és elkezdik hirdetni Isten nagyságos dolgait. Többé nem kételkednek, nem bizonytalankodnak, hanem hirdetik az örömet, a bűnökből való szabadulást, a halálból az életet. E fenséges bizonyosságtétel termi meg gyümölcsét, az első keresztyén közösséget: így születik meg Jézus Krisztus Anyaszentegyháza, mely legyőzhetetlennek bizonyult immár kétezer éve.

E drága pünkösdi ajándékon keresztül üzeni Jézus Krisztus ezen az ünnepen, hogy az Ő családjának tagja és nevének bizonyosságtevője lehetsz. Mérhetetlen nagy ajándék és ígéret, melyet még közelebb hoz egy evangéliumi történet. E szerint a történet szerint a tanítványai társaságában levő Jézust vér szerinti rokonai, anyja és testvérei keresik fel. E látogatás kapcsán teszi fel a kérdést Jézus Krisztus: Ki az én atyám és anyám, és kik az én fi- és nő-testvéreim? Urunk Jézus felel is a kérdésre úgy, hogy felelete eljusson szívünkig: az az én atyám és anyám, fi- és nő-testvérem, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát. Akarsz-e ennek a családnak tagja, a mennyei Atyának és Anyaszentegyházunknak gyermeke, az Úr Jézus Krisztus testvére lenni? Engedd, hogy ne álmod, vágyad vagy az ellenállás és fájdalom, a veszteség és csalódás vagy félelem vezessen az

utadon, hanem Isten Szentlelke. Teljesedjen ki sorsodon, életeden az, hogy ennek az örök életre elválasztott, legyőzhetetlen családnak drága és megbecsült tagja lehetsz, Isten fia, Isten gyermeke. Ha ennek engedelmeskedsz, többé nem vagy, nem lehetsz egyedül.

Ezt tanítja nem csak gyermekeinknek, ifjainknak, de mindnyájunknak a Heidelbergi Káté, a minden konfirmációban megszólaló tanításban: „Isten Fia a világ kezdetétől fogva a világ végezetéig, Igéje és Szentlelke által, magának az örök életre elválasztott sereget – családot – gyűjt, azt oltalmazza és megtartja.” Boldog és áldott lesz a pünkösdi ünnepe számunkra, ha személyes biznyságtételképpen, e tanításhoz el tudjuk mondani a záró mondatot: „Hiszem, hogy ennek a seregnek én is élő tagja vagyok és mindörökké az maradok.” Az Úr Jézus Krisztus nemcsak hirdeti, de elpecsételi szívünkben és életünkben e drága ajándékot az úrvacsorában. Ha ma azt kérdezzük, hogy hol láthatjuk, hol tapasztalhatjuk e nagy családnak a valóságát, odamutatok a megerített és vendégeit váró úrszaltalára. Itt, ebben a templomban, és szerte ezen a világon, ismerős és ismeretlen helyeken, ennek a családnak gyermekei, tagjai járulnak ahhoz a vendégséghez, ahol lélektől-lélekgig és hitből-hitbe nyújtja ajándékát a mennyei Úr, a feltámadott és élő Jézus Krisztus. Ez a sereg a látható egyház, a szentek egyessége, Isten földi családja. A mennyei gazda a Lélek vezetésével így fogja meg kezünket és vezet a boldogító csoda és áldás elfogadására e pünkösdi ünnepén.

3. Még egy kérdéssel, illetve egy kérdés megválaszolásával adós e biznyságtétel. E kérdés így hangzik: mi a haszna, illetve mi lesz jobb és igazabb, ha mindez megvalósul életünkben, gyülekezetünkben, Anyaszentegyházunkban? A feleletet nagyon egyszerűen és érthetően olvashatjuk a mai igénket követően a Szentírásban. Így szól az Írás: „a világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését” Kinyílik a templomajtó, kinyílik a világ s úgy lesz szebb és jobb, ha úgy lépsz ki ma a templomból, hogy azt viszed magaddal hitedben, szívedben, reménységdben, amit e pünkösdi istentiszteleten kaptál, s amiben megerősített az úrvacsorában Isten a Szentlélek által mint az Ő gyermekét. Ezt bízta gyermekeire a mennyei Atya és Isten gyermekeitől ezt várja, ezt sóvárogja a teremtetett világ. Bárcsak mindnyájan az első pünkösdi biznyságtétevével együtt tudnánk énekelni, imádkozni, zengen: E mennyből jövő fénynél Reád tekintve bizton indulok. Ámen.

Szatmári-Gergely Elemér

Nagyszántó

A Lélektől kapott bátorság

Alapige: Az apostolok cselekedetei 4,13–22

Bibliaolvasás: Az apostolok cselekedetei 4,23–31

Keresztyén Testvéreim! Bár a felolvasott igeszakasz az első pünkösdi utáni események egyikét eleveníti meg, mégis üzenetében méltán sorakozik fel azon igehelyek mellé, amelyek a pünkösdi ünnepének lényegét akarják megértetni az ünneplő gyülekezettel, az ünnepi ígére figyelni akaró emberrel.

A kettős tüzes nyelvek, és a sebesen zúgó szélnek kíséretében megjelenő Szentlélek kiadását követően, a tanítványok is veszik a Lélek ajándékát, és bátran hirdetik Annak dolgait, aki a világ megváltója lett. Egész lényükből, egész mivoltukból sugárzik az, hogy olyan erőnek birtokában vannak, amellyel csodákra is képesek. És tesznek is csodát. Péter és János a jeruzsálemi templom Ékes-kapujánál meggyógyítja a negyven éve béna embert. Ettől kezdve egyre többen kezdenek hinni nekik, és Annak, akinek nevében szólnak. Most már nemcsak a háromezer, de mások is büszkén viselik a „Krisztus-

követő”, azaz a keresztyén nevet. Számuk napról-napra gyarapszik, a jeruzsálemi gyülekezet egyre számosabb lesz.

Mindez azonban nem mindenkit tölt el örömmel. A számban gyarapodó keresztyének felkeltik a felsőbbség nemtetszését. A hitélet vezetői egyre inkább neheztelnek a tanulatlan tanítványokra. Majd cselekvésre szánják el magukat: Pétert és Jánost a Nagytanács elé idézik, és felszólítják őket, hogy hagyjanak fel a prédikálással, ne szóljanak többé Jézus nevében és Jézus nevééről. Ezzel megtiltják nekik, hogy az élet bármely területén Isten Fiának nevét szájukra vegyék. Ez egyben azt is jelentené, hogy a nemrég – a Szentlélek által – életre keltett egyháznak hallgatnia kellene az ő Uráról. Ez a Nagytanács parancsa! Ugyanakkor Péterék lelkében és elméjében még elevenen él a Mester parancsa: „Elmenvén azért tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Ámen!” (Mt 28,19–20)

Mitévők legyenek? Kinek kell inkább engedni? A válasz nem várat soká magára, Péter és János hamar döntenek és kijelentik: „Mert nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.” (ApCsel 4,20) Ezzel a válasszal nem tudnak mit kezdeni a Tanács tagjai, s mivel nincs bizonyítékuk az apostolok ellen, kénytelenek elengedni őket, némi szóbeli fenyegetés után.

Ezt követően Péterék azonnal a gyülekezetbe sietnek, hogy elmondják a kedvezőtlen történéseket. A lehető legrosszabb hírekkel érkeztek az „övéikhez”: a gyülekezet léte, az evangélium ügye forog kockán.

Manapság már nem tiltják az evangélium hirdetését, nem bűncselekmény Krisztus dolgairól beszélni. Ennek ellenére napjainkban is hoznak olyan rendeleteket és határozatokat, amelyek nem segítik az egyház kibontakozását, újbóli talpra állását a mai társadalomban. Példának okáért, olvasni és hallani olyan történéseket, amelyek igazolni látszanak azt a sokszor titkolt, máskor pedig ki is mondott szándékot, hogy református egyházunk ne kaphassa vissza jogos föld- és ingatlantulajdonát, vagy épp iskoláit. És ilyenkor mit szokott tenni egyházunk? Összehív egy nagygyűlést, és tiltakozik a negatív diszkrimináció ellen. És ez bizonyos esetekben helyénvaló is, szükség is van rá. De a mai bibliai történet arra hívja fel figyelmünket, hogy a keresztyén ember, a református egyház az ilyen esetekhez másként is viszonyulhat. Figyeljük meg az igét: ahogy a két apostol elmondja a gyülekezetben a rossz híreket, nem arról olvasunk, hogy összegyűlt egy válságtáb, akik kidolgoztak egy sokadik megoldási csomagot, egy sokadik egyházmentési stratégiát (aminek szintén megvan a maga helye), hanem „...egy szívvel-lelekkel felemelték szavukat az Istenhez” (ApCsel 4,24a). Mit tettek ezek az emberek? Imádkoztak Istenhez, elé vitték szorult helyzetüket. Igen, így is lehet viszonyulni a kedvezőtlen körülményekhez. Így is kell viszonyulnia egyházunknak és híveinknek a próbákhoz.

Meglepő, hogy imádságukban nem azt kérik Istentől, hogy szűnjön meg fenyegetettségük, de még azt sem, hogy Isten oltalmazza meg a gyülekezetet, hanem bátorságért imádkoznak, a bátorság erejéért. Azért a bátorságért, amely megengedi nekik, hogy a megváltozott életkörülmények között, a fenyegetettség árnyékában is tovább tudják folytatni a Krisztustól kapott megbízatásukat. Nem azt mondták, hogy: Uram, Te is látod a mi szorultságunkat, látod, hogy fenyegetnek és diszkriminálnak, és látod azokat az áldatlan állapotokat, amelyek körülvesznek minket. Látod, és lásd be Urunk, hogy ilyen körülmények között nem lehet szólni a Te Igédet és a Te akaratodat. Ehelyett azért könyörögnek, azt kérik Istentől, hogy adja meg nekik a bátorságot, a bátorságnak lelkét, hogy tovább szólhassák Krisztus evangéliumát.

Azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom, hogy ennek a bátorságnak mi is híján vagyunk, valahogy nincs ott életünkben a bátorságnak Lelke. Emiatt nem merjük szólni, elbeszélni Isten nagyságos dolgait ennek a mai szekularizált világnak. Nem merjük, mert nem divat, mert nem menő, mert elmaradottnak, nevetségesnek tartja a világ azt, aki az élet kérdéseiben Isten akaratát vagy az evangélium igazságát tartja szem előtt és meri hangoztatni. És ennek meg is van a maga hozadéka: a keresztyéneknek és az egyháznak a hangja egyre halkabb, egyre erőtlenebb, egyre inkább belevész a világ locsogásába. Pedig az egy szívvel-lélekkel való imádkozás nem csupán az első jeruzsálemi gyülekezet előjoga volt, de a miénk is. Csakhogy mi valahogy nem hisszük el, hogy ennek megvan a maga ereje, nem hisszük el, hogy ennek hatalma és hatása van.

Ott, Jeruzsálemben – az egy szívvel-lélekkel való könyörgést követően – megmozdult a hely, ahol voltak, és beteltek Szentlélekkel, jeléül annak, hogy ahol hisznek az imádság erejében, oda Isten gazdagon küldi áldását, ott – a külső körülményektől függetlenül – jövője van a gyülekezetnek, és jövője van Krisztus földi egyházának is.

Végül, az ige azzal fejeződik be, hogy az ott lévők újra bátorsággal szövják Isten beszédét, újra teszik azt, amivel megbízta őket Jézus Krisztus.

Bennünket minden pünkösdi és minden istentisztelet abban akar megerősíteni, hogy Isten ránk is ki akarja árasztani a Lélek erejét, nekünk is felkínálja a bátorság Lelkét, velünk is meg akarja láttatni, hogy milyen hatalmas van a szívből jövő imádságnak. Szentlélek nélkül odalesz az emberi lelkesedés és tenni akarás, nélküle kétségbeesik a rossz hírekkel elárasztott keresztyén ember, nélküle hallgatni és haldokolni fog az egyház.

Kérjük hát hittel Pünkösdi ünnepén, és az ünnep múltával is Istentől a bátorságnak lelkét, hogy újból nekivágjunk annak a feladatnak, amire elhívattunk ebbe a világba: hirdetni életünkkel és beszédünkkel Istennek csodálatos dolgait, aki mindennek az alfája és ómegája, kezdete és vége. Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária–telep

Ő kitöltötte – mi vegyük

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,33.38

Bibliaviasás: Az apostolok cselekedetei 2,1–12

Ezek az ismerős sorok Péter apostolnak a pünkösdi prédikációjából valók. Az apostolok cselekedeteiről írott könyv 2. részében olvasható ez a nagy hatású igehirdetés. Az elhangzott két versben nagyon hangsúlyos az, hogy Jézus a megígért Szentlelket kitöltötte, s mert ezt ő megtette, ezért mi vehetjük a Szentlélek ajándékát. Miért volt szükség a Szentlélek kitöltésére? Azért, mert ennek hiányában rettenetes belső üresség tátong az emberben. Valaki így fogalmazta meg életének nagy problémáját, hogy: *minden üres belül*.

Én nem tudom azt, kedves testvérem, hogy te ma hogyan érzteél ide pünkösdi ünnepelni. Vajon nem jellemző-e ez a rövid, de nagyon fájdalmas megállapítás a te életedre nézve is, hogy minden olyan üres belül? Tudjuk, ha a külső élet területén üres valami, az is fájdalmas, lehangoló. Sokszor nyomasztó az, ha üres a pénztárca, ha üres a bankszámla, a kamra, a pince, ha talán mostoha időjárás nyomán ősszel nincs mit begyűjteni, s nincs mivel feltölteni az üres gabonást, pincét, s nincs téli tartalék.

Az Ószövetségben van egy szívfacsaró jelenet, sok más, hasonló között, amikor a sareptai özvegyasszony azt panasolja Illés prófétának, hogy a korszóból már végképp

elfogyott az olaj, a vékából a liszt, a kicsi maradék elfogyasztása után pedig jöhet az éhhalál. Igen, így van, amikor végképpen elfogy a vékából a liszt, a korsóból az olaj, vagy amikor kifogy szívedből a hitnek az olaja, kimerül a szeretet utolsó kis energiatar-taléka. Akkor nem következhet egyéb, csak a halál. Rettenetes dolog ilyen végre jutni. Borzasztó érzés felismerni azt, hogy kiégett minden tartalék, felemésztettünk minden belső energiaforrást, nincs tovább. Ezért nem tudsz már többé megbocsátani a kocsad-nak, a testvérednek, a gyermekednek vagy munkatársadnak, akivel naponta koccansz, vagy a főnöködnek, aki kihasznál. Nincs többé bocsánat, mert minden olyan üres belül.

Rettenetes lelki diagnózis ez, amikor felismeri az ember, hogy hiányzik a belső köz-pont, ami a hitünk lényege, s ez nem más, mint a Szentlélek. Testvéreim, olyan fájdal-mas, amikor valaki meghal, s döbbenet érzéleljük, hogy üres a helye. Itt a templomban is hányszor kell ezt megállapítani, amikor egy templomba járó atyánkfia eltávozik kö-zülünk. Vagy, amikor ott marad egyedül az özvegy, s keresi az elköltözött társa helyét. Olyan fájdalmas naponta észlelni, hogy üres a széke, az ágya, s nincs, aki betöltse ezt az ürességet.

Testvéreim! Azért töltetted ki a Szentlélek, mert fájt Istennek látni azt, hogy mi belül olyan üresek vagyunk. Mi lenne, ha csak annyiból állna az életünk, hogy Isten gondos-kodik a test táplálásáról, a melegéről, az otthonról, a ruháról, és soha nem törődne azzal, hogy a belsőleg kiégett, üres lelkünk ismét feltöltődjék, újra eljutva az Isten teljességé-ig.

Váci Mihály azt mondja egyik versében: *valami nincs sehol*, s a költő végül találónan állapítja meg: *az emberből hiányzik valami*. Először azt mondja, hogy a mindenségből hiányzik valami, majd kiköt az embernél. Kérdezhetnénk, hogy miért? Nem teljesnek teremtette Isten az embert? De igen, csakhog jött a világ nagy rablója, a Sátán, és meg-rabolta az embert. Kitépte belőle a lényegét, a központját. Meghagyta a fizikai életet: eszünk, dolgozunk, küszködünk, verejtékezünk, szeretkezünk, rohanunk, élünk – úgy-mond. Csakhog belül az emberből hiányzik valami. Sokszor éppen az emberség, ami minden teremtmény fölé emelhetné a teremtés koronáját, az embert.

Az egyházban is sokszor a nagy hiány jelei mutatkoznak. Próbáljuk mi megtartani a formát, a külsőt, s közben belül hiányzik valami: az erő, a lüktetés, az élet. Nem vibrál a Szentlélek, hiányzik a mennyei energia lüktetése. Ezért van annyi üres templom, annyi üres egyházi szertartás. Elgépiesedik minden. Látszólag „ékesen és szép rendben” zajlik az egyház külső élete, csakhog belül már rég hiányzik valami. Ezért van szükség a pünkösdi ajándékára, Isten Szentlelkére.

Stanley Jones kérdezi képes formában a hallgatóitól: Mi vagy te? Hűtőgép avagy keltetőgép? Hűtőgép, amely megfagyasztja az életet, vagy keltetőgép, amelyik előhozza az életet? Hányszor belehullt az Ige, az Élet magva a szívedbe: mi történt vele? Mi lett a sorsa? Vajon a szeretetlenség, a ridegség, a közöny nem fojtotta-e meg ezt az Életet, nem fagyasztotta-e meg, nem csírátlanitotta-e el azt? Azért van szükség a Szentlélekre bennünk, hogy olyanok legyünk, mint egy keltetőgép. Ha Isten belénk ülteti az igehir-detés által a mennyei élet csíráját, az ott sarjadjon, sokasodjék, és ne haljon el.

Ismerős az Újszövetségből az öt kenyér és két hal megszaportításának a csodája. Amíg az a néhány cipó és két hal ott lapult egy pásztorfiú tarisznyájában, addig elégtelen volt az ötezer éhes embernek. De, amikor átkerült a Jézus kezébe, hatalmas bőség bontakozott ki belőle, és megelégedett a sokezer éhező. Testvéreim, azért van szükség arra, hogy a megígért Szentlelket kitöltse Isten a mi szívünkbe is, hogy mi is átéljük annak a csodáját, amit Péter így fogalmaz prédikációja végén: „veszitek a Szentlélek ajándékát”. Benne van ebben az isteni rész és az emberi rész. Jézus Krisztus a megígért

Szentlelket kitöltötte. Ez az isteni rész, ez az ő munkája. Az emberi rész, a mi részünk az, hogy vegyük a Szentlélek ajándékát.

Hiába kínálna fel neked valaki egy drága ajándékot, ha te azt nem akarnád elfogadni. Ha egy éhező embernek valaki felkínál egy darab kenyeret, és az, talán büszkeségből, nem akarja elfogadni, akkor az a kenyér mellett éhen hal. Ha a szomjas embernek fölkinálják a vizet, de nem fogadja el, szomjan fog halni. Hány ember így jár, testvéreim! Az Ige közelében lelkileg éhen és szomjan hal. Isten adja az Ige kenyerét az igehirdetésben, a Szentírásban, és mégis haldoklik a templom közelében sok lélek. Miért? Miért nem virul ki minden élet, amelyikhez eljut az Ige? Mert az engedetlensége, a kicsinyhitűsége, büszkesége miatt nem akarja naponta magához venni. Nem akar megálázkodni minden nap Isten előtt, azt mondva, hogy neki szüksége van erre a kenyér-adagra. Igen, Uram, nekem kell a te bocsánatod, mert látod, megint vétkeztem – ezt kell mondani. Inkább elhessegetjük a bűnösség vádját, meg kimagyarázzuk, ahelyett, hogy kérnénk Isten Szentlelkének az ajándékát. Ezért marad lelketlen az élet, érzéketlen, közönyös, rideg és üres a szív. Az ilyen pedig nem kell senkinek.

Hiába van az edény, ha üres. Nem elégíti meg az éhes embert. Az üres edény mellett, az üres kamra, az üres hűtőszekrény mellett éhen lehet halni. Testvéreim, mi nem maradhatunk ilyen üres edények a világban, mert rengeteg éhes és szomjas lélek várja az isteni ajándékokat. Isten Szentlelke először is minket akar megtölteni önmagával. Meg akar ragadni minket, ahogy Pál fogalmazott a megtérése után.

Egy amerikai igehirdető azt mondta: a fehér embereknek is van zenéjük, de a négerket teljesen birtokolja a zene. A fehérek éneklik a muzsikát, de a muzsika énekli a négerket, azaz mindenestül birtokba veszi a zene őket. Gondolom, hallottunk már négerket énekelni. Egy németországi néger gyülekezetben hallottam, hogyan énekelnek. A mi éneklésünk halottnak tűnik amellet. Pedig a mi gyülekezetünk amúgy elég lelkesen és szépen énekel. A zene eme képét akarja átültetni ez az amerikai lelkész a lelki életünk síkjára, amikor azt mondja: az újjászületéskor megkapod ugyan a Szentlelket, de el kell jutnod Isten teljességéig, amikor a Szentlélek birtokol téged. Nem én irányítom Isten Szentlelkét, hanem Ő irányít engem. A teljesség állapota ez, amikor Isten Szentlelke irányítja vágyaimat, érzelmeimet, akaratomat, beszédemet, mozgásomat, egész lényemet birtokolva.

Péter apostol prédikációja végén a hallgatók megkeseredtek a szívükben, s megkérdezték: mit cselekedjünk, atyámfiai? Testvéreim, vajon miért nincs manapság ilyen hatása az igehirdetésnek, hogy szívükben megkeseredjenek a hallgatók? A görög szövegben pontosan az van, hogy éles tör döfte át a szívét a hallgatóságnak. Annyira megkeseredtek bűnbánatban, hogy feltört belőlük ez a nagy kérdés. Micsoda megrendülés lehetett ott, amikor háromezer ember tette fel egyszerre ezt a kérdést: mit cselekedjünk? Ez lenne egy igehirdetés maradandó hatása, amikor leragadva a padokban, s talán megörményedve kérdeznénk hangosan is akár: most mit cselekedjünk?

Jön a válasz Pétertől, mintegy folytatva a prédikációját, dialogizálva velük: Térjetek meg, keresztelkedjete mindnyájan a bűnök bocsánatára, s akkor veszitek a Szentlélek ajándékát, mert nektek lett az ígélet s a ti gyermekeiteknek, s mindazoknak, akik messze vannak, valakiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk. Veszitek a Szentlélek ajándékát, ha megtértetek, ha bűnbánatra juttok. Ha megkeseredtek szívetekben a bűn miatt és ha tudtok őszintén bocsánatot kérni, akkor lesz részetek a Szentlélek ajándékában, s nem mentek tovább üres szívvel.

Ó, áldott percek azok, amikor valaki átéli ezt a csodát, hogy a bűnbánatban megkeseredve odaborul Isten elé, s talán egy töredező mondatban kimondja a nagy kérést: Uram, irgalmazz nekem, nagy bűnösnek. Utána jön a Lélekkel való beteljesedés, talán

az örömkönnnyek is. Nem kell szégyellni az ilyen örömkönnnyeket, mert érzi az ember, hogy levéteztet valami súly a szívére, s elkezd benne énekelni a lélek. Vajon ismered-e ezt az élményt? Nem csöpögös érzélgősségről van itt szó, hanem a megrendülés valóságáról és utána a bűn terhe alóli végleges felszabadulásról. Ennek nyomán támad igazi ujjongás a szívedben. Ez történt pünkösdkor. Ez volt a Szentlélek kiáradásának csodálatos következménye.

Ezt kell továbbadnunk gyermekeinknek. Így zárja Péter a prédikációját: Nektek lett az ígéret és a ti gyermekeiteknek. Azoknak, akik most még nem értik a pünkösd titkát, a Szentlélek munkáját, de ha ti átértétek a Lélek kitöltésének csodáját, akkor ezt észre fogja venni a gyermeked. Mert más lélekkel mégy haza, más lélekkel viszonyulsz hozzá. Észreveszi holnap a munkatársad, hogy új lélek lakik benned. Észreveszik, hogy másként viszonyulsz ezután a munkához, a pénzhez, a szórakozáshoz, a testi dolgokhoz, mert megteltél lélekkel. Igen, ám, csak hogy az átadás vonalán gyakran problémák vannak. Úgy járunk, mint az a kisfiú, aki egyszer szüleiével a Niagara vízesésnél járt, s akit lenyűgözött a hatalmas víztömeg rettenetes zúgása, tajtékzó habzása. Haza akart vinni belőle a nagyszüleinek, hogy mutassa meg otthon, milyen hatalmas csodát látott. Kis edényébe mert a habzó vízből, s hazavitte. De, amikor otthon kiöntötte, nem volt már tajtékzás, habzás, sem dübörgés, s elkecserevedve mondta: jaj, meghalt már!

Nem járunk-e így sokszor mi is, testvéreim? Az Isten Szentleke bőségesen tajtékzó áradásának a közelében úgy érezzük, hogy dagad a keblünk, ujjong a szívünk: ez az, amire vágytunk. Szeretnénk nagy buzgósággal hazavinni belőle valamit, s a munkahelyre vagy az iskolába, de amikor jó szándékkal továbbítanánk, úgy érezzük, meghalt már. Rég elveszett az ereje, varázsa, mint annak az ásványvíznek, amit rég kinyitottak s úgy felejtettek. Nem pezseg már, hiányzik az élet belőle. Igen, vannak ilyen szomorú élményeink, nektünk, szülőknek, amikor a gyereknek tovább akarjuk adni az evangélium bizonyosságát. Vagy, amikor a társadnak az iskolában el akarod mondani, mit kaptál pünkösdkor a Szentlélek ajándékeképpen. Csak hogy holnapra már elerőtlenedik, mert beleütközik a közöny falába, hűvös érdektelenség kíséri az ilyesmit. Inkább fölkapják a fejüket valami egzotikus hírre, de ilyen kétezer éves vallásos dologra legtöbbször már csak legyintenek. Vajon miért? Mert nem pezseg már bennünk annak ereje, mert nem ragyog a szemünk, mert nem ujjong a szívünk eléggé, mert nem ragadott még meg egészen és nem töltött meg az Isten teljességéig, úgy, ahogy Pál mondja az efézusi levélben.

Ha ez nem történik meg ma velünk, akkor megint úgy megyünk tovább, hogy szókból eljöttünk pünkösdöt ünnepelni és úrvacsorázni, de nem lesz mit továbbadni, mert nem teltünk be vele. Dávid mondja egyik zsoltárában: „csordultig van a poharam” (23,5). Nem a megkeseredés pohara, hanem az öröm és hálaadás pohara. Ha beteljesedtetél Isten Szentlelkével, te is elmondhatod Dáviddal: „csordultig van a poharam” Azért, hogy másoknak is jusson belőle. Ámen.

A Genezáret partján

Gyökössy Endre

Kapcsolatok az Úr által, az Úrért és az Úrban*

(ApCsel 9,10–30)

A Cselekedetek könyvének egyik döntő jelentőségű története Saul megtérése. Míg az apostolok testben ismerhették meg Jézust, Saul mennyei dicsőségében ismerhette föl. Mert Jézus elébe ment a damaszkuszi úton, amikor ő ellene vonult. S félúton találkoztak, hogy soha többé el ne váljanak.

Kövessük nyomon Sault a damaszkuszi úttól Damaszkuszig, majd Jeruzsálemig!

Amikor felemelik az út porából, nem lát. Talán nem is a mennyei fény vakította meg, hanem *elvakította eddigi vaksága*. Annak döbbenete, hogy azt hitte: látott.

Kézen fogva vezetik be Damaszkuszba, s ott egy Júdás nevű zsidó ember házába viszik, aki az Egyenes utcában lakik.

Szinte lehetetlen, hogy össze ne rezzenjünk a név hallatára. De ez a Júdás rejtegeti a Saulban lakozó Krisztust, és nem árulja el! Vigyáz rá. Bárány őrzi a farkast.

De mi lett ebből a farkasból? Három napig nem eszik, nem iszik. Vakon fekszik egy idegen ágyon. De az a damaszkuszi ágy, ott az Egyenes utcában: *bölcső*. Pál bölcsője. Egy új ember bölcsője, aki még nem lát, mint az újszülött. S ahogy a csecsemő sírással jelzi, hogy él, Pál: imával.

Ugyanakkor Jézus egy másik imádkozó tanítványnak, Anániásnak belső és felső parancsot ad: menjen el az Egyenes utcába, Júdás házába, mert ott van egy tarsusi fiatalember, aki már imádkozik. *S imádkozás közben látja, hogy egy Anániás nevű férfi jön be hozzá és teszi rá a kezét, hogy ismét lásson.*

Anániás jól ismerhette Saul hírét. Lehet, éppen azért imádkozott, hogy csak őtőle mentse meg Isten! Érthető tehát, hogy imájában szerényen és alázatosan, de szabadkozik a mennyei megbízás miatt. Jézus végül meggyőzi őt.

Anániás pedig elment, és bement abba a házba; rátette kezét, és ezt mondta: Atyámfia, Saul, az Úr küldött engem, az a Jézus, aki megjelent neked az úton, amelyen jöttél, és azért küldött, hogy újra láss, és megtelj Szentlélekkel. És egyszerre, mintha pikkelyek estek volna le a szeméről, újra látott; azután felkelt, és megkeresztelkedett, majd miután evett, erőre kapott.

Arról, ami ezután történik, csak úgy kaphatunk világos képet, ha a Cselekedetek könyvében leírt eseményeket egybevetjük és kiegészítjük Pál apostol későbbi vallomásaival, amelyeket leveleiben írt megtéréséről.

Az események körülbelül így következhetek egymás után:

Miután felgyógyult és megerősödött, megjelent a zsinagógában, és a megdöbbsent hallgatóság előtt bizonyágot tett Jézusról, a Krisztusról, Isten Fiáról. Akik bizonyágtételét hallották, fejüket csóválták és összesúgtak: „De hiszen ez az a farizeus, aki Jeruzsálemben pusztította a Názareti követőit! Ide is azért jött, legalább is így mondták nekünk...” – Pál további bizonyágtételei sem robbantották ki még akkor ellene a haragot. Lehet, hogy izgatott lénye azt a benyomást kelthette egyesekben, hogy ez csak egy hebrencs fiatalember, nem kell túl komolyan venni! Talán valami hibázik is nála...

* Részlet Gyökössy Endre *Amikor erősen fíjt a Lélek* című könyvéből.

Mivel Pál néhány nap múlva elhagyja Damaszkuszt, a megütközés és a szóbeszéd is elhal. Pál pedig kilép a damaszkuszi várkapun. A várfalak alatt kezdődik az arábiai pusztaság. Ennek a pusztaságnak egy rejtett oázisában vagy talán egy barlangban hosszú időt tölthetett, csendességben, elmélkedésben. Szüksége volt erre a csöndre és magányra, mint egykor Mózesnek – és Jézusnak is –, hogy küldetésére felkészüljön. Damaszkuszi és pusztai tartózkodása két-három évig tarthatott.

Amikor visszatér pusztai fölkészüléséből: már elemében van. Amikor újra megjelenik a damaszkuszi zsinagógában, már teljes szellemi-lelki fegyverzettel áll szemben az Ószövetség népével. Ekkor már nem szimpla bizonyágtétel a szolgálata, amire lehet vállat is vonogatni, hanem *tanítás*. Éles, határozott tételek világos és félreérthetetlen megfogalmazása.

A damaszkuszi zsinagóga előjárói azonnal megérik a veszélyt, hogy itt nem egy hóbortos fiatalemberrel van dolguk, hanem egy hallatlan művelt és minden ízében felkészült mesterrel, aki hiszi is azt, amit mond, tehát hatása nagy. Hogy mekkora lehetett a hatása, az az Igéből is kitűnik: amikor meg akarják ölni, Pál tanítványai kosárban eresztik le őt Damaszkusz köfalán.

Amikor belép a szent városba, Jeruzsálembé, ugyan hová mehetett először? Nem valószínű, hogy a keresztyénekhez, hiszen azok ott még ellenségnek tartják őt. Vagy ha hallottak is megtéréséről, nem bíznak benne.

Elhúzódik talán és egyedül bóklászik a Via Dolorosán, a szenvedések útján (amely ma már körülöleli az egész világot), s keresi Ura lábnyomait?

Lehet, hogy fellopokodik a Kálvária hegyére, hogy megtalálja ama Kereszt árnyékát, amely azóta – éppen általa is! – a végtelenbe nőtt.

A Kertben meglátogatta talán Krisztus sírját. A Sír nyitott szájával ásít és üres. Krisztus nincs ott! Már mindenütt ott van – az ő szívében is.

Talán éppen István, az első vértanú kövezésének helyét keresné, amikor találkozik valakivel: egy régi társával, akivel együtt tanult Gamálieel iskolájában. Barnabásnak hívják, Ciprus szigetéről származik és keresztyén. Pál beszámol neki régi és új életéről. Barnabás mohón hallgatja és hisz neki. A benne lakozó Szentlélek már tudja, mi az igaz és mi a hamis. Barnabás magával viszi őt a tanítványokhoz, elsősorban Péterhez, az Oszlophoz.

Milyen halkán kopogtathatott Pál Krisztus első apostolának ajtaján! Meggyónt Péternek és *elmondta neki a teljes igazságot*, mint egykor ama vérfolyásos asszony a Mesternek (Mk 5,33). Péter, aki megtagadója volt Urának, tökéletesen megérti azt, aki üldözőjévé lett, és testvérének, tanítványtársnak fogadja. *Ettől fogva velük együtt járt-kelt Jeruzsálemben, nyiltan szólt az Úr nevében.*

Két hetet tölthetett közöttük, amikor ismét menekülnie kell, mert vitába keveredett a görögül beszélő zsidókkal, és *azok igyekeztek őt megölni*. Az „atyafiak” azonban mentik, mentik a benne növekedő Krisztust. Cézáréában hajóra teszik, hogy Tarzusba, szülőföldjére menjen. Itt egy időre eltűnik a Taurus hegység roppant csúcsa alatt, hogy aztán vézna és beteges kis alakja túlnőjön a hegycsúcson is!

Tulajdonképpen ez páli életrajzrészlet: kész elmélkedés. Mondhatnám, hogy elég ezt elolvasni, és már csak kérni kell a Szentleket, hogy kinek-kinek magyarázza élete és szüksége szerint.

Egyvalamire mégis szeretném föl hívni a figyelmet: arra *a hármas kapcsolatra*, ami kitündöklök ebből a mozgalmas történetből. Ugyanis kapcsolatok kötődnek itt: *az Úr által, az Úrért és az Úrban*.

Kapcsolat kötődött Pál és Anániás között *az Úr által*. Pál, a Saulból született Pál: imádkozik. Anániás is imádkozik. Pál imádsága eléri az Úr szívét, Aki azt „visszasugá-

rozsa” Anániáshoz. Anániás imádsága is eléri az Urat, és ezt az imádságot továbbítja Pálnak. Így tud Pál Anániásról, mielőtt ismerné, és Anániás Pálról, mielőtt találkozott volna vele.*

Miért kételkednénk abban, hogy az Úr összekapcsolja az imádságainkat, ahogy összekapcsolta Anániást és Pált? Milyen hallatlan kapcsolat-lehetőségre tanít bennünket ez a történet! Szülők gyermekeikkel, férj a feleséggel, barát a baráttal, testvérrel kapcsolódhat össze – *az Úr szívéen keresztül* –, ha imádkozni tudnak!

Sok testvérünk gyakorolja és tapasztalatból tudja, hogy van, lehetséges ilyen kapcsolat: az Úr által. Próbáld meg te is!

Mély és szoros kapcsolat kötődhetett Pál és damaszkuszi tanítványai között. Az *Úrért!* Az evangélium ügyéért. Gondoljunk csak arra a drámai jelenetre, amikor Pált halálra keresik a városban, és ezek az emberek egy szál kötélben, kosárban engedik le Pált a várfalon. Pálért tennék, aki nem is olyan régen még vértüket szomjazta? – Aligha! Az *Úrért* és az evangéliumért.

Szorosan foghatta az az ismeretlen kéz annak a kötélnek a végét, fönt a várfalon, és közben átsuhanhatott agyán a gondolat: Ha most elengedném, megbosszulhatnám a meghurcolt jeruzsálemi keresztyéneket! – De nem: szorosan és imádkozva tartotta kezében – a keresztyénség jövődjét: *az Úrért!*

Az *Úrban* is szorosra zárult két szív! Így is mondhatnám, sőt, így helyes és pontos: az Úr által, az *Úrért*, az *ÚRBAN* egymáshoz simul Péter és Pál szíve, élete, szolgálata!

Nem olvasunk a történetben szemrehányást Péter részéről, sem kérkedést Pál részéről. Nincs vita, rivalizálás, ki a nagyobb stb. Senki nem tudja, hányan voltak jelen abban a kis jeruzsálemi szobában, ahol először találkoztak. Lehet, hogy csak ketten. Lehet, hogy többen. De minden bizonnyal *eggyel többen*, mint ahányan láthatóan jelen voltak. Így tulajdonképpen nem is egy kis szobában voltak csupán, hanem szobástul, mindenestül, Péter a múltjával, Pál a jövőjével – benne voltak az *ÚRBAN!* És az *Úr* öbennük.

Szinte látom Péter kérges, kemény halász-kezeit, ahogy csöndesen kinyújtja Pál vékony, ideges, rebbenő ujjai felé és megszorítja.

Mi minden dőlt el ebben a pillanatban! Az *Úr* által, az *Úrért*, s az *ÚRBAN!*

A gyülekezet egysége, a pogányság missziója, a keresztyénség jövődje. Nagy tapasztalat, ha az *Úr* által, imádságaidon keresztül *kapcsolatba tudsz kerülni valakivel*.

Hallatlan adomány, ha *cselekedni tudsz* az *Úrért!*

De a legnagyobb, ha nemcsak az egyházban, egy gyülekezetben, egy vallásban közel élsz az *Úr*hoz, hanem ismered ezt a dimenziót: *AZ ÚRBAN!*

Legyünk egyek az *ÚRBAN!* Mint egyek voltak egykor Péter és Pál, és egyek azóta is a szentek egységében, Krisztus minden hú követőjével – túl életem és innen a halálon. Mindörökké.

* Gyökössy E. Saul és Anániás találkozásáról elmélkedik a *Mindent – Vele együtt!* című kötet „Van-e még értelme, hogy őszinte legyek, baráttal, testvérral szemben?” fejezetében (Szent Gellért Kiadó).

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliaóráira

Szathmári Ingrid

Csikszereda

Kálvin tanítása a megigazulásról

...mindenki vétkezett, és hijával van az Isten dicsőségének. Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által. Mert az Isten őt rendelte engesztelő áldozatul azoknak, akik az ő vérében hisznek, hogy igazságát megmutassa. Isten ugyanis az előbb elkövetett bűnöket elnézte türelme idején, hogy e mostani időben mutassa meg igazságát: mert ahogyan ő igaz, igazgá teszi azt is, aki Jézusban hisz.

(Róm 3,23–26)

Kálvin János *Institúciójában* fontos helyet foglal el a **megigazulásról** szóló tanítás. Megfigyelhető, hogy Kálvin a Szentírásból a páli levelek megigazulásról szóló tanítását veszi elsősorban alapul.

„A Szentírás pedig, midőn a hitnek igazságáról beszél... arra vezet bennünket, hogy saját cselekedeteink szemlélésétől elfordulva csak Istennek a könyörületeségére és Krisztusnak tökéletességére tekintünk. A Szentírás ugyanis a megigazulásnak következő módját tanítja: először Isten a bűnös embert tiszta és ingyen kegyelemből való jósága folytán méltónak tartja arra, hogy magához ölelje, mivel látja róla, hogy a jó cselekedeteknek teljesen hijával van s azok nélkül szűkölködik: Önmagában keresi Isten az okot arra, hogy miért tegyen jót vele... Ez a hit érzése, ...hogy Krisztus igazságának közbelépése folytán bűnbocsánatban részesülvén, megigazult.”

Kálvin a Római és Galata levelek alapján állítja fel a bűn és a törvény, a hit és a megigazulás logikai folyamatát. A bűnnek ismerete a törvényből van, a törvény meg nem tartása Isten haragját vonja maga után. Az ember képtelen a parancsolatok betartására, így a maga erejéből Isten színe előtt meg nem állhat. A bűn olyan, mint egy választófal Isten és ember között, Isten haragja mindaddig ránehezedik az emberre, míg az a bűn állapotában van. Ez az állapot addig marad fenn, amíg Krisztus az embert a kegyelembe vissza nem állítja.

„Arról mondjuk tehát, hogy megigazul, akit az Úr az ő szeretetébe vesz. Ez pedig a bűnök megbocsátása által történik. Bizonyos tehát, hogy azok, akiket Isten magához ölel, csak úgy lesznek igazakká, ha a bűnbocsánat által szennyek eltöröltetvén megtisztulnak.”

Augustinust idézi, aki az egyik művében azt mondja, hogy a szentek igazsága ebben az életben inkább a bűnök megbocsátásán, mint erényeiknek a tökéletességén alapszik.

Az ember tehát nem önmagában igaz, hanem minden reménysége Krisztus megváltásában van. Krisztus, akiben bűn nem lakozott, érettünk a bűnnek engesztelő áldozatává lett. Így békélt meg Isten a világgal, így omlanak le a falak és nyílnak meg a mennyország kapui a megtérő bűnösök előtt.

Kálvin többször említi a jócselekedetekre való hivatkozás fölösleges voltát. Óva int a gögtől és elbizakodottságtól, mert a hívő ember Isten kegyelmét nem tudja saját érdemei által megszerezni.

A jócselekedetek „csak annyiban tetszenek Istennek, amennyiben az ember Krisztus igazságába öltözködve Istennek tetszik és bűneinek bocsánatát megnyeri.” Ámen.

Megbeszélésre javasolt kérdések:

– Vajon a páli és kálvini megigazulástan összeegyeztethető-e a jézusi utolsó ítéletben gyakorolt szempontokkal? (Mt 25,31–46)

– Mire indít bűnösségünk tudata? Isten haragjától való rettegés, vagy Isten szeretetének áldott érintése vezet a bűnbánatra?

– Hogyan tekintünk jócselekedeteinkre, adományainkra, Istenért vagy egyházért hozott áldozatunkra?

Válogatott részletek Kálvin írásaiból*

Megigazulás kegyelemből, hit által

Megigazulni annyi, mint Isten előtt igazzá lenni. Ez csak úgy lehet, hogy Isten nekünk, bűnösöknek, Krisztus igazságát tulajdonítja. A megigazulásban miénk lesz a bűnbocsánat és az Isten által való befogadtatás. Mindez kegyelemből, hit által történik. Ha hitből, akkor nem érdemből, nem cselekedetekből. Kálvin érintetlenül hagyta a reformáció kezdetén már hangsúlyozott hit által való megigazulás tanát, de hozzátette, hogy „kegyelemből” Megigazulás-tanában üdvösségünket nem hitünkre, hanem Isten kegyelmére alapozta, mert ez hitünknel szilárdabb alap. A hit csak „edény”, amit Isten felé nyújtunk, hogy kegyelmét töltsse abba.

Mi a megigazulást egyszerűen úgy értelmezzük, mint befogadást, amellyel Isten bennünket kegyelmébe fogadva igaznak tart. E befogadásról azt állítjuk, hogy az a bűnök bocsánatából és Krisztus igazságának beszámításából áll. A megigazulás tehát nem jelent mást, minthogy akit vádoltak, igazságának bebizonyításával a vád alól felszabadult. Mivel azonban minket Krisztus közbenjárásával igazít meg Isten, nem saját ártatlanságunk bebizonyításával, hanem Krisztus igazságának beszámításával szabadít meg, hogy Krisztusban tartassunk igaznak, mivel önmagunkban nem vagyunk azok. Isten ingyen kegyelméből igazít meg bennünket. (*Inst.* III. 11., 2–4.)

Ami pedig a szóban levő dolgot illeti, mit érthetnénk mást Pál apostolnak azon mondanása alatt, hogy az Írás előre látta azt, hogy „Isten a hit által fogja idvezíteni a pogányokat” (Gal 3,8), ha nem azt, hogy Isten a hit által tulajdonít nekik igazságot? Továbbá mi értelme lehet annak, mikor azt mondja, hogy Isten megigazítja azt az istentelent, aki a Jézusnak hitéből való, mint az, hogy a hit jótéteménye folytán megszabadulnak az elkárhozástól, amit istentelenségükkel megérdemeltek? Még világosabban szól a következtetés végén, mikor így kiált fel (Róm 8,33) „Kicsoda vádolja az Istennek választottat? Az Isten az, aki megigazít; kicsoda az, aki kárhozzatna? Krisztus az, aki meghalt; sőt aki feltámadott és most esedezik érettünk.” Olyan ez, mintha azt mondaná: ki vádolja azokat, kiket Isten felmentett; s ki kárhozzatja azokat, kiket Krisztus a maga oltalmá-

* *Válogatás Kálvin János műveiből.* Budapest 1993. Összeállította Bolyki János.

val védelmez? A megigazulás tehát azt jelenti, hogy a vádlott mintegy igazságának bebizonyításával a vád alól felszabadul. Mivel tehát Isten a Krisztus közbenjárása folytán igazít meg minket, nem a saját ártatlanságunk bebizonyítása, hanem a Krisztus igazságának beszámítása miatt ment fel bennünket, hogy igazaknak tartassunk a Krisztusban, mivel önmagunkban nem vagyunk azok. Ezért mondja Pál Az apostolok cselekedeteinek 13. részében (38. v.): ez által (Krisztus által) hirdetik nektek a bűnöknök bocsánatja és mindenkiből, melyekből a Mózes törvénye által meg nem igazíttathattak, ez által minden, aki hiszen, megigazul. Látjuk, hogy a bűnök bocsánata után mintegy magyarázatképpen kerül oda a megigazulás; látjuk nyilván, hogy a bűnöktől való felmentés helyett vétetik; látjuk, hogy nem a törvény betöltésétől függ; látjuk, hogy tisztára a Krisztus jótéteménye; látjuk, hogy a hit által nyerhető el, és látjuk végül, hogy elégtétel gyanánt használtatik ott, ahol azt mondja, hogy mi Krisztus által igazulunk meg a bűnöktől. Így mikor a publikánusról azt olvassuk, hogy megigazultan távozott a templomból (Lk 18,14), nem mondhatjuk el róla, hogy cselekedeteinek valamiféle érdeme által nyerte volna el a megigazulást. Azt mondjuk tehát, hogy bűnei bocsánatának a megnyerése után Isten előtt igaznak tartott, s így nem cselekedeteinek érdeméért, hanem Istennek ingyen kegyelemből való megbocsátásáért volt igaz.

Erre a dologra vonatkozólag a legszebb hely az, ahol azt tanítja, hogy az evangéliumi küldetés lényege abban áll, hogy Istennel megbékéljünk (2Kor 5,18), mivel ő a Krisztus által akar minket kegyelmébe fogadni, nem számítván be nekünk bűneinket. Figyelemmel vizsgálják meg az olvasók az egész szöveg összefüggését, mert midőn kevéssel utóbb magyarázatképpen hozzászól, hogy Krisztus, aki bűnt nem tud vala, mi értünk bűnné lett, hogy a megbékülés módját megmutassa, a *megbékülés* szó alatt kétségtelenül nem ért mást, mint a megigazulást. És bizonyára nem állhatna meg az sem, amit másutt tanít (Róm 5,19), hogy Krisztus engedelmissége által leszünk igazakká, ha nem ő benne és a magunk érdemén kívül tartatnánk igazaknak Isten előtt.

Elismerem azt, hogy ettől a páratlan jótól mindaddig meg vagyunk fosztva, míg Krisztus a miénk nem lesz. Mi tehát a fejnek és tagoknak ismeretes összeköttetését, Krisztusnak a mi szíveinkben való lakozását, egyszóval a titokzatos egyesülést tartjuk a legfontosabbnak azért, hogy Krisztus, miután a miénk lett, azokban az adományokban részesítsen bennünket, amikkel ő van felruházva. Tehát, hogy az ő igazsága nekünk beszámíttassék, nem mint magunkon kívül lévő távoli dolgot szemléljük őt, hanem mivel őt felöltöttük, mivel az ő testébe vagyunk oltva és minket önmagával eggyé tenni kegyeskedett, ezért dicsekedünk azzal, hogy az ő igazságának részesei vagyunk.

A hitben önmagától nincs meg a megigazítás ereje, hanem csak amennyire Krisztust befogadja. Mert ha a hit önmagában, vagy amint mondják, belső ereje által igazítana meg, ezt csak részben vihetné végbe, mivel a hit mindig gyarló és tökéletlen.

Mi azonban nem képzelődünk ilyesmiről, hanem jellemzően szólva azt állítjuk, hogy egyedül Isten igazít meg minket. Ezután ugyanezt visszük át Krisztusra, mivel ő adatott igazságunkra, a hitet pedig mintegy edényhez hasonlítjuk, mivel nem vagyunk alkalmasak Krisztus befogadására, ha magunkat meg nem üresítjük és lelkünket kitérva nem kérjük Krisztus kegyelmét. (*Inst.* III. 11., 7.)

A hitbeli és cselekedetbeli igazság annyira különbözik egymástól, hogyha az egyik fennáll, a másik szükségképpen megdől. Pál apostol azt mondja (Fil 3,7), hogy ő mindent szemétnék ítél, hogy Krisztust megnyerje, és őbenne találta meg, mint akinek nincs saját igazsága a törvényből, hanem van igazsága a Krisztusban való hit alapján. Láthatjuk, hogy itt két ellenkező dolgot hasonlít össze az apostol, és kijelenti, hogy a saját

igazságát el kell hagynia annak, aki Krisztus igazságát akarja elnyerni. Ha a hit minden dicsekedést kizár, a hit igazságával semmiképpen sem lehet összekötni a cselekedetek igazságát. Ha a cselekedetekért fizettetik a bér, akkor ez tartozás miatt, és nem kegyelemből történik. A hitnek pedig a kegyelemből tulajdonítatik az igazság. Tehát ez nem a cselekedetek érdeméből származik. Saját cselekedeteink szemlélésétől elfordulva csak Isten könyörületeségére és Krisztus irgalmasságára tekintünk. (*Inst.* III. 11., 13. és 16.)

Arról mondjuk, hogy megigazult, akit az Úr szeretetébe fogad, mivel nem fogadhat senkit kegyelmébe és nem köthet magához senkit úgy, hogy bűnösből igazzá ne tegye. Ez pedig – hozzátesszük – a bűnök megbocsátása által történik. Ingyen kegyelemből van az az igazság, amelyet Isten engedelmeiből nyerünk. Nem is szokatlan számunkra az a mondás, hogy a hívek kegyelembefogadás és nem cselekedetek által válnak igazzá Isten előtt, hiszen ez a szólás gyakran előfordul a Szentírásban is.

Nem mi bennünk, hanem Krisztusban van a mi igazságunk, bennünket csak azon a jupon illet meg, hogy részesek vagyunk Krisztusban, mert vele együtt birtokoljuk az ő egész gazdagságát is. (*Inst.* III. 11., 21–23.)

Ami az üdvösség elnyerésének módját illeti, hiszem és vallom, hogy Jézus Krisztus a maga halálával és feltámadásával a legteljesebb mértékben elvégezte mindazt, ami bűneink eltörlésére kívánatos volt, hogy minket az Atyaistennel megszenteljen. A halált és a Sátánt legyőzte, hogy az ő győzelmének gyümölcsét vegyük. Végül a Szentlelket végtelen mértékben vette, hogy abból övéi közül kinek-kinek olyan mértékben ajándékozzon, amint jónak látja. Ennélfogva hiszem és vallom, hogy minden igazságunk, amelynek következtében Isten előtt kedvesek vagyunk és amelyben egyesegyedül kell nekünk megnyugodnunk, a bűnök bocsánatában áll, amelyet ő szerzett meg számunkra azáltal, hogy minket vérével megmosott és azzal az egyetleneg áldozattal, mellyel Istennek velünk szemben feltámadt haragját megengesztelte. És tűrhetetlennek tartom mindazok gőgjét, kik maguknak csak egy parányi olyan érdemet is tulajdonítanak, amelyben az üdvösség reményének egy cseppecskéje is volna. (Hitvallási formula.)

Üdvösségünk forrása és eredete teljesen Isten irgalma, mivel ő nem találhat bennünk semmi méltót, ami arra vezetné, hogy minket szeressen. Mivel rossz fák vagyunk, nem teremhetünk semmi jó gyümölcsöt, s ennek következtében nem előzhetjük meg Istent, hogy magunknak nála kegyelmet szerezhessünk vagy érdemelhessünk. Ámde ő szánameggel tekint ránk, s hogy hozzánk kegyelmes legyen és bennünk irgalmasságát gyakorolja, nincs más oka, mint a mi nyomorúságunk.

...Hogy Isten a maga gyermekeinek valljon minket s mi erről teljesen bizonyosak legyünk, a Jézus Krisztusban kell hinnünk, mivel egyedül benne kell keresnünk üdvösségünk teljességét. (Franciaország ref. egyházainak hitvallása)

Fiatal házások bibliaórája

Móra László Tibor

Kajántó

Ábrahám – a békeességkedvelő

Alapige: 1Mózes 13,1–12

Valaki reggel jókedvűen elmegy a munkahelyére. Ott lelkiismeretesen végzi a munkáját. A főnöke mobiltelefonon beszélve megáll mellette. Látszik rajta, hogy dühös. Mikor befejezi a beszélgetést, minden ok nélkül ráförmed az illetőre, és elkezd szidni. Beleköt munkájába, öltözetébe, kocsjába. A munkatársak előtt megszégyeníti. Mikor véget ér a műszak, az illető mérgesen hazamegy. Beleköt mindenbe, ami otthon van. Semmi nem tetszik. Az ebéd, a lakás tisztasága, a gyerekek hangoskodása. Vitázik a feleségével, a gyerekekkel. Rosszabb esetben fizikai bántalmazásra is sor kerülhet. Mindez miért? Mert egy személy a konfliktusát nem tudta rendezni, azt generálta a másik életében is, az pedig továbbvitte és újabb konfliktust generált.

Konfliktusok vannak az életben. Természetes velejárói a mindennapjainknak. Sőt, kellene is sokszor, mert ez által lehet fejlődni.

Honnan és miért vannak a konfliktusok? Érdekellentétek miatt, a másság miatt, a türelmetlenség miatt. Mert nem tudjuk és nem akarjuk megérteni a másik embert. Mert tele vagyunk feszültségekkel. Mert uralkodni vágyunk a másikon. Mert nem ismerjük eléggé önmagunkat.

Hogyan tudjuk kezelni őket? Sajnos elfelejtettük, hogyan kell ezt végezni. Napjaink embere gyakran jár konfliktuskezelési tréningekre, ahol jó pénzért megtanítják neki, hogy mit kell tennie ilyen helyzetekben. Hogy ne legyen győztes-vesztes felállás, se kompromisszumos megoldás, hanem mind a két fél győztesként távozzon.

A mai ige egy családon belüli konfliktusról szól, illetve annak megoldásáról. Egy olyan helyzetet mutat be, ahol nem szakemberek segítettek, hanem a hit és a józan ész. A történet Ábrahám és Lót között kialakult feszült viszonyról szól. Mi mindennek az előzménye? Ábrahámot elhívja Isten. Ő otthagya mindenét, feleségével és unokaöccsével, Lóttal együtt elindul, hogy arra a földre jusson, amelyet az Úr neki ígért. Odaérve azonban éhínség van az országban és Egyiptomba menekül, ahonnan meggazdagodva tér vissza. Nem tartja meg magának a gazdagságot, hanem elossa Lóttal. Visszaérve Béthelbe, ahol első alkalommal épített oltárt és először hívta segítségül az Úr nevét, letelepedik. Újra oltárt épít, újra áldozatot mutat be, újra segítségül hívja az Úr nevét. Tudja, hogy ez az a hely, amit neki ígért Isten. Itt kezdődik el aztán az a viszály, konfliktus, amelyről az ige szól.

Mind Ábrahám, mind Lót gazdag emberek. Nyájaik vannak, szolgálkik vannak. Milyen a viszony közöttük? Jó. Az ige mindig azt írja, hogy ha Ábrahám valamit tett, Lót is ugyanazt tette. Mégis, ez a jó viszony akaratuk ellenére megváltozik. Mi miatt? A gazdagság miatt. A vetekedés miatt. Nem bírja meg a föld őket, nem tudnak együtt lakni. Ábrahám, Lót, a kananeusok és perizeusok laknak azon a vidéken. Ezért versengés támad a szolgálkik között. Nincs konkrétan leírva, hogy mi a versengés és miből állott. De képzeljük magunk elé egy pár gyermeket, akik dicsekednek, hogy milyen számítógépük van, meg milyen mobiljuk van, vagy mp3-as lejátszójuk. „Bezzeg az enyém...” és kezdik egymást túllícitálni. Valami ilyen dolog lehetett ott is. Bezzeg a mi nyájunk, a mi állataink, a mi gazdánk, a mi életünk. Vagy lehet az is, hogy versengenek, melyiké legyen

a jobb legelő, vagy melyik tudjon itatni hamarabb. Megint a mindennapi életből vett példát tudok felhozni. Az ember sorba áll, mert ki kell fizesse a gáz- vagy a villanyszámlát, vagy valamilyen ügyintézészt kell végezzen. Ha beáll sorba, akkor vigyáz, nehogy valaki elé kerüljön. Ugyanakkor araszol előre, lökdösi az előtte levőt, hamarabb oda szeretne érni az ablakhoz, hogy rendezze a dolgát, hamarabb szabaduljon. Türelmetlen. Ez is lehetett egyik oka annak, hogy Ábrahám és Lót pásztorai között versengés alakult ki.

Mit lehet tenni? Valamilyen módon elintézni a fennálló viszályt, pontot tenni a végére. Lehetett volna öntörvényűen, aki bírja marja, aki erősebb, az győz. Ebből azonban teljes káosz alakult volna ki. Háború, amelyben mind a két fél veszített volna. Lehetett volna úgy, hogy az egyik elmenekül, és nem vállalja a konfrontációt. Ebben is mindketten veszítettek volna. A lehetséges megoldás a párbeszéd, harag és ellenségeskedés nélkül meg lehet találni a megoldást.

Mi volt Ábrahám és Lót között? Jó viszony. Azonban a pásztorok közötti feszültség áterjedhetett volna rájuk is, és megfertőzte volna kettőjük kapcsolatát. Hogy ez a jó kapcsolat megmaradjon, Ábrahám keresi a megoldást. A párbeszédet. Szól Lóthoz. „Ne legyen versengés köztem és közted.” Leülnek és beszélnek. Nyugodtan. Nem veszekedve, nem felhánytorgatva a sérelmeket. Nem kompromisszumot keresnek, hanem olyan megoldást, ami mind a kettőjüket győztesként hozza ki ebből a helyzetből. Ez pedig az, hogy vita nélkül elváljanak az ő útjaik. Megmaradjon a további jó viszony közöttük.

Mit tesznek? Lót elmegy kelet felé, a Jordán vidékére, Ábrahám pedig marad Kánaán földjén.

Térjünk egy kicsit vissza saját életünkhöz. Mindannyiunknak vannak konfliktusai az életben. Ezeket nem lehet letagadni. Nem is kell. Meg kell oldani őket, azért, hogy fejlődni tudjunk általuk. Hogyan kezeljük ezeket? Szakemberek szerint az emberek nagy része nem tudja kezelni őket. Vagy nem akarja. Azzal, hogy nem beszél róla, nem hozza a felszínre, csak árt. Önmagának épp úgy, mint a másinak, akivel konfliktusban van, sőt a környezetének is. Most lépünk egy kicsit vissza a történehez. Gondoljuk el, hogy Ábrahám és Lót nem veszi észre a szolgák közötti viszályt. Úgy tesznek, mintha nem is létezne az. Ők továbbra is jól vannak, továbbra is tartják a családban a jó viszonyt. De meddig lehet? Amíg a szolgák közötti viszony odáig nem jut, hogy valahol a fojtott feszültség feltör. Egy szó, egy mozdulat kiválthatja azt. Akkor pedig előkerülhetnek a botok meg fegyverek. Elmegegesedhet minden. Innen pedig már nagyon nehéz, sokszor lehetetlen visszalépni.

Beszélhetünk arról is, hogy milyen konfliktusaink vannak. Vagy kikkel? Munkahelyen, családban, bárhol előkerülhetnek. Megmérgezzhetik a kapcsolatokat. Hogyan kezeljük őket? Már láttuk, hogy sokszor azt mondjuk, hogy ha nem beszélünk róla, akkor nincsenek. Ez azonban nem jó, mert felőrli az embert. A másik lehetőség az, amikor az erősebb fél megpróbálja rákényszeríteni akaratát a gyengébbre. De egyszer csak „robban” a helyzet, akkor pedig már nem nagyon lehet segíteni. Lehet, hogy megpróbálunk alkalmazkodni a konfliktusokhoz, de ez sem mehet sokáig. Azt szoktuk mondani, hogy kompromisszumot kell keresni. Ez már jobb módszer, de itt mind a két fél enged, és egyik sem érezheti azt, hogy jó, mert ott van a ki nem mondott gondolat, lehet én többet engedtem, mint a másik. Ez pedig újabb konfliktust generálhat. A legjobb a problémamegoldás. Amikor az ember nem ellenséget lát a másiban, hanem együttműködésre kész társat, akivel beszél, és akivel közösen, együtt tudják megoldani a gondot úgy, hogy senki ne legyen vesztes, ne érezze magát senki sem becsapva vagy megrövidítve. Ezt tette tulajdonképpen Ábrahám és Lót. Együttműködésre kész társak voltak a probléma megtárgyalásánál. De ennél több is volt. Nem csak emberi hozzáállás.

Hogyan tudjuk mi is így kezelni a konfliktusainkat? Azokat, amelyek sokszor apró kis dolgokból indulnak ki, és hatalmas viharokat kavarnak. Az ige alapján két síkon lehet. Az egyik az isteni sík. Ábrahámról tudjuk, hogy hitt Istenben. Engedelmes volt neki. Amikor visszaért Egyiptomból, oltárt épített. Segítségül hívta az Úr nevét. Mindig, bármi is történt, Istennel volt közösségben. Nem a saját akarata szerint próbálta rendezni a dolgait, hanem mindig Istenben bízva, rá hallgatva. Ez az a többlet, amit az ige mond, amit meg kell tanulnunk. A másik sík az emberi sík, a párbeszéd síkja, amikor le tudott ülni Ábrahám és Lót, és hideg fejjel meg tudták tárgyalni a helyzetet.

A konfliktus nem kellemes. Nektünk azonban van egy segítségünk innen kikerülni Isten és az ő igéje által, ami útmutató lehet a mi számunkra. Keresztyéni alázattal kell hozzá fordulni, és imádságban kérni az erőt, bölcsességet és leginkább a segítséget, hogy gondjaink, felebarátainkkal, családtagjainkkal való konfliktusaink rendben és jól megoldódjanak. Ámen.

Vitaindító kérdések:

1. Beszéljünk egy kicsit azokról a konfliktusokról, amelyek jelen vannak életünkben, családjaink életében. Milyen fajták ezek? Honnan jönnek elő?
2. Meg tudjuk-e oldani őket? Ha igen, hogyan? Csupán emberileg akarunk a megoldásig eljutni?
3. Meg tudjuk tanulni azt, hogy a terheinket Isten elé vigyük?

Keresztelési igehirdetés

Székely Attila

Szövérd

Tegyétek ezt a gyermeket Krisztus tanítványává!

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves szülők, keresztszülők és kedves gyülekezet!

Ezen a mai napon öröm és boldogság van szívünkben, s ebben az örömben és boldogságban éreztetek ti is ide, Isten házába, hogy Isten előtt megállva hálát adjatok és egyben bemutassátok e kisgyermeket a mi mennyei Atyánknak. De nemcsak ezért, hanem hogy egyben Neki szenteljétek őt, és az Ő áldását kérjétek a ti gyermeketek életére.

Mennyei Atyánk titeket megajándékozott ezzel a gyermekkel, amely egyben próbatétele is a ti hiteteknek. Próbátétel, hiszen e gyermek nevelésében fog meglátszani, hogy képesek vagytok-e őt, Isten áldását és ajándékát az Ő dicsőségére nevelni? Benne meglátszik majd a ti hitetek és Istenbe vetett bizodalmatok nagysága. De a ti hitetekről már azáltal is vallást tettetek, hogy elhoztátok ide a templomba, hogy részesedjen a keresztség sákramentumában.

Az öröm mellett ott van a félelem is a ti szívetekben, hiszen a válsággal egyre kilátástalanabbá, nehezebbé válik a megélhetés, s kérdezitek magatokban, hogyan tudjátok majd nevelni, oktatni e kisgyermeket. Úgy, hogy továbbra is Istenben és az Ő gondviselésében bíztok! Úgy, hogy Istenhez fordulva, Krisztust befogadva engeditek, hogy Ő irányítsa életeteket!

Mint keresztyén szülők tudjuk és tudjátok, hogy gyermekeink nem a mieink, hanem Istenéi, mert semmink nincs, amit nem úgy kaptunk volna. Szülőkként feladat áll előttetek és előttünk, hogy e kisgyermeket Isten félelmében, az Ő dicsőségére neveljük, hogy elveszük az igemagot az ő szívébe. Ennek a munkának eredménye az ő későbbi

vallástételén látszik majd meg, akkor, amikor Isten és a gyülekezet előtt tesz majd vallást az Ő hitéről.

Minden keresztség alkalmával Isten segítségét kérjük, hogy úgy nevelhessétek ezt a kisgyermeket, hogy Ő legyen Atyja, és hogy az Ő gondviselő szárnyai alatt növekedjék és gyarapodjék lelkiében, testiekben és szellemiekben.

Eljövételünknek másik oka, hogy e kisgyermeket ne csak Istennek mutassuk be, hanem a gyülekezetnek is, s mint a Krisztus testének új tagját, a hívek szeretetébe és figyelmébe ajánljuk. Mert a megkeresztelendő kisgyermek nemcsak Istené, nemcsak a szülőké, hanem egyben a gyülekezeté is. Nemcsak Isten áldásában részesedik, nemcsak a szülők felelősök érte és nevelik Isten által, hanem a gyülekezeti tagok is. Hiszen kötelességük és feladatuk példamutató életükkel Isten szeretetében és félelmében nevelni, és imádkozni e gyermekért. Mint Isten Anyaszentegyházának tagjai egymásnak testvérei vagyunk, s egymásért gyülekezeti tagként is felelősséget hordozunk.

Azért, hogy e gyermek ne csak keresztségben részesüljön, hanem olyan nevelésben is, amely által Krisztus tanítványa is lesz, fontos, hogy a szülők, a keresztszülők, a gyülekezet Isten előtt tegyen ígéretet, hogy ezt a kisgyermeket hittel, imádságos lélekkel úgy neveli, hogy majd mikor felnő, vallást tehessen hitéről.

Kérjük a mi Atyánkat, hogy tegye e kisgyermeket az Anyaszentegyház buzgó tagjává, Krisztus megváltottjává, és az Ő országa örökösévé. Ámen.

Esketési igehirdetés

Illyés Tamás

Érszöllős

A Lélek gyümölcse: hűség

Alapige: Galata 5,22

Kedves ifjú testvéreim az Úrban!

Szívbeli örömmel, de ugyanakkor némi lelki szorongással készültetek erre a mai napra, melynek hisszük, a legfényesebb eseménye az, ami itt az Isten házában történik. Igei útravalóval a szívetekben tesztek fogadalmat egymásnak Isten és a gyülekezet színe előtt arról, hogy szeretitek egymást és hűségesek maradtok egymáshoz egy életen keresztül. Az elhangzott ige alapján én épp a hűségről szeretnék beszélni nektek, mint az Isten szerinti házasság egyik, ha nem a legfontosabb alapkövérről.

Azokon az ifjúsági órákon, amikor a párválasztás volt a téma, nagyon sokat beszélünk a hűség fontosságáról. Egy olyan világban élünk, mely nagyon nagy mértékben megtűri a hűtlenséget a párkapcsolatokban, sőt, hovatovább ezt népszerűsíti. Mára már a házassági elkötelezettség helyett sokkal inkább az együttlés élvez egyre szélesebb körű elfogadottságot, mert az ilyen kapcsolatok bármikor felbonthatóak és tetszés szerint újraköthetőek. Az az ember érzése, hogy maguk a sztárok is csak azért kötnek házasságot, hogy aztán legyen kitől elválni, és így könnyű mindig a figyelem középpontjában maradni. De, kérdezhetitek, mi közöttök nektek most a világi közerkölcös csődjéhez, vagy a sztárok viselt dolgaihoz, hiszen ti Istentől kértétek a társat, az Ő tanácsait követve ismerkedtetek meg egymással és most az Ő áldását kérve indultok a házasságba. Nos, nagy örömmel tölt el bennünket az a tény, hogy mind ez ideig sikerült távol tartanotok magatokat a káros befolyásoktól és a valóban példás együttjárás és jegyesség

után azzal az őszinte vágygal indultok a házasesetbe, hogy hűségesek leszték egymáshoz egy életen keresztül!

Azért is választottam alapigeként – talán kissé szokatlan módon leszűkítve azt –, hogy a Lélek gyümölcse a hűség, mert egyrészt példaként szeretnék állítani az itt megjelent násznép előtt, hogy valóban lehet tisztának maradni a házasság előtt, másrészt, hogy emlékeztesselek benneteket, hogy a kísértések nem szűnnek meg a házasságkötés után sem.

Az ige gyümölcscről beszél, a gyümölcscről pedig tudjuk, hogy magától terem. Valaki úgy fogalmazott, hogy a gyümölcs a fa vallomása önmagáról, amiből meglátszik, hogy milyen és mennyit ér. A gyümölcsöt a fa nem önmagának termi, hanem azért, hogy leszakítsák róla, és miközben ezáltal a fa szegényebbé lesz, másokat gazdagít. A Lélek gyümölcse azt jelenti, hogy Isten Lelkének a bennem való lakozása termi meg többek között a hűségnek a gyümölcsét. Jézus a szőlőtő példázatában pedig arról beszél, hogy csak az a vessző teremhet gyümölcsöt, amely a szőlőtőkén marad. Amikor tehát az ige alapján arra biztatunk titeket, hogy legyetek hűségesek egymáshoz egy életen át, akkor ezzel együtt azt mondjuk nektek, hogy maradjatok Krisztusban. Ha életetek öbenne lesz elrejtve, vagyis ha meglesz az élő, szerves kapcsolat a szőlőtő és a szőlővesszők között, akkor ennek gyümölcseként meglesz a hűség egymás iránt. Mert a ti hűségetek egyedül Isten hűségéből táplálkozhat.

És hogy mit jelent konkrétan ez a hűség, arról nagyon szépen beszél a házassági eskü, amit korábban már kézhez kaptatok, hogy együtt olvassátok, megbeszéljétek és hogy bármikor elővehessétek. Hogyan is hangzik ott: vele megelégszem, és őt sem egészségében, sem betegségében, sem boldog, sem boldogtalan állapotában hitetlenül el nem hagyom. A hűség kizár minden más személyt, aki be akarja törni a házasságba és megóv titeket attól, hogy ki akarjátok törni a házasságból. *Vele megelégszem*, mert teljesen kiegészít engem, ő az énem másik fele, ezért nincsen szükségem pótlékokra. *És őt semmilyen állapotában hitetlenül (hűtlenül) el nem hagyom.* Közös útra indultok és ebben éppen az az áldás van elrejtve, hogy együtt minden teher könnyebben lesz elhordozható, minden feladattal könnyebben tudtok megbirkózni, legyen az akár hivatásgyakorlás, akár gyermeknevelés. Nem tudhatjátok, mit hoz a jövő: jöhet súlyos betegség, komoly próbatétel. A hittel elmondott esküszöveg és a Jézus Krisztussal való élő közösség kimondhatatlan erőt adhat és megerősíthet abban a tudatban: a párom hűséges lesz hozzám.

Ahhoz, hogy mindez személyes, boldog megtapasztalás legyen az életetekben, ahhoz nem elég az egyszeri elhatározás, az egyszeri nekibuzdulás. Úgy vagyunk ezzel, mint Izráel népe volt a mannával a pusztai vándorlás idején: naponta kell szedni belőle és nem lehet elraktározni hosszabb időszakokra. Ti magatoknak is naponta kell a Lélek eme drága gyümölcsét megteremnetek, és ez csak úgy lehetséges, ha naponta élő kapcsolatban leszték a ti Megváltótokkal, az Úr Jézus Krisztussal. A vele való közösség ápolásából meríthetitek az erőt az egymás iránti hűség és szeretet gyakorlati megélésére. Mi pedig, akik tanúi vagyunk a ti házassági fogadalmatoknak és osztozunk a ti örömeitekben, azért imádkozunk, hogy aki elkezdte benneteket a jó munkát, végezze el Jézus Krisztus napjára (Fil 1,6). Ámen.

Temetési igehirdetés

Balla Árpád
Maroshévíz

Még ma velem leszel...

Alapige: Lukács 23,33.39–43

Gyászoló testvéreim!

Jézus Krisztus szava hangzott el itt édesanyátok koporsója mellett ekképpen: „Bizony mondom néked, még ma velem leszel a Paradicsomban.” Ha hisztek Jézus Krisztusban, ez alkalommal ti is világos látást és szilárd meggyőződést, vigasztalást találhattok e szavakban. Mert nemcsak akkor régen, ott, de most is ugyanaz a Jézus szól. Ő ígérte, hogy „ahol ketten vagy hárman együtt vagytok az én nevemben, én ott vagyok közöttetek”, valamint azt is: „veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”.

A mi Urunk Jézus Krisztus akkor régen is éppen úgy ismerte tanítványait, mint most minket, akiket nem egyszer megdorgál kicsinyhitűségünk vagy restszívűségünk miatt, különösen akkor, amikor szemtől-szembe kerülünk a halállal vagy örök élettel. Minket különösen a halálesetek hoznak nehéz helyzetbe, mert ezek a mi keresztyén hitünk próbakövei. Itt érnek utol, itt születnek leggyötrőbb kérdéseink: az élet-halál kérdések.

Jó, ha mi most felnézünk és emlékezünk Urunk legnehezebb napjaira, az első nagy-péntekre, s az ott történtekre. Ezek most nekünk is eligazodásul szolgálnak. Ezért pillantsatok fel nehéz keresztetek alól az Ő nagy-pénteki keresztiére. Lássátok meg először Jézusban azt az embert, akit Pilátus öntudatlanul, vagy valóban és igazán „Ecce homo”-nak, azaz igazi embernek nevezett, mert Ő volt ott abban az időben az egyetlen tökéletes ember, olyan, amilyennek maga Isten teremtette az embert: „jönak és a maga hasonlatosságára”. De Ő volt az egyetlen tökéletes ember, akiben az Atyának „kedve telik”, akit az Atya tökéletes váltságunkra és igazságosságunkra ajándékozott nekünk, hogy az emberi természet minden romlottságát vagy gonoszságát mint Isten elhordozza, s számunkra az örök életet, a Paradicsomot megszerezze.

Másodszor lássuk meg azt is, hogy a másik két kereszten olyan gonosztevők vannak, akik egytől-egyig, régiek és mostaniak, mindnyájan megfeszítettek. Mert mindannyian, nemcsak hogy bűnben fogantattunk és születünk, de azóta napról napra növeljük tartozásunkat és gonoszságunkat. Lássuk meg, hogy mi a legjobb akaratumk szerint sem tudunk emberek lenni, hanem megérdemeljük méltán a büntetést, a halált.

Harmadszor lássuk meg azt is, hogy a keresztfeszítettek között, a halált ízelek között is különbségek vannak: akik még az utolsó pillanatban sem térnek meg gonosz cselekedeteikből, s csak csúfolódní képesek Istennel és emberrel: az ilyenek elnyerik jutalmukat, az örök halált.

Akik viszont őszintén megvallják bűneiket akár a földi életük utolsó pillanatában, és felismerik a megfeszített Krisztusban az érettük meghalt Megváltót, azok elnyerik az általa visszaszerzett örök életet, és azokról megemlékezik az Úr az Ő országában.

Gyászoló testvéreim! Mindnyájan úgy ismertük meg édesanyátokat, mint aki egész földi életében felismerte az örök életre való jutásnak ösvényét, ezzel a vigasztalással búcsúznak, és mondunk áment az Ige szavaival: Isten veled, Isten velünk, a viszontlátás reménységében. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Mindenható Isten!

Ebben a mi gyarló életünkben reászorulunk a Te segítségedre. Mivel körülötünk minden annyira bizonytalan – egy perc sem múlhat el a Te folyamatos és állandó, nagylelkű gondoskodásod nélkül. Ebben a mi nagy szükségünkben Hozzád folyamodunk, mert Te jótéteményeiden keresztül mérhetetlen szellemi és lelki kincsekkel tudsz minket megajándékozni. Mennyei ajándékaidon keresztül képessé válunk arra, hogy értelmünket Feléd, felfelé irányítsuk, és teljes szívünkkel a mennyei élet után vágyakozzunk.

Te evangéliumod szavával napról napra kedvesen és édesen hívogatsz, hogy mennyei királyságodban együttesen élvezhessük a tökéletes boldogságot, melyet szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus saját vére árán szerzett meg számunkra. Ámen.

Kálvin János